ALp2466
L.arch.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (2038) 1989 KOVAS-MARCH 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Keturiasdešimta vaga

Su artojiška vaga natūraliai siejasi lietuviškos tėviškės vaizdas. Vagų reginys kalba apie artojo darbą, kuris vėliau pražysta gausiu derliumi. Tokiame vaizde išryškėja ir "Tėviškės žiburių" vagos. Jos išvarytos kitokioje srityje, būtent dvasinėje-kultūrinėje, tačiau glaudžiasi siejasi su tėviške, išaugančia iki tėvynės. Pirmieji "Tėviškės žiburių" artojai į dvasinės tėviškės laukus išėjo Kanados Toronte 1949 metais. Pirmoji jų vaga prasidėjo tų metų vėlyvą rudenį – prieš pat Kalėdas. Ir taip kasmet jie varė vieną vagą po kitos, žiūrėdami į didelius, nesibaigiančius plotus. Tad šie metai yra jau keturiasdešimtoji vaga lietuviškojo gyvenimo dirvose. Ši sukaktis numatyta ir suplanuota paminėti š. m. balandžio 1, šeštadienį, Anapilio salėje, kartu su tradiciniu spaudos vakaru. Rengėjai tikisi, kad šiame renginyje dalyvaus ir kai kurie pirmųjų vagų pionieriai, kurių dėka pradėjo gyvuoti "Tėviškės žiburiai". Daugelis jų yra iškeliavę į anapus, palikę savo darbo vaisius, bet dalis jų tebėra gyva, darbinga, vis žengianti prieš 40 metų pradėtomis vagomis. Prie jų jungsis plačioji visuomenė, kuri taip pat yra "Tėviškės žiburių" dalis

MINĖTOJI sukaktis verčia žvelgti dviem linkmėm – praeitin ir ateitin. Varant keturiasdešimtąją vagą neišvengiamai žvilgsnis krypsta į jau išvagotas dirvas, į jų duotą derlių. Ir visų pirma veržiasi klausimas: kodėl iš viso atsirado šis laikraštis? Mat niekas neatsiranda be reikalo. O tą reikalingumą anuomet labai gyvai jautė ypač naujieji ateiviai, atsiradę Kanadoje po II D. karo audrų. Jie priverstinai paliko savo tėvynę Lietuvą ir atkeliavo svetiman kraštan, netekę savo egzistencinio pagrindo dalies. Jie paliko visą materialinę savo tėvynę, bet atsinešė dvasinę Lietuvą, galinčią gyvuoti ir naujoje fizinėje erdvėje. Ir taip jie ėmė kurti svetimoje šalyje naują tėvynę, kurią sudarė atsineštos dvasinės vertybės – religinės, tautinės, kultūrinės, socialinės. Atsirado įvairios lietuviškos institucijos, parapijos, mokyklos, organizacijos, knygos. Tokiame naujos tėvynės kūrimo procese būtinas buvo ir laikraštis, pajėgiantis apimti visas lietuviškojo gyvenimo sritis bei vertybes. "Tėviškės žiburiai" tad ir ryžosi tokiai plačiajai linkmei. Nuo pat pradžios jiems rūpėjo integralinis lietuvių gyvenimas, kuriame puoselėjamos visos mūsų tautos vertybės. Ne vienas bandė segti "Tėviškės žiburiams" vienokią ar kitokią etiketę, siejančią su kuria nors partija ar politine grupe, bet nė viena jų neprilipo, nes tam nebuvo pagrindo.

PASIRINKUS tokią plačią linkmę, reikėjo ir atitinkamų žmonių, pajėgiančių žvelgti į gyvenimą krikščioniškai tautiniu mastu. Laimei, tokių žmonių anais laikais netrūko. Nors virė grupinės kovos, intrigos bei ginčai, tačiau jie nepaskandino savo sūkuriuose šviesių žmonių. Vienas tokių buvo istorikas dr. Adolfas Šapoka, jau Lietuvoje pasižymėjęs savo moksliniais bei kultūriniais darbais. Jis ir buvo pakviestas pirmuoju "Tėviškės žiburių" redaktoriumi. Jam teko dėti lakraščio pagrindus, kurie iš esmės liko tie patys iki šių dienų. Ankstyva jo mirtis 1961 m. sukrėtė ir leidėjus, ir patį laikraštį. Naujiem žmonėm nelengva buvo perimti jo palikimą, tačiau jie jo ne tik nesužlugdė, bet ir išaugino į plačiai skaitomą savaitraštį, šiandieną žvelgiantį ateitin su tradiciniu pasitikėjimu, nugalinčiu pasitaikančias krizes. Tą pasitikėjimą remia ir tai, kad "Tėviškės žiburiai" visą laiką buvo atsirėmę ne į kurią nors visuomenės grupę, bet į plačiąją visuomenę. Jos parama buvo ir tebėra pagrindinis laikraščio egzistencijos laidas. Kol toji mūsų visuomenė bus pajėgi, tol bus pajėgus ir šis laikraštis. Žinoma, išeivijos sąlygos neleidžia matuoti dalykų šimtmečiais, bet ilgi dešimtmečiai yra gana patikimas laikraščio amžiaus mastas. Taigi erdvė naujom vagom dar labai plati. **Pr.G.**

Vasario 16 proga daugybė žmonių aplankė Kauno Šančių kapinėse Lietuvos karių kapus ir papuošė gėlėmis

Pasaulio įvykiai

ĮTAMPOS TIBETE VĖL SUSILAUKĖ JĮ 1949 M. UŽĖMUSI ir prisijungusi komunistinė Kinija. Tibetiečiai save laiko nepriklausoma tauta, o Kinija teigia, kad Tibetas septynis šimtmečius buvo neatskiriama jos dalimi. Iš tikrųjų Tibetas, sudarantis septintadalį dabartinės Kinijos teritorijos, jai yra svarbus ekonominiu ir kariniu požiūriu. Jis turtingas mineralais ir yra laikomas strategine Azijos širdimi, nes sudaro užtvarą tarp Indijos ir komunistinės Kinijos. Nuo 1950 m. Kinija ten įsirengė daug karinių aerodromų, radaro stočių, atsigabeno 100.000 karių. Kinija Tibetui kasmet parūpina $300 milijonų vertės paramą. Ten statomos pramonės įmonės, mokyklos. Teigiama, kad 62% vietinės valdžios pareigūnų sudaro patys tibetiečiai. Kinija dar nėra užmiršusi prieš ją nukreipto tibetiečių sukilimo 1959 m. kovo 10 d. Jį pralaimėjo tibetiečiai, Indijon tada pabėgo jų vyriausias religinis vadas Dalai Lama. Praėjusią savaitę tibetiečiai naujomis riaušėmis paminėjo šio nesėkmingo sukilimo 30 metų sukaktį. Vėliau buvo pranešta, kad riaušėse žuvo 16 tibetiečių, buvo sužeista beveik šimtas. Riaušes sustabdė Tibeto sostinėje Lasoje paskelbtas karo stovis. Sukakties proga Indijoje prabilo Dalai Lama, pasiūlęs kiniečių kompartijos vadui D. Ksiaopingui Tibeto klausimą spręsti taikiomis derybomis Ženevoje. Šis pasiūlymas buvo įjungtas į Dalai Lamos atsišaukimą keturiasdešimčiai pasaulio vadų, tarp kurių buvo JAV prez. G. Bushas ir reformas Sovietų Sąjungoje vykdantis M. Gorbačiovas.

Invazijos autoriai

Okupacinių dalinių atitraukimu pasibaigė daug žalos Sovietų Sąjungai atnešusi invazija į Afganistaną. Lig šiol buvo nutylimi pagrindiniai invazijos planuotojai. Tik š. m. vasario 15 d., kai paskutiniai sovietų kariai grįžo namo, "Pravda" prasitarė, kad sprendimą 1979 m. padarė L. Brežnevas su nedideliu žmonių būreliu, neturėdamas aukščiausiojo sovieto pritarimo. Dabar rinkiminiame liaudies deputatų kongreso vajuje šia tema prašneko B. Jeltsinas, buvęs kandidatas į politbiurą ir Maskvos komunistų vadas, pašalintas iš šių pareigų dėl M. Gorbačiovui mestų priekaištų. Pasak jo, 15.000 pradinių karių gelbėti Afganistane griūvančiam komunistiniam režimui pasiuntė kompartijos vadas L. Brežnevas, krašto apsaugos ministeris D. Ustinovas, užsienio reikalų ministeris A. Gromyka ir kompartijos ideologas M. Suslovas, kai tuo tarpu pilnas kompartijos politbiuras tada turėjo 14 narių. Daug aukų ir nuostolių atnešęs apgailėtinas sprendimas buvo padarytas keturių žmonių. L. Brežnevas ir M. Suslovas mirė 1982 m., D. Ustinovas 1984 m. Tik pensijon pasitraukęs A. Gromyka turėjo progą stebėti invazijos nelaimėjusių sovietų karių pasitraukimą iš Afganistano.

Sutarė reformas

Solidarumo unijos ir komunistinės vyriausybės atstovai sutarė politines reformas Lenkijoje. Pirmiausia buvo susitarta, kad rinkimuose į 460 vietų turintį seimą 65% narių bus išrinkta iš kompartijos ir jos grupėms priklausančių kandidatų, o 35% teks opozicijos kandidatams. Vėl grąžinamas 1946 m. komunistų panaikintas senatas, kuriame 49 administracinės Lenkijos provincijos turės po du atstovus. Tie 98 senatoriai būtų išrenkami demokratiniu būdu iš visų grupių atstovų. Pirmoje sesijoje seimas ir senatas bendrame posėdyje šešerių metų laikotarpiui išrinktų Lenkijos prezidentą, kuris būtų atsakingas už vidaus ir užsienio reikalus bei krašto saugumą. Iš tikrųjų visą politiką ir toliau kontroliuotų 65% atstovų 460 vietų seime turinti kompartija. Tačiau senato rinkimai būtų visiškai laisvi. Juos galėtų laimėti opozicinės grupės, išstumdamos komunistus, bet iš esmės nepakeisdamos kompartijos kontrolės, kurią jai užtikrina 65% atstovų dauguma seime. Senato ir prezidento vaidmuo nėra galutinai sutartas, bet jau kalbama apie seimo ir senato rinkimus pirmojoje birželio pusėje.

Nutraukė ryšius

Iranas nutraukė diplomatinius ryšius su Britanija, kai jos vyriausybė atsisakė pasmerkti kontroversinio romano "Šėtono eilėraščiai" autorių S. Rushdiedą ir uždrausti romano platinimą. Britanija savo ambasadą Teherane buvo uždariusi dėl ajatolos R. Chomeinio reikalavimo nužudyti jos pilietį S. Rushdiedą. Dabar ji dėl ryšių nutraukimo uždaro Irano konsulatą Hong Konge ir ištremia ajatolos R. Chomeinio režimui artimų 30 iraniečių. Britanijoje yra 25.000 iraniečių, įskaitant 2.400 studentų.

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Sąjūdis ir lietuvių-lenkų santykiai

A. LEMBERGAS

Plačiai skaitomas Lenkijos katalikų savaitraštis "*Tygodnik Powszechny*" vasario 5-sios laidoje paskyrė ištisus du puslapius Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui. Spausdinami istoriko Piotro Lossowskio straipsnis "Sąjūdis ir lenkai" ir Mareko Karpo pasikalbėjimas su Sąjūdžio vadovu Vytautu Landsbergiu.

Istorikas Lossowskis, geras Lietuvos ir Baltijos valstybių naujausios istorijos žinovas, chronologiškai aprašo Sąjūdžio atsiradimą, ypač pabrėždamas jo dorovinį pobūdį. Jis cituoja Juliaus Juzeliūno žodžius: "Senos etinės normos iš viršaus ateinančių nurodymų buvo apibūdinamos kaip "liaudies opijus", dorovės supratimas griaunamas, pasitikėjimas naikinamas. Vagystė tapo mūsų gyvenimo norma, dešimtmečiais maitinomės netiesa ir melu". Todėl vis labiau skynėsi kelią įsitikinimas, kad taip toliau gyventi neįmanoma, reikia grįžti prie protėvių tradicijų ir papročių, prie krikščioniškos etikos normų. Paplito šūkis: "Nėra laisvės be dorovės. Tik dorovė įteisina kovą už laisvę". Kartu ryškėjo tautiškumas. Autorius primena Sigito Gedos žodžius: "Ne kartą sakiau ir rašiau, kad man nepriimtinas aborigeno statusas. Nenoriu gyventi Lietuvoje kaip kokiame zulų rezervate". Labai išpopuliarėjo dažnai kartojamas teiginys, kad nėra didelių ar mažų tautų, bet tiktai nelaimingos tautos. Giliuosius Sąjūdžio troškimus išreiškė jo vadovai Romualdas Ozolas: "Lietuva turi egzistuoti. Lietuva egzistuoja. Ji egzistuoja kartu su kitomis tautomis ir valstybėmis kaip pilnateisis pasaulio tautų bendrijos narys"; Vytautas Landsbergis: "Dabar mes visi norime tapti "žmonėmis sau". Nesame tiktai darbo jėga ar staliniškos laukų trąšos. Turime savą gyvenimo tikslą, tai mūsų krašto ir mūsų vaikų gerovė, mūsų dvasios atgimimas". Galop autorius primena Algimanto Prazausko žodžius: "Per trumpą laiką, vos per kelis mėnesius, tapome kitais žmonėmis ir niekada negalėsime grįžti prie vakarykščių sąlygų su jų abuojumu ir baime ... Atgimimas sugrąžino tautai prarastąjį optimizmą. Akimirkos džiūgavimas praeina, bet optimizmas palieka, nes tam yra pagrindas".

Naujas santykių tarpsnis

Lietuvius apėmęs atgimimas, teigia Lossowskis, negalėjo nepaveikti lenkų mažumos. Jaunosios kartos veikėjai Janas Ciechanowiczius, Henrykas Mažul, Janas Sienkiewiczius sukūrė Lietuvos lenkų visuomeninę – kultūrinę draugiją, prie Lietuvos kultūros fondo atsirado lenkų skyrius. Pasikeitė laikraštis "*Czerwony Sztandar*", pradėjo reikšti tikrus Lietuvos lenkų troškimus ir siekius. Tokioje situacijoje, pažymi Lossowskis, labai svarbūs lietuvių ir lenkų santykiai. Autorius priekaištauja lietuviams, kad jie į juos žiūri kaip į nutautusius lietuvius ir norėtų juos sulietuvinti. Ypač jam nepatinka profesoriaus Zigmo Zenkevičiaus pažiūra, kad Mickevičius, Slovackis, Syrokomlia, Kraševskis buvo lietuviai, prisiėmę lenkų kalbą. Už tat jis pritaria rašytojui Vytautui Petkevičiui, kuris "Maskvos naujienose" rašė: "Mūsų didžiausias trūkumas – žema politikos kultūra. Nemokame diskutuoti, nemokame būti pakantūs svetimiems trūkumams, neišmokome gerbti kitų tautų. Dešimtmečiais mus mokė tiktai paklusti." Lossowskiui atrodo, kad Sąjūdis nepalankus lenkams. Jis remiasi Virgilijaus Čepaičio ir Arūno Žebriūno straipsniu "Sąjūdžio žiniose", kur buvo kritikuojami laikraštis "Czerwony Sztandar" ir lenkiškosios radijo laidos. Vis dėlto Lossowskis reiškia įsitikinimą, jog tai nėra lietuvių visuo-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Nauji vyskupai Lietuvoje

Kardinolas Vincentas Sladkevičius perkeltas iš Kaišiadorių į Kauną

Jau kuris laikas buvo kalbama apie naujų vyskupų paskyrimą kai kurioms vyskupijoms Lietuvoje, ypač po kardinolo V. Sladkevičiaus ir vyskupo Vl. Michelevičiaus lankymosi Romoje. Pagaliau atėjo žinia, kad Šv. Tėvas Jonas-Paulius II paskyrė du naujus vyskupus: Kaišiadorių vyskupijai – *kun. Juozą Matulaitį*, Merkinės kleboną, gimusį 1938 m. kovo 16 d., Vilkaviškio – *mons. Juozą Žemaitį*, Šakių kleboną ir dekaną, gimusį 1926 m. rugpjūčio 30 d. Panevėžio vyskupu paskirtas *vysk. Juozas Preikšas*, t.y. perkeltas iš Kauno į Panevėžį, o kardinolas *V. Sladkevičius* iš Kaišiadorių perkeltas į Kauną. *Vysk. Vl. Michelevičius* lieka ir toliau Kauno vyskupijos pagalbininku. Vilniuje pasilieka *vysk. Julijonas Steponavičius*, daugelį metų gyvenęs Žagarėje kaip tremtinys. Jis dar nėra įsikūręs Vilniuje, nes dar nebaigti remontuoti vyskupijos rūmai. Kol kas jo kūrija yra prisiglaudusi Šv. Mikalojaus parapijos klebonijoje.

Vilniaus arkikatedros klebonu paskirtas kun. Kazimieras Vasiliauskas, 10 metų vargęs Sibire ir 10 metų tremtyje. Arkikatedros vikarais paskirti – kun. Rydzikas ir kun. Boruta.

Manoma, kad Vilkaviškio vyskupijos centras bus nebe Vilkaviškyje, bet Marijampolėje, nes per karą Vilkaviškis esąs labai sunaikintas.

Iš visų minėtų paskyrimų labiausiai krinta į akis kardinolo perkėlimas į Kauną. Plačioji visuomenė tikėjosi, kad kardinolas bus perkeltas į Vilnių, nes aukščiausiam hierarchui dera gyventi krašto sostinėje. Tačiau tie, nuo kurių priklauso Lietuvos hierarchijos pertvarkymas, į tą lūkestį kitaip pažiūrėjo, aišku, dėl svarių motyvų, kurie visuomenei nėra žinomi, o tik spėjami. **Inf.**

Šiame numeryje:

Keturiasdešimta vaga
Erdvė naujom vagom dar labai plati
Sąjūdis ir lietuvių-lenkų santykiai
Lenkų katalikų spauda apie tautinį judėjimą Lietuvoje
Didėja dėmesys Mažajai Lietuvai
Lietuviai priešinasi jos rusinimui
Išsiveržusi ugnis degina širdis
Prof. dr. K. Antanavičiaus kalba Vasario 16 minėjime Toronte
Lietuviai reikalauja nepriklausomybės
"The Spectator" redaktoriaus pokalbis su prof. dr. K. Antanavičiumi
Vilniaus ansamblis Toronte
Balandžio vidury atvyksta "Ratilio" folklorinis ansamblis
Ąžuolų randai
Dokumentinė apybraiža, vaizduojanti sibirinius lietuvių trėmimus
Laisvinimo rūpesčių sūkuriuose
Dr. Kęstučio Valiūno atsiminimai anglų kalba
Dzūkijos lietuvį išlydint
Nuoširdaus lietuviškų darbų talkininko nekrologas
Lietuva reformų avangarde
Didžioji JAV spauda apie dabarties įvykius Lietuvoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Sąjūdis ir lietuvių-lenkų...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

menės ir Sąjūdžio vadovybės nuomonė. Jis pateikia ilgą ištrauką iš "Atgimimo" šešto numerio, kuriame Algimantas Prazauskas ragina gerinti Lietuvos lenkų sąlygas, kad jie taptų lygiateisiais Lietuvos politinio ir kultūrinio gyvenimo dalininkais, jungtųsi į Sąjūdžio, Žaliųjų ir kitų sambūrių veiklą. Autorius baigia straipsnį raginimu pradėti naują santykių tarpsnį, nesginčai, konfliktai, pasak jo, visuomet pasitarnavo ne Lenkijai ir Lietuvai, bet buvo vanduo jų priešų malūnui.

Savarankiškumo sąlygos

Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis viešėjo Varšuvoje gruodžio 9-11 d.d. Pokalbiui su Mareku Karpu jis paaukojo vieną bemiegę naktį. "Tygodnik Powszechny" išspausdino jo atsakymus į trisdešimt įvairių klausimų apie Sąjūdį ir lietuvių-lenkų santykius. Štai kaip apibūdino Sąjūdžio programą: "Aukščiausias tikslas – pasiekti Lietuvos suverenumo, kas visiškai neturi reikšti visiško išstojimo iš Tarybų Sąjungos. Vakarų Europos šalys vis labiau jungiasi į savo bendrijas. Galima pertvarkyti Tarybų Sąjungą, kuri būtų priimtina. Savo programos įžangoje padėjome tašką ant "i", įsakmiai pasmerkdami neteisėtą 1939 metų Stalino ir Hitlerio paktą. Lygiai taip vertiname visus šių susitarimų padarinius. Manome, kad Lietuvos suverenumo pamatas yra savas ūkis. Mūsų ekonomika turi būti atskiras organizmas, nepriklausomas nuo centro ir save išlaikantis. Mainai turi būti sąžiningi, tvarkomi savanoriškomis sutartimis, sudaromomis pagal rinkos mechanizmą". Toliau profesorius Landsbergis nurodo: "Tikro suverenumo sąlyga yra teisinis ir ūkinis savarankumas, visa kita tėra tiktai gestai. Lygiai manome, jog Katalikų Bendrija turi užimti savo vietą visuomenės gyvenime, atgauti savo nuosavybę ir vidaus autonomiją. Taip mūsų pastangų dėka katalikams sugrąžintos Vilniaus katedra ir šv. Kazimiero šventovė. Katalikų Bendrija, teigia Landsbergis, didelė moralinė ir tautinė jėga. Penktame ir šeštame dešimtmetyje, kaip ir šimtmečio pradžioje, ji buvo vienintelė lietuviškojo orumo atrama. Tačiau nėra kalbos apie koaliciją su Bendrija. Ji eina su mumus, bet ne mes su ja. Mūsų šaknys skirtingos. Sąjūdis yra pasaulietiškas ir liberalus. Mes tęsiame "Varpo", 19-jo amžiaus pabaigos liberalaus laikraščio, tradiciją. Tradiciniame lietuvių himne neminimas Dievas, nes tai visų giesmė. Tarpukarės laikais klerikalai ne kartą mėgino įvesti į himną žodį "Dievas", tai jiems niekada nepavyko. Remiame ir remsime tikinčiųjų reikalavimus, ne jie sudaro reikšmingą tautos daugumą ir jų teisė į tikybos laisvę yra būtinas demokratinio sindromo elementas. Turiu galvoje žmogaus ir piliečio teises. Kovojame už visišką tų teisių įgyvendinimą, už piliečių teisę organizuotis, už spaudos ir kultūros laisvę. Protestuojame prieš valstybės prievarta vedamą ateizmo propagavimą, kuris ypač smerktinas, kaip įrašėme programon, nes valdžia tam naudoja tikinčiųjų uždirbtas lėšas. Protestuojame prieš primetimą vaikams pasaulėžiūros, kuri prieštarauja jų tėvų įsitikinimams. Turime moralinę paramą ir palankumą kardinolo Sladkevičiaus, kuris kažkada sakė: Manėme, jog esame paskutiniai, o pasirodė, kad tauta gyva. Dabar nereikalaujame atskiros valiutos, nors tokią galimybę mūsų programa numato. Atskira pilietybė jau įvesta. Matome būtinybę, kad respublikos valdžia kontroliuotų atvykimą dirbti Lietuvoje lokalizuojamose įmonėse. Norėtume, kad visi Lietuvos piliečiai, tiek lietuviai, tiek rusai ar lenkai, galėtų atlikti karo tarnybos pilietišką pareigą savo krašte, kiek jie patys nereiškia noro išvykti, pavyzdžiui, į specialius dalinius, mokyklas ir tarnybas.

Neteisingi kaltinimai

Lenkų permainos šeštame dešimtmetyje prasidėjo kolūkių likvidavimu ir partizanų, vadinamos "Armija Krajova", reabilitavimu, todėl laikraščio "Tygodnik Powszechny" bendradarbis teiravosi, ar jau keičiamas požiūris į Lietuvos partizanus. Landsbergis atsakė, kad Sąjūdis partizanus vadina tautinio išsivadavimo daliniais. Vis dėlto, teigė Landsbergis, su laiku miškų būriai dažnai virto paprastomis plėšikų gaujomis, karas virto vidaus kova, kerštavimu. Šiandien, kai pradedama rašyti visą tiesą, pasirodė, jog negalima toliau tvirtinti, tarsi tik viena protarybinė pusė turėtų didvyriškumo monopolį. Apdainuojami tik "miško broliai", bet ne tie, kurie žuvo gindami tarybų valdžią.

Pokalbininkas nurodė, kad Lenkiją pasiekia žinios apie antilenkiškus incidentus. Lietuviai apmėtė kiaušiniais Mickevičiaus paminklą. Ant katedros buvo užteptas šūkis siųsti žydus į Izraelį, rusus į Rusiją, o lenkus į krematoriumą. Landsbergis atsakė: Apie Mickevičiaus paminklo apmėtymą nieko nežinoma. Mes jį lygiai savu laikome, kodėl turėtume niekinti jo atminimą? – klausė Landsbergis. Nelemtą šūkį jis patvirtino. Bet jis buvo pasirodęs ne ant katedros sienos, o ant vieno transparanto, kuris greitai dingo. Sąjūdžio spauda dėl tokios provokacijos protestavo. Neabejojo, kad tai provokacija. Stebiuosi, sakė Landsbergis, kad lenkai to nejaučia. Jūsų spauda uoliai žymi tokius faktus. Gaila, jog neieško tikrojo kaltininko. Neteisingi Sąjūdžio kaltinimai lietuvius labai liūdina. Tai ir rūpi iš tikrųjų provokatoriams. Pro akinius, uždažytus tokiomis informacijomis, jums nelengva matyti, kas iš tikrųjų vyksta Lietuvoje, sakė Landsbergis, pabrėždamas, kad Sąjūdis skiria mažumoms daug dėmesio. Tačiau šiandien Lietuvos lenkai nenori net lietuviškos spaudos skaityti. Lenkai darbininkai remia "Vienybę" ne tiek dėl internacionalizmo meilės, kiek iš paveldėtos lietuvių baimės. Jei dauguma vilnijos lenkų nueitų į "Vienybės" eiles, tai būtų didelė politinė klaida. Iškiltų lietuvių ir lenkų antagonizmas ir galop tai paspartintų lenkų rusėjimo vyksmą, teigė Landsbergis. Jis priminė, kad neseniai keli lenkai jaunuoliai Naujojoj Vilnioj sudegino lietuvišką vėliavą, rodydami savo lenkišką patriotizmą. Taip kurstomas antagonizmas.

Pokalbį profesorius Landsbergis baigė mintimi, kad Lenkija gali daug nuveikti abiejų tautų labui, informuoti Europą apie Lietuvą ir jos problemas.

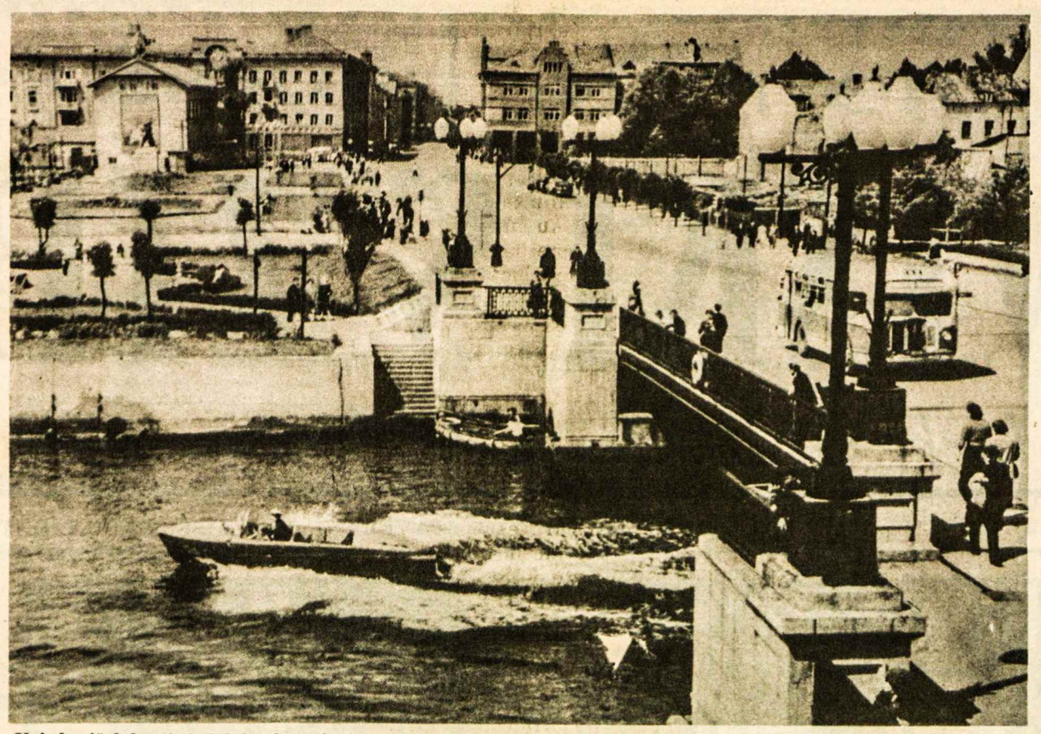

Vaizdas iš dabartinio Klaipėdos miesto (Iš "Lietuva — šalis gražioji")

Didėja dėmesys Mažajai Lietuvai

Lietuvos vėliava Klaipėdoje • Pagerbti 1923 metų sukilėliai • Kolonistai nenori Tolminkiemio • Lietuviai priešinasi Mažosios Lietuvos rusinimui

ANSAS LYMANTAS

Praėjusio šiupinio metu (1988 m.) Toronte Jums tartame sveikinimo žodyje paminėjau Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo datos jubiliejinę sukaktį. Prisiminėme, kaip, aktą paskelbus, įvyko tautinis lietuvių subruzdimas ir kaip tuomet tautinio pakilimo pagautas Prūsų lietuvių Tilžėje išeinančio laikraščio "Rytojus" readaktorius Ansas Baltris rašė: *"Iš tiesų mums šiandien aušta laimės ir laisvės gadynė!"*

Vėliava Klaipėdoje

Praėjusiais metais, rodos, vėl kažką panašaus mūsų tėvynėje regėjome. Vėl stebėjome naują mūsų tautos atbudimą ir prisikėlimą. O tas prisikėlimas, lyg koks žemės drebėjimas, buvo jaučiamas visuose Lietuvos kampeliuose, jų tarpe ir šiaurinėje Mažojoje Lietuvoje, t.y. prieš 66 metus atvaduotame Klaipėdos krašte. Pvz., kokia nepaprasta ir jaudinanti buvo 1988 m. spalio mėn. diena Klaipėdoje, kai skaisčiais rudens lapais nuklotame Mažvydo parke prie 1923 m. žuvusių sukilėlių kapų rinkosi minios dabartinių klaipėdiškių, kad prie paminklo dalyvautų tautinės vėliavos pašventinimo apeigose ir, kaip jau anksčiau kitose Lietuvos vietovėse, ją iškeltų virš miesto.

Klaipėdoje išeinantis laikraštis, aprašydamas šį istorinį momentą, pastebėjo, kad ant vėliavos pabirusi švęsto vandens rasa, ilgus metus slėpta, dabar gavusi teisę išriedėti ir išriedėjusi kaip lietuvių tautos skausmo ašara.

Po pašventinimo tautiniais drabužiais pasirėdęs jaunimas, raitelių lydimas, nešė vėliavą prie Danės upės esančio aukščiausio Klaipėdos pastato. Lygiai šeštą valandą vakaro, Klaipėdos Senojo pašto varpams Didžiosios ir Mažosios Lietuvos himnų melodijas skambinant, šilko trispalvė pamažu iškilo ir sušlamėjo stiebo viršūnėje. Vyrai nusiėmė kepures, o sruvenančių per skruostus ašarų niekas nesidrovėjo.

Eisena gatvėmis

1989 m. sausio 15 d. Klaipėdoje teko matyti kitą tautinę manifestaciją. Iš vienintelės, dabar neseniai atgautos Klaipėdos šventovės ir vėl vyko masinė eisena į 1923 m. sukilime žuvusiųjų kapines. Prie obelisko buvo pagerbti ir prisiminti žuvusieji. Tą dieną kapus puošė nesuskaitomi gyvų gėlių vainikai, žibėjo 1000 žvakučių. Vakare Žvejų kultūros namuose Smeltėje įvyko tai dienai skirtas iškilmingas aktas.

Minėjimas įvyko ir Šilutėje, kur prie pastato, kuriame 1923 m. buvo paskelbtas sukilimo manifestas, buvo atidengta memorialinė lenta.

Domesys M. Lietuvai

Šiandien Lietuvoj susidomėjimas Mažąja Lietuva, tiksliau sakant, jos iš naujo atradimas, pasidarė nepaprastai gyvas ir aktualus: steigiasi įvairios Maž. Lietuvos draugijos, klubai, rateliai, ruošiami Maž. Lietuvos tematika filmai. Pvz. Naujųjų metų išvakarėse per Lietuvos televiziją pradėtas rodyti 6 valandų filmas pagal Maž. Lietuvos rašytojos Ievos Simonaitytės romaną "Vilius Karalius".

Greitu laiku Lietuvoje pasirodys leidinys "Vadovas po Mažąją Lietuvą". Norima, kad kiekvienas lietuvis, pasinaudodamas šiuo vadovu, aplankytų Maž. Lietuvos žymesnes vietoves, ten, kur mažlietuvių veikta, kurta, gyventa.

Neišgelbėjo Tolminkiemio

Žinoma, okupantas tokių lietuvių piligriminių kelionių po Karaliaučiaus sritį nemėgsta. Su juo, net aukštesnėse sferose, santykiai yra šalti. Pvz. 275-sias mūsų literatūros klasiko Kristijono Donelaičio gimimo metines Lietuvoj iškilmingai minint, lietuvių tauta tyliai vylėsi, kad bent vietovė, kurioje iki savo mirties veikė ir kūrė poetas, atgaus senąjį savo pavadinimą Tolminkiemis. Bet maskoliai lietuvių jausmams nerodė jokio supratimo nei palankumo. Jie nepadarė garsiam lietuvių poetui, o kartu ir lietuvių tautai, pagarbos mosto. Neatsižvelgė jie ir į žymių lietuvių komunistų – L. Šepečio ir A. Brazausko pakartotinius prašymus. Atmesdamas lietuvių prašymą, okupantas motyvuoja, esą rusams kolonistams per sunku ištarti pavadinimą "Tolminkiemis" (!). Antra, Tolminkiemis esąs "vokiškas" pavadinimas, ir įrodymui jie siūlo lietuviams pasižiūrėti geležinkelio stoties pastato perdažytą sieną, kur dar ir šiandien matyti pro dažus prasimušančios stoties užrašo "Tolminken" raidės. Trečia, Tolminkiemį užėmę pamaskvio vietovėje Čystyje Prudj susiformavę raudonarmiečiai. Vardo grąžinimas būsiąs karių užgavimas. Galiausiai, Tolminkiemyje įsikūrę kolonistai, kurie tik labai mažai, o dažniausiai nieko nežinantys apie mūsų poetą, esą nenori pakeitimo. Išvadoje ir šiais Kr. Donelaičio sukaktuviniais metais Tolminkiemis liko be savo senojo lietuviško pavadinimo.

Lietuvių laikysena

Tačiau lietuviai šiandien drąsesni ir nepasiduoda. Jie skiria didelį dėmesį Lietuvos vakarams. Iš dabartinės jų kovingos dvasios bei ryžto reikia spręsti: kol gyvens bent vienas lietuvis, darys viską, kad Mažoji Lietuva liktų revendikacine sritimi ir kad ten įsikūrę rusai, gudai, čuvašai, totoriai, mordviai, osetinai ir daugybės kitų Sovietų Sąjungos tautelių atstovai per kartų kartas jaustų esą įsikūrę kitos tautos žemėse.

Tokią moralinę konfrontaciją su okupantu stengiamės paremti ir mes išeiviai. Nenuostabu, kad šiuo metu Lietuvoje nekantriai laukiamas kad ir toks Mažosios Lietuvos fondo leidinys kaip "Mažoji Lietuva vandenvardžių šviesoje", kur 1000 lietuviškų Maž. Lietuvos vandenų vardai analizuojami kilmės, reikšmės ir atsiradimo atžvilgiu. Tai bus naujas ginklas kovotojams prieš okupantus, kurie šiandien brutaliai visa tai, kas Mažojoje Lietuvoje lietuviška, nubraukia ir ištrina.

Per dešimtmečius Maž. Lietuvos problemos Lietuvoje buvo užmirštos, neminimos. Dėl to šiltai ir maloniai nuteikia kiekvieno lietuvininko širdį Lietuvoj plačiai skaitomame leidinyje užtiktas šis tvirtinimas: *"Niekas negali išvaduoti mūsų nuo šventų priedermių Mažajai Lietuvai"*.

Mes tokiam įsipareigojimui galime pritarti Vydūno parašytos "Liertuvių giesmės" žodžiais:

Mes, Lietuvos vaikai,
stovėsim vienširdžiai
tvirta dora,
rankoj ranka,
visi už Lietuvą,
tėvynę Lietuvą.

Ir seksim pabočius,
in Šviesan tikinčius.
Akis šviesop,
Širdis Dievop,
gražiai nušvis
VISA tėvynė Lietuva.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

A†A
EUGENIJAI URBONAITEI
mirus,

jos brolį LINĄ URBONĄ, RIMĄ URBONĄ su šeimomis, gimines bei artimuosius Lietuvoje, Amerikoje ir Kanadoje nuoširdžiai užjaučia –

Jadvyga Rimšaitė

A†A
ANASTAZIJAI KALVAITIENEI
mirus Čikagoje,

jos sesutę ONUTĘ JUODVIRŠIENĘ, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užuojaučiame –

Toronto pensininkų klubo valdyba

A†A
ANASTAZIJAI KALVAITIENEI
Čikagoje mirus,

jos sesutei ONUTEI JUODVIRŠIENEI reiškiu nuoširdžią užuojautą –

Izabelė Kandrotienė

A†A
MYLIMAI MOTINAI
Lietuvoje mirus,

jos dukrą SOFIJĄ SENDŽIKIENĘ su vyru JUOZU, artimuosius čia ir tėvynėj nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

P. J. Kalainiai *O. A. Pamataičiai*
E. A. Kuraičiai *S. I. Tauterai*
M. A. Gverzdžiai

MYLIMAM VYRUI IR TĖVUI
A†A
BRONIUI ČEIKAI
mirus,

žmoną ONĄ, dukras – BIRUTĘ, IRENĄ, DANUTĘ, sūnų RIMĄ, jų šeimas ir kitus artimuosius giliai užjaučiame –

A. Aleliūnienė *A. B. Stonkai su šeima*
A. B. Arūnai *V. Treigienė*
D. Bertulienė *J. Vitkauskienė*
E. M. Grincevičiai *O. P. Viežauskai*
J. V. Jocai *S. V. Zadurskiai*
S. Mažeikienė *J. D. Žiogai*

PADĖKA

1989 m. vasario 8 d., Miami, Floridoje nuo širdies smūgio mirė mūsų brangus brolis

A†A
kultūrtechnikas JONAS MEŠKAUSKAS

Velionies kūnas buvo atvežtas į Hamiltoną ir vasario 13 d. po gedulingų Mišių palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas koplyčioje, gedulingas Mišias šventovėje ir palydėjimą į kapines. Prelatui dr. J. Tadarauskui už Mišias ir dalyvavimą kapinėse. Sol. A. ir V. Paulioniams už giedojimą. Padėka karsto nešėjams ir ponioms už pyragus bei p. Stanulienei už pusryčių paruošimą.

Ypatinga padėka mūsų draugams ir visiems dalyvavusiems koplyčioje, šventovėje ir palydėjusiems mūsų brolį amžinam poilsiui.

Nuoširdus ačiū už aukas Mišioms, spaudai, Kanados lietuvių fondui ir už gėles. Jūsų užuojauta ir malda stiprino mus ir lengvino skausmą.

Sesuo V. Piešinienė, broliai –
Mikalojus ir Kostas su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

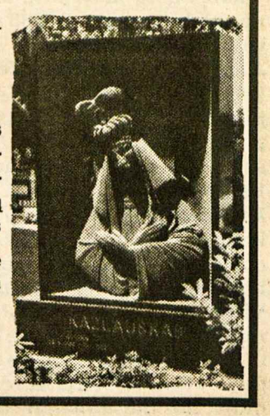

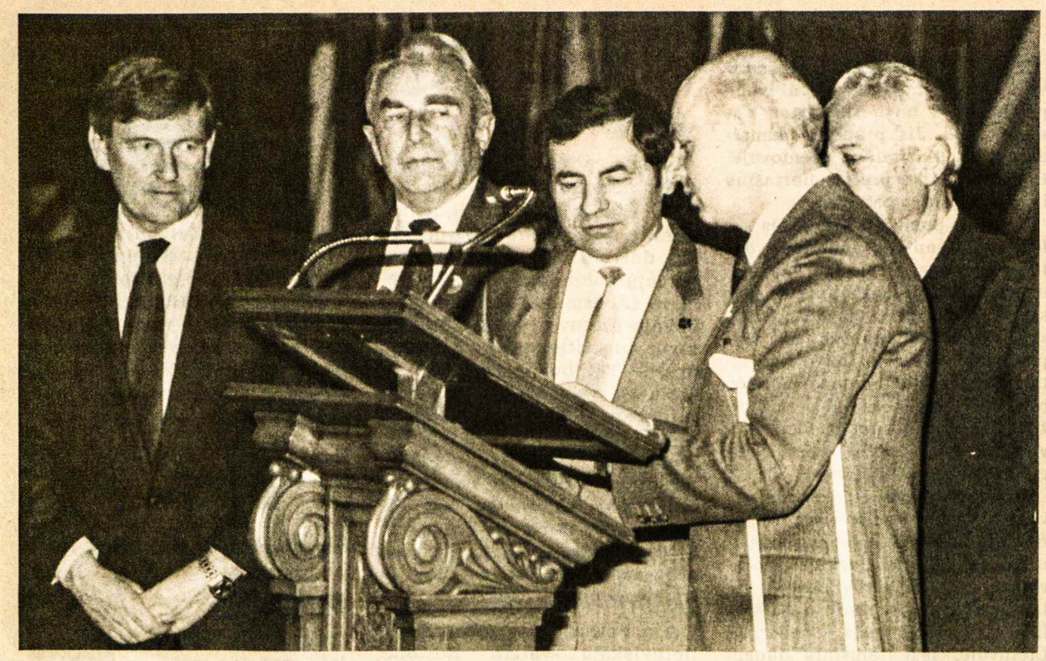

Lietuvos nepriklausomybės minėjime Toronte vasario 19 d. priimama Ontario valdžios Vasario 16 dienos proklamacija. Iš kairės: Ontario provincijos pilietybės ministeris GERRY PHILIPS, KLB valdybos vicepirm. HENRIKAS STEPAITIS, svečias iš Lietuvos prof. dr. KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS, parlamentaras TONY RUPRECHTAS, įteikęs proklamaciją
Nuotr. O. Burzdžiaus

Išsiveržusi ugnis degina širdis...

Vilniečio prof. dr. KAZIMIERO ANTANAVIČIAUS – Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikėjo kalba Vasario 16 iškilmėje Toronto universiteto salėje 1989 m. vasario 19 d.

BRANGŪS TAUTIEČIAI,
MIELOS SESERYS IR
BROLIAI,

Su didžiuliu malonumu perduodu Jums Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos ir seimo sveikinimus, visos Lietuvos žmonių, pirmąjį kartą po 49 metų deramai švenčiančių Lietuvos valstybės atkūrimo (1918 metais) ir Tautos nepriklausomybės šventę, sveikinimus. Dar pernai kaip nors pažymėti šią datą buvo didžiausias nusikaltimas. Mūsų pačių valdininkėliai važinėjo po įstaigas ir grūmojo visiems. Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose suorganizavo vos ne apsiausties padėtį prie namo, kur užvakar (vasario 16) buvo iškilmingai, daugiatūkstantinei miniai dalyvaujant, atidengta memorialinė Tautos nepriklausomybės lenta, — ištisas paras stovėjo sustiprinti milicijos būriai. Matyt jie buvo teisūs — jautė artėjant audrą, nors išorinių ryškių požymių vis dar nebuvo.

Išoriškai atrodė, kad viskas tebėra taip, kaip buvo visą pokario laikotarpį, kai tiesiogiai veikė stalininių satrapų teroras, o vėliau liktinė veiksmus ir net mintis kaustanti baimė.

Tačiau dažnai taip būna, kad suspaustas perlu pavirsta lašas.

I

Keturiasdešimt ketverius metus Lietuva ėjo į šią dieną, į Jums įprastą ir kasmet minimą, o mums naują jaudinančią, žadinančią, iššaukiančią dieną; ėjo per kančias, aukas, ašaras, ėjo klupdama ir vėl keldama, ėjo prievartaujama ir alinama; ėjo per benamį gyvenimą miškuose, per ašaras motinų, apraudančių savo gražuolių ąžuoliukų — Lietuvos jaunuolių, žuvusių kovoje su pavergėjais, sumestų miestelių aikštėse; ėjo per kankinimus kalėjimuose ir kančias Sibiro ledynuose; ėjo per intrigų, apgaulės ir melo liūnus.

Atrodė jau palūžome, atrodė susitaikėme — nieko nebepadarysi su ta demoniška jėga; atrodė ir lietuvybės daigai, bandomi visą pokarį su šaknimis išrauti, jau niekada nebesuvešės. Bet ne! Lietuva pakilo, išsitiesė, tiesiasi, išsiveržė. Ir iš kur, rodos, tiek potencijos, tiek intelekto, tiek dvasinių turtų, iš kur ta stiprybė semiasi?

Prasidėjo, išsiveržė iš mūsų tautos istorinių gelmių, iš mūsų protėvių dvasios, iš mūsų 1863 metų sukilėlių prieš imperinius rusintojus, iš knygnešių, iš tautos atgimimo tėvų, iš bedalių valstiečių, ėmusių į rankas ginklus ir stojusių į kovą su Raudonosios armijos interventais 1918 metais, iš kovojusių ir kritusių už Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę dvasios.

Išsiveržė ugnis, kuri karštai degina kiekvieno lietuvio širdį, kuri šaukia apsidairyti ir įvertinti tikrąją mūsų padėtį, kuri kviečia, nepaisant jokių pavojų, panaudoti istorinį šansą padaryti beveik neįmanomą dalyką protui ir logikai, bet įmanomą dvasiai ir meilei. Prasidėjo vulkaninis tautos atgimimo, dvasios stiprinimo, pasiryžimo procesas.

Mes ir patys Lietuvoje patikėti negalime, kad per vienerius metus nuėjome tokį ilgą, neabejoju, istoriniu tapsiantį kelią. Nevaržomai plazdančios tautinės vėliavos, su ašaromis giedama Tautinė giesmė (himnas), laisvai sakomas žodis, savos konstitucijos projektas, kalbos įstatymas, ekonominio savarankiškumo koncepcija, Lietuvos olimpinis komitetas, tautinės mokyklos koncepcija, savarankiškos kūrybinės, mokslinės, profesinės sąjungos, gausybė besikuriančių (atsikuriančių) jaunimo ir vaikų organizacijų (skautai, ateitininkai, gediminaičiai, kudirkiečiai, jaunalietuviai ir kiti), Lietuvoje nuo seno gyvenančių tautų (žydų, karaimų, gudų, totorių ir kitų) draugijos . . . Ne, visko nesuminėsi! Per vienerius nepilnus metus! Ir visa tai savos ir maskvinės priespaudos sąlygomis, nuolatos spaudžiant visuotinai įsigalėjusiam biurokratizmui, valdininkiškam siauraprotiškumui bei bailumui!

Ta trumpa istorinė atkarpa liudija, kad mūsų tautos jėgos, tautos dvasia dar nepalaužtos. Jos išsiveržė iš giliausių gelmių, ir niekas jų nebesulaikys. Eisime ir laimėsime! Mes tuo tikime! Atėjo ir į mūsų kraštą didžiųjų Europos revoliucijų metas, atėjo tautų išsilaisvinimo ir demokratijos kūrimo metas, atėjo daugiau nei šimtmetį atsilikęs, bet todėl gal veržlesnis ir sparčiau žengiantis.

Tikime, kad nuo šiandien Lietuvos lietuviai, kartu su viso pasaulio lietuviais, kartu su jumis, brangieji, savo širdimis ir savo meile švęsime šią brangią Lietuvos nepriklausomybės šventę per amžius. Nuo šiol ir visados! Tegu po daugelio metų Lietuvoje laisvai, be galo dvasingai ir vieningai atšvęsta valstybės atkūrimo diena tampa preliudija tikrai laisvai, suvereniai, savarankiškai Lietuvai atkurti. O tai padaryti galime ir privalome.

II

Tada, 1918-aisiais, neturėjome nei savos vyriausybės, nei parlamento, nei seimo, nei specialistų, nei kalbos, nei intelektualinio potencialo. Tada jau niekas pasaulyje nebeprisiminė Lietuvos valstybės vardo, ekonomika buvo visiškai karų nualinta. Ir ryžosi! Ar galėjo kas tada pasaulyje patikėti, kad saujelės Lietuvos patriotų pradėtas darbas išbujos, kad tautų bendrijoje atsiras naujas savitas narys? Naujų valstybių (Azijoje ir Afrikoje) kūrimo procesai tada dar nebuvo prasidėję. Įvyko, rodos, neįmanomas dalykas.

Šiandien turime viską — Lietuvos vyriausybę (nors ir ne demokratiniu būdu rinktą, o iš Maskvai ir "sistemai" palankių žmonių sudarytą), bet vis tiek lietuvišką, turime tautos išrinktą seimą, turime savus specialistus ir didžiulį intelektualinį potencialą. Tad ar ne nusikalstama yra abejoti, dairytis, bijoti ir malonių laukti? Laisvės ir meilės dovanų niekas neduoda, jų reikia užsitarnauti. Užsitarnauti savo darbu, savo ryžtu, savo meile.

Mūsų oficialioji valdžia, kaip ir mūsų patarėjai iš Europos ir kitų pasaulio šalių, vis dar bijo, kad tik ne per greitai eitume, kad tik nesupykdytume; abejoja, ar pajėgsime, ar nepražūsime, ar savarankiškai gyventi įstengsime.

Savarankiškumo keliu tik savarankiškai eiti galima. Gėdinga ir neprotinga laukti, kad savarankiškumo keliu kas nors mus už rankelės, galvelę glostydamas vestų, o ypač tas, kuriam mūsų savarankiškumas yra tarsi akibrokštas.

Taip, kelias nelengvas ir gal netrumpas. Bet mes pasiryžę tuo dygliuotu keliu žengti ir laimėti. Kelią įveikia einantysis!

III

Taip, darbų daug. Turime parengti ir priimti savo konstituciją. Dirbome prie jos nuo ankstyvo 1988 m. pavasario. Birželio antrai dienai (Sąjūdžio įsisteigimo datai) naujosios konstitucijos projektas jau buvo baigtas. Tačiau per tą pusę metų smarkiai pasikeitė mūsų matymas, atsirado naujos galimybės, plėtėsi sparnai. Akivaizdu, kad 1939 m. Hitlerio-Stalino (Ribbentropo-Molotovo) sutartys, įtvirtinusios Lietuvos pasidalijimo sandėrį, prieštarauja tarptautinei teisei ir turi būti anuliuotos.

Šiais metais bus tų sandėrių penkiasdešimtmetis. Kreipiamės ir dar nė kartą kreipsimės į pasaulio tautas, į Vokietiją ir Tarybų Sąjungą anuliuoti tas sutartis. Prašom ir Jūsų paramos. Turime vilties, kad išvysčius gerą kampaniją, tos sutartys gali būti abipusiškai dar šiemet anuliuotos.

Visiškai aišku, kad konstitucijos klausimus galime spręsti tik po Lietuvos aukščiausiosios tarybos rinkimų šių metų (1989) rudenį. Matyt, kad be referendumo konstitucijos nepriimsime. Sąjūdžio teisininkai jau baigia rengti referendumo įstatymo projektą.

Turime parengti ekonominių ir teisinių normų sistemą, kuri įtvirtintų visų ekonomikos narių laisvę, savarankiškumą, ekvivalentinius mainus. Turime parengti įstatymą dėl respublikos ekonominio savarankiškumo, biudžeto, finansų ir kredito, nuosavybės, pilietybės ir daugelį kitų įstatymų. Tas darbas dirbamas Sąjūdžio iniciatyva. Tuo tarpu respublikos vadovybė vis siūlo tenkintis daliniais pakeitinėjimais, eiti mažais žingsneliais, kurie, esame giliai įsikinę, netuktų ir visai trypimu vietoje pasidaryti.

Atėjo metas kalbas apie būsimus pageidaujamus dalykus paversti konkrečiais darbais ir žingsniais. Mes turime eiti be atvangos, tvirtai ir drąsiai, nelėtindami, o priešingai, spartindami žingsnius. Bet žingsnius nebe dvasinio ir tautinio atgimimo, o konkrečių politinių, ekonominių ir teisinių pertvarkų plotmėje.

Kaip ūkininkauti, kaip ugdyti savo kultūrą, puoselėti švietimo sistemą, kaip spręsti žmonių gyvenimo klausimus — gali ir turi lemti tik tautos valia. Tautos prigimtinė teisė yra savarankiškai spręsti savo gyvavimo, savo reprodukcijos klausimus. Galų gale ir pagal veikiančiąją konstituciją Aukščiausiajai respublikos tarybai priklauso aukščiausioji įstatymų leidimo galia.

Tik kaustomi despotizmo baimės, prisimindami kančias, t.y. kurie bandė perskaityti taip, kaip parašyta stalinistiškose melo enciklikose, taip ilgai neišdrysome pasinaudoti ta aukščiausiąja savo valstybės suverenine galia. Atėjo metas! Turime pagaliau nebesiklausdami leidimų iš Maskvos, nebederindami savo žingsnių su "vyriausiuoju broliu" parengti įstatymų pakaitus ir priimti juos Respublikos aukščiausioje taryboje.

IV

Turime įtvirtinti ekonominį teisingumą, turime pašalinti visuotinį nusavinimą, kuriame žmogus, visą amžių dirbęs, nieko savo neturi. Ūkiai, kolūkiai, įmonės yra žmonių darbu sukurtos. Jie turi žinoti, kokia turtų nuosavybė kieno yra; išeidami iš gamyklos, turi gauti savo dalį (akcijos). Turime sukurti visiems ir jauniems ir seniems žmogiškas gyvenimo sąlygas. Mūsų parengtoji Respublikos ekonominio savarankiškumo koncepcija sudaro sąlygas išvesti ekonomiką iš aklavietės. Bijoti eiti ekonominio savarankiškumo keliu reiškia nebijoti katastrofos, pražūties, kuri gresia TSRS ekonomikai, jei nebus iš principo pakeisti ekonominiai santykiai, jei ir toliau dogmos liks svarbesnės už gyvenimą. Mes neabejojame, ir tam pritaria daug aukštos kvalifikacijos TSRS specialistų, kuriems imperinės ambicijos nėra užtemdžiusios proto, kad ryžtingai eidami mūsų nustatytuoju keliu galime ne tik mes išbristi, bet palaipsniui ir kitas TSRS respublikas ištempti iš gilios krizės. Einant visai Tarybų Sąjungai kartu senuoju keliu, nekeičiant teisinių ir ekonominių santykių, katastrofa neišvengiama. Nežinome juk jokios pasakos, kurioje žvėrys iš duobės vienu metu būtų iššokę. Vis po vieną, vienas per kitą ar vienas kitam ranką paduodami!

Turime pagaliau suprasti, kad ir mūsų kraštuose reikia pradėti kurti žmogiško veido, laisvą ir demokratinę visuomenę. Visai nesvarbu kaip ji vadinsis, atitiks ar neatitiks kokio nors "izmo" standartus, – kad sudarytume visiems žmoniškas gyvenimo sąlygas.

Kai kas mūsuose vis dar negali atsisakyti iliuzijų, kad vergas niekada nesielgs kaip laisvas žmogus. Vis norima, kad likdami vergais, mes dirbtume produktyviai, iniciatyviai, savarankiškai. Jei žmogus nieko neturi, jei jis kasdien kiekviename žingsnyje yra priklausomas nuo šeimininko, jis laisvu būti negali.

V

Vienas iš etapų kelyje į tokią visuomenę yra dabartiniai rinkimai į TSRS liaudies deputatus (parlamentą) ir būsimieji (rudenį) rinkimai į Lietuvos aukščiausiąją tarybą. Sąjūdžio delegatų sėkmė dabartiniame etape rodo, kad Lietuvos žmonės remia mus ir tiki mūsų programa. Visose 42 rinkiminėse apygardose yra iškelti Sąjūdžio žmonės. Tikimės laimėti nemažiau trisdešimties vietų. Svarbiausia rinkiminė kova prasidės rudenį dėl vietų Respublikos aukščiausioje taryboje, kuri ir turės priimti Respublikos įstatymus.

Darbų, rūpesčių, pavojų daug. Bet kartą stojus į tiesos, teisingumo, tautos kelią, akivaizdžiai pamačius melo, apgaulės ir nuopuolio baisybes, praregėjus ir miražuose matant būsimąjį gražų tautos rumą, – sustoti nebeįmanoma. Eisime visi kartu, koja kojon, ranka rankon, širdimi prie širdies ir sulauksime tos dienos, kad Lietuva vėl užims deramą vietą pasaulio tautų bendrijoje, kai taps pilnateisiu Europos bendrijos nariu, kai Jūsų ir mūsų vaikai taps vieninga tautos dalimi.

Tegu šventovė tolima, tu ženk rūsčiu keliu, o jei ir nepasieksi jos, tu jai dėkingas būk. Tu žinosi, kad neveltui gyvenai, kad tavo pėdos pramynė taką kitiems. Tad kelkime bei dirbkime tautos labui ir žmonių gerovei. Tapadeda mums Dievas!

Vasario 16 minėjime Klivlande vasario 18 d. pagrindinę kalbą pasakė inž. V. ADAMKUS. Jo kairėje – V. LENKAUSKAITĖ, dešinėje – D. ORANTAITĖ
Nuotr. V. Bacevičiaus

Nepriklausomybės minėjime vasario 18 d. Klivlande meninę programą atliko Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas dr. Br. Kazėno
Nuotr. V. Bacevičiaus

Ką jūs pastebėjote pirma, Cindy ar jos palydovą?

"Dažniausiai fizinis trūkumas yra mano gyvenimo dalis, kurią aš turiu priimti. Kadangi aš neturiu regėjimo, aš sugebu atlikti savo pareigas kitais keliais."

Cindy jaučiasi laiminga ir didžiuojasi savo nepriklausomybe.

Ji dirba ir laisvalaikiu dainuoja bažnyčios chore.

Kaip ir kiti 937,000 Ontario pilnamečių asmenų, Cindy turi fizinį trūkumą, bet jos regėjimo trūkumas jai netrukdo daryti tą, ką ji nori. Tai kodėl mes turime trukdyti?

Ar jūs esate plačių pažiūrų?

Jeigu norite gauti angliską skelbimą, rašykite:
Ontario Office for Disabled Persons,
700 Bay Street, 16th Floor,
Toronto, Ontario M5G 1Z6

Ontario
Office for Disabled Persons
Remo Mancini, Minister

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVOS ISTORIKAI

Vilniuje atkurta Lietuvos istorijos draugija, veikusi 1929-1940 m., išleidusi du "Praeities" tomus ir palikusi III paruoštą tomą. Draugiją atkūrė 90 istorikų, susirinkusių Lietuvos mokslo akademijos istorijos instituto salėje. Atgaivintoji Lietuvos istorijos draugija bus mokslinė-visuomeninė organizacija, jungianti aktyviai dirbančius istorijos mokytojus. Pirmaisiais nariais tapo draugijos atgaivintojai, užpildę anketas ir sumokėję nario mokestį. Kitiems nariams, įstojantiems į Lietuvos istorijos draugiją, reikės dviejų narių rekomendacijos. Draugiją sudarys tikrieji Lietuvoje gyvenantys nariai, o užsienyje gyvenantys istorikai galės įsijungti nariais bendradarbiais ir nariais mecenatais. Aukščiausiu draugijos organu bus laikomas ataskaitinis narių suvažiavimas, tarp suvažiavimų — 15 narių valdyba ir jos prezidiumas. Pirmasis suvažiavimas numatytas 1989 m. pavasarį. Draugijos pirmininku iki to laiko išrinktas prof. B. Dundulis.

MINĖJIMAI KAUNE

Vasario 16 minėjimai Kaune buvo pradėti šios šventės išvakarėse vasario 15 d. Tūkstančiai kauniečių susirinko Aukštųjų Šančių karių kapinėse, kur ilsisi nepriklausomybės kovose žuvusieji savanoriai kūrėjai ir Lietuvos kariai. Ilgus metus kauniečiai čia ateidavo po vieną, beveik vogčiomis. Vaikai augo nežinodami, kokių laukų karius priglaudė ši žemė. Dabar tūkstančiai suplaukė su gėlių puokštėmis, žvakutėmis, trispalvėmis vėliavėlėmis. Po šimtamečiais ąžuolais ir liepomis išsirikiavę kuklūs kryželiai ilgai laukė tokios kauniečių minios. Žuvusiųjų pagerbimas baigtas iš tūkstančių krūtinių galingai išsiveržusiu Tautos himnu. Tą vakarą, pagerbus žuvusius už Lietuvos nepriklausomybę, Kauno muzikiniame teatre prasidėjo speciali Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo sesija.

Vasario 16 d. nuo pat ryto dvelkė smulkus lietus, kai kauniečiai rinkosi iškilmingoms Mišioms senojoje arkikatedroje ir skubėjo Istorijos muziejaus sodelin į Laisvės paminklo atidengimą. Jį dešimtųjų Lietuvos nepriklausomybės metinių proga sukūrė skulptorius Juozas Zikaras su architektais Vladimiru Dubenecku ir Karoliu Reisonu. Paminklas slapta buvo sunaikintas 1952 m. Išgelbėti pavyko tik J. Zikaro Laisvės statulą, perkeltą į skulptūros ir vitražo muziejumi paverstą Įgulos bažnyčią. Atstatymo planus paruošė architektas Algimantas Sprindys, Lietuvos kultūros fondo Kauno tarybos pirmininkas. Statula vėl buvo užkelta ant naujo postamento, pagaminto iš Ukrainos akmens luitų. Atstatytą Laisvės paminklą pašventino kardinolas Vincentas Sladkevičius, statulą atidengė architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis, buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, dalyvavęs nepriklausomybės kovose. Į dangų pakilo būrys baltų balandžių. Tylos minute buvo pagerbtas žuvusiųjų už Lietuvos laisvę atminimas, sugiedotas Tautos himnas, iš įrašo išklausytas buvusio užsienio reikalų ministerio Juozo Urbšio žodis. Perskaityta įspūdinga Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo narių priesaika, primenanti, kad jų siekis yra laisva Lietuva. Iškilmės dalyvius sveikino Lietuvos kompartijos centro komiteto I sekr. Algirdas Brazauskas, dėkodamas už Laisvės paminklo atstatymą, atkuriamas istorijos ir kultūros vertybes. Kalbėjo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Kauno tarybos pirm. Česlovas Stankevičius, seimo tarybos narys Arvydas Juozaitis, V. Vokietijoje gyvenančių lietuvių atstovas Kęstutis Girnius ir Lietuvos laisvės lygos atstovas Jurgis Mockapetris.

IŠKILMĖS VILNIUJE

Šventinė konferencija vasario 16 d. įvyko Vilniaus dramos teatre. Mokslų akademijos narys korespondentas dr. Vytautas Merkys kalbėjo apie istorinį Lietuvos tarybos 1918 m. vasario 16 d. paskelbtą nepriklausomybės aktą. Jis priminė, kad Vasario 16-ji Vilniuje minima tik antrą kartą. Pirmasis minėjimas įvyko 1940 m., kai Lietuva ką tik buvo atgavusi savo senąją sostinę. Vasario 16 proga konferencijos dalyvius ir visus lietuvius sveikino kompartijos centro komiteto I sekr. Algirdas Brazauskas, primindamas, kad dabar Lietuvą norime matyti klestinčią, demokratinę, suverenią. Jau įveikta nemaža šio kelio dalis, nugalėta daug kliūčių. Pranešimus padarė Vilniaus universiteto prof. dr. Bronius Genzelis, docentas Alfonsas Eidintas, istorikas Česlovas Laurinavičius ir docentas Liudas Truska, kalbėjo poetas Justinas Marcinkevičius.

Prie Pilies gatvės pastato, kuriame 1918 m. vasario 16 d. buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktas, vėl atidengta paminklinė lenta su įrašu: "1918 metais vasario 16 dieną šiuose namuose buvo paskelbtas nepriklausomos Lietuvos atstatymas". Pirmoji lenta, prie pastato pritvirtinta 1940 m. vasario 16 d., buvo nuimta ir sunaikinta. Atkurtą antrąją lentą atidengė Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo narė dr. Meilė Lukšienė, kalbėjo seimo tarybos narys dr. Bronius Genzelis, atsiminimais dalijosi architektas V. Landsbergis-Žemkalnis. Aktorius Laimonas Noreika skaitė Bernardo Brazdžionio eilėraštį "Aš čia gyva". Sugiedota Maironio ir J. Naujalio "Lietuva brangi", S. Šimkaus ir J. Zauerveino "Lietuviais esame mes gimę". Iškilmė baigta Lietuvos himnu.

Vakare mirgėjo žvakutės Rasų kapinėse, uždegtos ant Vasario 16 akto signatarų dr. Jono Basanavičiaus ir Jono Vileišio bei nepriklausomybės kovose dalyvavusių karių kapų. Vilniečiai lankė su Lietuva susijusias istorines Vilniaus vietas. **V.Kst.**

Didžiulė kauniečių minia vasario 16 d. prie atstatyto skulptoriaus Juozo Zikaro Laisvės paminklo, kurį naujam gyvenimui pašventino kardinolas Vincentas Sladkevičius Ntr. Antano Gylio

Paminklinė lenta Vilniuje vasario 16 d. vėl pritvirtinama prie istorinio pastato, kuriame 1918 m. vasario 16 d. buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausosmybės atstatymo aktas Nuotr. Dovydo Fligelio

Hamilton, Ontario

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS. Hamiltono ateitininkai ir šiemet Šv. Kazimerio šventę paminėjo iškiliu religiniu koncertu, kuris įvyko kovo 5, sekmadienį, 4 v. p.p. Aušros Vartų šventovėje. Šitų religinių koncertų rengimas pas mus yra tradicinis. Juos pradėjo čia rengti ateitininkai jau prieš keliolika metų. Per tą metų skaičių juose yra dalyvavę turbūt visi žinomi Kanados lietuvių solistai, įvairūs chorai ir visokie instrumentalistai. Šiemet programą atliko solistė Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, fleitistas Tomas Regina ir muz. Jonas Govėdas. Be jų prie programos su religiniais skaitymais dar prisidėjo Rūta Kamaitytė ir Algis Venslovas. Šitą koncertą atliko visi jaunosios kartos žmonės. Mūsų šventovė šitam minėjimui buvo papuošta baltų lelijų bukietais ir miniatiūrine Vilniaus katedra. Šiemet tuo laiku pasitaikęs slidus žiemos kelias sulaikė daugelį nuo koncerto.

Ir šių metų koncertas buvo įdomus ir gana įvairus. Čia keliskart pasirodė sol. M. Bizinkauskaitė, kuri solo pagiedojo pasaulinių kompozitorių giesmių, taip pat vieną duetą su sesute Veronika ir kitą, pritariant fleitai. Tokie kūriniai kaip G. Verdžio "Ave Maria" iš operos "Otello", A. Dvorako "Sanctus" iš "Te Deum", ir W. A. Mozarto "Laudamus te" nuskambėjo tikrai širdį veriančiai. T. Regina, taip pat vargonais palydint J. Govėdui, pagrojo irgi klasikinės religinės muzikos dalykėlių. Fleita – švelnaus muzikinio skambėjimo instrumentas, žinomas jau nuo senovės laikų. Fleitistą galime pamatyti ir dažnam senovės religiniame paveiksle, bet šiandien su šiuo instrumentu nedaug kas koncertuoja. Tad čia buvo gera proga visiems pasiklausyti ne taip dažnai girdimos muzikos ir talentingo muziko. Muz. J. Govėdas be akompanavimo solistams vargonais dar virtuoziškai pagrojo G. F. Handelio iš septintosios sonatos "Allegretto" ir "Allegro". Jei klausytojas šiame koncerte ko pasigedo, tai nors vieno lietuviško dalykėlio. Mes jų irgi pakankamai turime.

Be muzikinės dalies programoje dar pasirodė ir du religinių tekstų skaitovai – Rūta Kamaitytė ir Algis Venslovas. Išgirdome gražų ir sklandų skaitomojo turinio perdavimą publikai. Tą atliko mūsų buvę lituanistinės mokyklos ir lit. kursų mokiniai, dabar jau pagalbiniai mokytojai Vysk. M. Valančiaus mokykloje.

Koncertui pasibaigus, Elena Gudinskienė, Hamiltono ateitininkų veiklos koordinatorė, nuoširdžiai padėkojo koncerto atlikėjams ir pakvietė visus į Jaunimo centro salę prie kavos ir pyragų. Ten žmonės turėjo progą dar pasidalinti koncerto įspūdžiais ir pabendrauti. Tą sekmadienį parapijoj taip pat buvo paminėta ir Tikinčiosios Lietuvos diena su iškilmingomis pamaldomis ir specialia rinkliava Lietuvos Katalikų Bendrijai. **K. Mileris**

A. a. GEDIMINUI PATAMSIUI mirus Lietuvoje, reikšdami užuojautą jo tėvui Alfonsui Patamsiui, aukojo Tautos fondui: $20 – P. E. Brasai, M. D. Jonikai.

DAR GALIMA GAUTI VIII-sios tautinių šokių šventės vaizdajuostę. Ši vaizdajuostė yra pagaminta profesionalų, jos ilgis 1 val. ir 45 min. Kaina su persiuntimu Kanadoje – $53, JAV-se – $54. Taip pat galima gauti vaizdajuostę, tinkančią naudoti Lietuvoje, Suvalkų trikampyje, P. Amerikoje, Australijoje, Anglijoje bei V. Vokietijoje. Jų kaina su persiuntimu – $70. Čekius ar pinigines perlaidas su užsakymais siųsti: Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada. **J.P.**

A.a. KULTŪRTECHNIKO JONO MEŠKAUSKO atminimui jo brolis Kostas Meškauskas Kanados lietuvių fondui aukojo $100.

Winnipeg, Manitoba

VASARIO 16 MINĖJIMAS KLB Winnipego apylinkės valdybos pastangomis buvo surengtas Vasario 12 d. Jis pradėtas pamaldomis šv. Kazimiero šventovėje. Pamaldas laikė prel. J. Bertašius ir pasakė jautrų pamokslą.

Tuoj po pamaldų šventovės salėje įvyko antroji minėjimo dalis. Valdybos pirm. M. Timmermanas pradėjo minėjimą ir pakvietė nepriklausomybės kovų savanorius – M. Janušką ir V. Steponavičių, kuriems buvo prisegta po gėlę. Sugiedojus Kanados himną ir pagerbus tylos minute žuvusius savanorius ir visus kovotojus už Lietuvos laisvę, sugiedotas Tautos himnas.

Paskaitą skaitė iš Toronto atvykusi KLB valdybos vicepirm. J. Kuraitė-Lasienė. Ji išsamiai nagrinėjo dabartinius įvykius Lietuvoje, besikeičiančius beveik valandomis, ir ragino pasitikėti laisvės siekiančiais veikėjais Lietuvoje, iškentėjusiais daugelį metų priespaudą. Taipogi ragino visus prisidėti prie tos kovos finansiškai ir morališkai. Paskaitininkė pabrėžė, kad "Lietuva prarado baimę ir dabar siekia laisvos Lietuvos", todėl bendras darbas šiandien yra svarbiausias dalykas. Po paskaitos J. Kuraitė-Lasienė padėkojo Winnipego KLB apylinkės valdybai už pakvietimą dalyvauti šiame minėjime, pažymėdama, kad ji čia yra gimusi ir augusi ir jai visad malonu "sugrįžti į tėviškę".

M. Timmermanui padėkojus paskaitininkei, buvo supažindinta su ką tik atvykusiais svečiais iš Lietuvos. Po to visi dalyviai vaišinosi kavute ir užkandžiais, po kurių buvo rodoma vaizdajuostė iš dabartinių įvykių Lietuvoje. **EKK**

Wasaga Beach, Ont.

GEROJO GANYTOJO MISIJOS salėje vasario 17 d. paminėjome Lietuvos nepriklausomybės šventę, stebėdami Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio suvažiavimo dalį vaizdajuostės ir išklausydami Lietuvos įvykių apžvalgą. Po to vaišinomės moterų būrelio skaniais užkandžiais jų valdybos narių išpuoštoje salėje.

KL Bendruomenei aukojo: $100 – P. L. Joneliai, V. M. Vaitkai; $55 – J. B. Mažeikos; $50 – V. E. Krikščiūnai, M. Laurinavičienė, R. G. Stepulaičiai, B. A. Vitkai; $40 – L. M. Garbačiauskai; $30 – J. E. Gudai, V. Jagučiauskis; $25 – K. Z. Beržanskiai, A. Kanapka, V. Urbonas; $20 – M. Bernotienė, P. Čičinis, J. Dobilas, R. Duda, E. Heikis, P. Kirstukas, U. Opanavičienė, Ig. Pakarna, O. V. Senkai, V. Stanevičius, P. Žymantas; $10 – F. Kasperavičius, J. Macijauskas, A. Masionis, P. Norušis, P. Šimonėlis, J. A. Trinkūnas, E. Tribinanavičienė ir po $5 du asmenys. Visiems bendruomeniškas ačiū! **J. Mažeika,** KLB įgaliotinis

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių renginys "Lietuvos atsiminimas" vasario 5 d. įvyko Čikagoje, Martinique restorane. Buvo susilaukta beveik 400 dalyvių. Visus pasveikino rengėjų komisijos pirm. E. Oželienė. Linksmai praleisti vakarą linkėjo Lietuvos vyčių Vidurvakarių apskrities pirm. Algirdas Brazis. Tai buvo jau XXIX-sis Lietuvos vyčių suorganizuotas "Lietuvos atsiminimų" pobūvis. Vakarienės metu skambėjo A. Stelmoko orkestro melodijos. Humoru dalyvius linksmino programai vadovavęs kun. J. Kuzinskas. Pobūvyje pagerbta Lietuvos laisvės lyga. Trumpą programėlę atliko solistai A. Gaižiūnienė ir A. Brazis.

A. a. Petras Čepas, pasižymėjęs lietuviškąja veikla Bostone, 1988 m. rugpjūčio 28 d. žuvo automobilio nelaimėje prie Montrealio, grįždamas iš tinklinio turnyro. Veiklaus jaunuolio bičiuliai jo atminimą nutarė įamžinti specialiu fondu, kuris kasmet pasižymėjusiam lietuviui jaunuoliui ar jaunuolei apmokės turistinę kelionę į Lietuvą susipažinti su tėvų kraštu. Lėšos telkiamos įvairiais jaunimo renginiais Bostone. Jas taipgi galima siųsti fondo iniciatoriui ir pagrindiniam organizatoriui Tadui Kulbiui, 75 Albert St., Brockton, MA 02402, USA. Čekius rašyti — Petras Čepas Youth Foundation.

Užgavėnių karnavalas Jaunimo centre Čikagoje buvo surengtas vasario 4 d. Spaudoje prisimenami senieji laikai, kai karnavalo metu žmonės netilpdavo Jaunimo centre. Dabar nė menkos pusės nesusilaukiama. Šiemetiniame karnavale dalyvavo tik keturios organizacijos – "Dainavos" ansamblis, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba, Jaunimo centro moterų klubas ir Cicero lietuvių medžiotojų klubas, kurio skyrių medžioklininiais motyvais gražiai buvo papuošęs dail. S. Ramonas. Medžiotojai karnavalo dalyvius vaišino stirniena ir fazanais. Viršutinėje salėje linksminosi jaunimas. Karnavale buvo vienas tuzinas kaukių. Vertintojų komisija premijas paskyrė "Kėgliavimo sekstetui", Džiunglininkei ir jos draugei", "Klounui".

Emilija Jonušienė, savo vyro kompozitoriaus Broniaus Jonušo atminimą įamžinusi metine lituanistikos stipendija jaunimui, verčiasi pensininkų bendrabučiais Omahoje, Nebraskos valstijoje. Savo valdas prieš Kalėdas ji papildė nauju šešių aukštų pastatu. Jame yra 12 pensininkams skirtų butų po du miegamuosius ir 47 butai po vieną miegamąjį. Naująjį pastatą "South View Height" pašventino lietuvių kapelionas kun. Petras Žarkauskas, kaspiną perkirpo Omahos burmistras. Bendrabučių pastato atidaryme dalyvavo daug aukštųjų Omahos miesto pareigūnų ir būrys lietuvių. Jie visi buvo pavaišinti gražiai įrengtoje valgykloje. Vaišių metu žymiųjų kompozitorių kūrinių programą atliko pianistė Laima Šarkaitė. Geros sėkmės visi linkėjo naujojo pastato savininkei E. Jonušienei, kuri yra dosni lietuviškoms institucijoms ir renginiams.

Čikagoje gražiai veikia JAV LB socialinių reikalų tarybos centras senesniems lietuviams, įsteigtas ir vadovaujamas Danguolės Valentinaitės. Ji yra LB socialinių reikalų tarybos pirmininkė. Įsigytas pastatas pertvarkomas, kad geriau galėtų tarnauti lietuviams. "Seklyčios" restoranas, perkeltas į buvusias vyresniųjų lietuvių raštinės patalpas, dabar veikia kasdien. Toje vietoje, kur buvo "Seklyčia", įsikūrė centrinė vyresniesiems lietuviams skirta patalpa. Vanda ir Zenonas Petkai jai padovanojo 50 colių televizorių, kuriame bus galima rodyti į vaizdajuostes įrašytus filmus, stebėti sporto rungtynes. Patalpa padidėjo. Ji dabar tiks paskaitoms bei kitiems mažesniems renginiams. Buvusios krautuvėlės patalpos pritaikomos raštinei, kurioje įsikurs Birutės Podienės socialinės gerovės skyrius, Teresės Drūtytės-Šoliūnienės renginių ir užsiėmimų skyrius ir žurnalo "Pensininkas" administracija su Elena Sirutiene.

Brazilija

Sao Paule veikiančio "Palangos" tunto skautai ir skautės sausio 22-29 d.d. turėjo "Lietuvos" stovyklą, kuri buvo įrengta Lituanikos stovyklavietėje. Stovyklautojai buvo suskirstyti į penkias skiltis ir keturias aukštaičių, žemaičių, vilniečių, dzūkų "šeimas". Vakarinės programos buvo atliekamos prie laužo. Jas sudarė lietuviškos dainos, žaidimai, vaidinimai. Tris vakarus stovyklautojai žiūrėjo skaidres iš Lietuvos ir iš jaunimo kongreso Australijoje. Stovyklą padėjo įrengti skautai vyčiai, pastatę aukštus vartus. Mišios buvo laikomos Lituanikos stovyklavietės koplyčioje. Sekmadienio Mišiose dalyvavo ir stovyklavietėn atvykę poilsiautojai. Dalyvių eilėse buvo ir svečias iš Čikagos – lietuvių jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, SJ, atvykęs mėnesiui atostogų, kurių metų jis aplankė Brazilijos lietuvius, dirbo su jaunimu.

Australija

Sydnėjaus savaitgalio mokyklos mokslo metų pabaigtuvės 1988 m. gruodžio 18 d. buvo pradėtos lietuviškomis pamaldomis Lidcombe bažnyčioje. Mišias atnašavo ir pamokslą sakė prel. P. Butkus. Keturiomis giesmėmis įsijungė mokyklos choras. Giedant "Tėve mūsų", buvo atliktas ir specialiai pritaikytas šokis. Oficialioji mokslo metų užbaigos dalis įvyko šios australų parapijos salėje, pradėta įvadiniu mokyklos vedėjos J. Šliterienės žodžiu, baigta mokinių atlikta ilgoka programa. Mokytojams už jų sunkų darbą ir pastangas dėkojo mokyklos globėjas prel. P. Butkus, tėvų komiteto atstovė D. Ankienė.

Adelaidės lietuvių savaitgalio mokykla, turinti Šv. Kazimiero mokyklos vardą, mokslo metus užbaigė 1988 m. gruodžio 4 d. Užbaigtuvių iškilmė buvo pradėta pamaldomis ir tęsiama specialia programa Adelaidės lietuvių katalikų centro salėje. Vedėjos E. Varnienės pranešimu, mokėsi 21 mokinys: 17 vaikų ir 4 suaugusieji. Mokiniai suvaidino Anitos Baltutytės parašytas ir scenoje paruoštas "Kalėdas". Didelį maišą dovanų atnešė Kalėdų senelis. Jų užteko ne tik šventėje dalyvavusiems, bet ir į ją negalėjusiems atvykti vaikams. Visus džiugino užbaigos šventės salėje surengta mokinių piešinių parodėlė. Piešiniai religine tema buvo sukurti kun. J. Petraičio tikybos pamokose. Mokyklos vedėja E. Varnienė padėkojo mokytojams, mokinių tėvams ir Adelaidės lietuvių katalikių moterų draugijai, kuri finansiškai remia savaitgalio mokyklą. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu. Tada prasidėjo vaikams, mokytojams ir tėvams paruoštos vaišės.

Britanija

Socialinis Skotijos lietuvių klubas Bellshillyje, netoli Glasgovo, sausio 15 d. prisiminė 1988 m. mirusius savo narius. Tais metais buvo atsisveikinta su dešimtimi klubo narių. Gedulines Mišias vietinėje katalikų bažnyčioje atnašavo lietuvių kapelionas kun. J. Andriušius. Skaitymus atliko J. Bliūdžius ir P. Gečionis. Visi giedojo lietuviškas giesmes, vargonais pritariant P. Dzidolikui. Pamaldų dalyvius klubo šeimininkės pakvietė jo patalpose paruoštai arbatėlei.

Visuotinis DBLS atstovų suvažiavimas įvyks balandžio 8-9 d.d. Lietuvių namuose Londone. Rotacine tvarka iš centro valdybos pasitraukia V. Dargis ir E. Šova, vėl sutinkantys kandidatuoti, iš tarybos — A. Ivanauskienė ir J. Levinskas. DBLS skyriai prašomi sušaukti visuotinius narių susirinkimus, išrinkti valdybas, revizijos komisijas ir atstovus į DBLS suvažiavimą. Visi skyriai prašomi siųsti atstovus ir gausiu dalyvavimu sustiprinti DBLS veiklą.

Vasario 16 minėjimą Skotijos lietuviams vasario 12 d. surengė DBLS skyrius. Mišias Šv. Šeimos katalikų bažnyčioje Mossende atnašavo lietuvių kapelionas kun. J. Andriušius, sakęs ir šiai progai skirtą pamokslą. Skaitymus atliko J. Bliūdžius ir P. Gečionis. Giedojo muz. P. Dzidoliko vadovaujamas religinis choras ir iš Nottinghamo atvykusi sol. V. Gasperienė. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Skotijos lietuvių klube Bellshillyje, kur minėjimo dalyvių laukė vaišėms paruošti stalai. Apie dabartinius įvykius Lietuvoje kalbėjo iš Londono atvykęs DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Aukas Tautos fondui rinko DBLS Skotijos skyriaus pirm. J. Bliūdžius. Šiai institucijai suaukoti 74 svarai. Meninę programą atliko: tautinių šokių – K. Rugienienės vadovaujama "Aušros" grupė, lietuviškų dainų – nottinghamietė sol. V. Gasperienė.

AUDRA Travel CORPORATION

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"PAVASARINĖ" gegužės 14-26 (Finair)
"SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI!" Gegužės 26 - birželio 6 (Air France)
"GEGUŽINĖ" Gegužės 26 - birželio 12 (Air France)
"ŠVENTINĖ" Birželio 30 - liepos 16 (Finair)
"JUBILIEJINĖ" Liepos 10-23 (Air France)
"ŽOLINĖ" Rugpjūčio 11-20 (Finair)
"GINTARINĖ PALANGA" Rugpjūčio 11-27 (Finair)
"BOBŲ VASARA" Rugsėjo 6-19 (Air France)
"RUDENINĖ" Spalio 6-17 (Air France)

SPECIALIOS GRUPĖS
MEDIKŲ Gegužės 17-24 (Lufthansa)
KREPŠINIO MĖGĖJŲ Liepos 5-23 (Air France ir LH)

Kviečiame užsisakyti keliones iš anksto.
Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu sutvarko keliones į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.
- Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas
(416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.
AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-ta	6.5%	nekil.turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.	
1 m. term. indėlius	10.75%	Nemokama narių gyvybės	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.25%	drauda pagal santaupų	
3 m. term.indėlius	11%	dydį iki $2.000 ir	
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%	asmeninių paskolų	
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%	drauda iki $25.000.	
RRSP ind. 3 m.	11%		

Lietuviai reikalauja nepriklausomybės

"The Hamilton Spectator" redaktoriaus pokalbis su dr. K. Antanavičium

Š.m. vasario 25 d. The Hamilton Spectator užsienio žinių redaktorius dr. Douglas Haggo turėjo pokalbį Toronte su Sąjūdžio atstovu dr. K. Antanavičium, kurį jis paskelbė minėto dienraščio kovo 3 d. laidoje: Lithuanian movement presses for independence. Prie straipsnio pridėta atitinkamas žemėlapis ir dr. K. Antanavičiaus nuotrauka. Čia pateikiama šio straipsnio-pokalbio santrauka. J.Vr.

Po 49 metų okupacijos Lietuva šiais metais pirmą kartą paminėjo viešai savo nepriklausomybės 71-ją sukaktį. Prieš metus Vasario 16-tosios minėjimas Sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo didelis kriminalinis nusikaltimas ir jų rengėjai buvo griežtai baudžiami.

Sovietų prezidentui M. Gorbačiovui paskelbus persitvarkymo (perestroikos) politiką, 1988 m. birželio m. Lietuvoje buvo pradėtas organizuoti Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, kuris šiuo metu turi per 300.000 narių, susidaro 8% Lietuvos 3,7 mil. gyventojų. Sąjūdis nėra opozicinė politinė partija, nes Lietuvoje veikia tik viena komunistų politinė partija, kuri yra Sovietų sąjunginės komunistų partijos padalinys, vykdanti Politbiuro Maskvoje įsakymus. Sąjūdis yra visuomeninė organizacija, kurią sudaro įvairių pažiūrų lietuviai. Ji veikia tik Lietuvos teritorijoje, respublikoje, ir neturi savo centro ar skyrių Maskvoje.

Dr. K. Antanavičius, 52 m. amžiaus, Sąjūdžio seimo tarybos narys, Vilniaus universiteto profesorius, aiškino, kad dėl šios organizacijos aktyvios veiklos lietuvių kalba buvo paskelbta oficialia Lietuvos respublikos kalba, nepriklausomos Lietuvos vėliava ir himnas buvo legalizuoti. Pagrindinis pasikeitimas – žodžio ir spaudos laisvė. Visi lietuviai buvo labai nustebinti šiais netikėtais pasikeitimais. Pagaliau vasario 15 d. Sąjūdžio 220 atstovų seimas patvirtino rezoliuciją siekti Lietuvos nepriklausomybės. Komunistų partijos pareigūnai stipriai kritikavo Sąjūdžio veiklą. Pradėjo grąsinti ir Maskva. To pasekmėje pradėta varžyti Sąjūdžio veikla.

Šiuo metu Lietuvoje vyksta aktyvus pasiruošimas kovo m. 26 d. įvykstantiems liaudies deputatų rinkimams į Sovietų kongresą. Tai nebus vieno išstatyto kandidato rinkimai, kaip būdavo anksčiau, bet šį kartą rinkėjai turės teisę balsuoti už kandidatą, kurį galės pasirinkti iš keletos asmenų. Toki rinkimai yra pirmą kartą Sovietų Sąjungos istorijoje.

Sąjūdžio vienas iš pirmųjų siekimų – atgauti Lietuvai demokratines teises. Kai tai bus pasiekta, tada Lietuvos gyventojai balsavimu nutars savo krašto politinį priklausomumą: pasilikti Sovietų Sąjungoje ar pasirinkti nepriklausomybę. Šiam atvejui Sąjūdis jau paruošė nepriklausomos Lietuvos konstituciją.

Maskvos reakcija yra labai pikta ir grasinanti. Sąjūdžio veikėjus apšaukia karjeristais ir ekstremistais. Nežiūrint šių pavojingų grasinimų, Sąjūdis stiprina savo veiklą, stengiasi palaikyti tamprius ryšius su lietuvių išeivija ir bando užmegsti ryšius su užsienio valstybių politikais. Dr. K. Antanavičius, kuris kalba angliškai, vizito metu Kanadoje diskutavo ekonomines Lietuvos problemas su Toronto universiteto profesoriais ekspertais, turėjo progą susitikti su Kanados užsienių reikalų pareigūnais Otavoje.

Atgauto laisvo žodžio, spaudos ir kitos teisės yra labai trapios, ypač tuo atveju, kai įvyksta konfrontacija su komunistų partija ir jų valdžios pareigūnais. "Ar lietuviai įstengs išlaikyti šiuos laimėjimus ar juos praras, tačiau dabar jie negali grįžti į senąją vagą. Gaisras prasidėjo ir šis gaisras dega kiekvieno lietuvio širdyje", – užbaigė šiuo pareiškimu pasikalbėjimą dr. K. Antanavičius.

P.S. Douglas Haggo yra filologijos daktaras, 11 metų profesoriavo su savo žmona Regina Haggo-Varanavičiūte Kanterburio universitete N. Zelandijoje, bendradarbiauja spaudoje, yra nuolatinis "T.Ž." skaitytojas. Prieš metus grįžo su žmona į Kanadą ir apsigyveno Hamiltone. Čia prieš daugelį metų abu kartu baigė vidurinę mokyklą-gimnaziją MacMasterio universitetą ir studijas užbaigė Anglijoje.

Atidengiant memorialinę lentą prie pastato, kuriame buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas, kalbėjo archit. VYTAUTAS LANDSBERGIS-ŽEMKALNIS, nepriklausomybės kovų dalyvis (viduryje). Šalia jo sūnus, Sąjūdžio seimo tarybos pirm. prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS Nuotr. G. Petrauskienės

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Lietuvos tarpnacionalinės koordinacinės asociacijos pareiškimas. Mes, įvairių tautų, gyvenančių Lietuvoje, atstovai, susibūrę į Lietuvos tarpnacionalinę koordinacinę asociaciją, protestuojame prieš organizacijos "Jedinstvo" tikruosius siekius, kuriuos šios organizacijos nariai slepia po demagogiškais "kovotojų už demokratiją" lozungais. Akivaizdu, kad:

1. "Jedinstvo" propaguoja didžiavalstybinį šovinizmą, kursto nesantaiką tarp tautų, skaldydama kovotojų prieš biurokratijos diktatūrą gretas.

2. "Jedinstvo" kovoja prieš bendras Lietuvos tautų pastangas apriboti "stipraus centro" monopolines pretenzijas.

3. "Jedinstvo" ignoruoja tautų teisę į nacionalinį bei valstybinį apsisprendimą.

4. "Jedinstvo" vadovai, patys nesirūpindami nei vienos tautos kultūros bei istorijos puoselėjimu, kalba tautinių bendrijų vardu.

Tautinių draugijų atstovai palaiko įsaką dėl lietuvių – valstybinės kalbos.

Visi Lietuvos tautų piliečiai! Mūsų apsivalymas nuo stalinizmo epochos liekanų ir stalininio mąstymo – visų tautinių bendrijų atgimimo prielaida.

LPS Vilniaus tarybos nariai – *V. Gražulis, V. Vilkelis;* Lietuvos žydų kultūros draugija – *E. Zingeris;* Armėnų kultūros draugija – *Z. Sakalauskienė;* Žydų savimonės atgimimo draugija "TKUMA" – *G. Alpernas, V. Blanšej;* Gudų draugija "SIABRYNA" – *K. Balachovič;* Totorių kultūros rėmimo grupė – *E. Krinickas, A. Jakubauskas;* Vilniaus latvių klubas – *J. Belte;* Lietuvos ukrainiečių bendrija "HUL" – *V. Kapkanas, J. Pankiv;* Estų kultūros draugija – *V. Strikaitienė, L. Urmanienė;* Mordovų draugija – *A. Balaševičienė;* LPS Vilniaus pramonės įmonių nacionalinių klausimų taryba – *A. Tamulaitis, K. Vilutis;* Karaimų kultūros rėmimo grupė – *H. Kobeckaitė.*

Žemdirbių suvažiavimas. Vasario 25-26 d.d. Vilniuje įvyko Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio žemdirbių suvažiavimas, kuriame dalyvavo 950 delegatų, tarp jų – žemės ūkio mokslininkai, žemdirbiai ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos nariai. Suvažiavimas valdžios buvo ignoruojamas ir nebuvo leista pasinaudoti viešomis informacijos priemonėmis. Todėl buvo išreikštas protestas valdžios vadovams už viešumo apribojimą.

Suvažiavimas buvo sušauktas remiantis Sąjūdžio agrarinės komisijos lapkričio 29 d. paskelbta deklaracija. Deklaracijoje nurodoma gamtos tarša, menka Lietuvos ūkio pažanga, kaimo žmonių nelygybė, išnaudojimas, dvasinių bei moralinių tautos pagrindų griovimas.

Kviečiami visi Lietuvos gyventojai gelbėti žemės ūkį, upes, ežerus, miškus ir parkus. Siūloma priimti Lietuvos kaimo atgimimo programą. Paskelbti kovą susikompromitavusiai administracinei-komandinei valdymo sistemai, demokratizuoti visas veiklos sritis, įteisinti įvairias ūkininkavimo formas, siekti ūkinės veiklos savarankiškumo, sudaryti visiems kaimo žmonėms tinkamas socialines ir kultūrines darbo sąlygas. Svarbiausias tikslas – žemdirbio savininko išugdymas. **(SąjūdžioInfo)**

Pokalbis su L. Valensa. "Atgimimo" 5 nr. rašoma, kad žurnalistė L. Pangonytė turėjo pasikalbėjimą su Solidarumo lyderiu L. Valensa. Be bendrų klausimų buvo paliesti lietuvių ir lenkų santykiai. Jam žurnalistė priminė, kad sklinda žinios, jog atvyksta į Lietuvą Solidarumo žmonės ir kalbina Lietuvos lenkus, dar kitaip "tuteišiais" vadinamus, neremti Sąjūdžio. Ką jis apie tai manąs? Jo orientacija krypstanti į meilę, pagarbą, lygybę, o ne į kovą. Reikia baigti kovas. Per jas daug praeity prarasta. Reikia paduoti vieni kitiems ranką ir nesipešti. Vilnija esąs labai gražus kraštas ir norįs jį aplankyti. Bet būsią tai sunku padaryti, jei vyks peštynės.

Pasak žurnalistės, lenkai Nemenčinėj, netoli Vilniaus, nori kažkokios autonomijos ir priešinasi lietuvių valstybinės kalbos įvedimui. Kokia šiuo atveju Valensos nuomonė? Niekam esą negalima drausti savitumo. Kas nori kalbėti sava kalba – tegu kalba. Tačiau šiuo atveju lietuvių kalba aplamai įpareigoja visus, o namie, bažnyčioje gali kalbėti, kaip nori. Stipresni turi rūpintis silpnesniais. Reikia vengti konfliktų, nors yra sunku, bet įmanoma.

Europos parlamentas 1989 m. sausio 12 d. savo posėdyje tarp kitų svarstė ir Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą. Paskelbtame dokumente sakoma, kad atsižvelgiant į stiprią baltiečių nepriklausomybės tendenciją, tautų apsisprendimo teisę, žinant, kad kai kurios Europos Bendruomenės valstybės nepripažįsta Baltijos valstybių aneksavimo, Europos parlamentas kreipiasi į Sovietų Sąjungą, prašydamas sutikti su Baltijos valstybių reikalavimais gauti didesnę nepriklausomybę, ypač ekonominėje ir kultūrinėje srityje. Parlamentas pagiria Baltijos valstybių kalbų pripažinimą valstybinėmis kalbomis, kaip tik šiuo klausimu parlamentas 1988 m. liepos 6 d. kreipėsi į Sovietų Sąjungą. Parlamentas primygtinai siūlo vadovaujantiems Sovietų Sąjungos politikams remti Baltijos valstybių demokratinius sprendimus. Kviečia Europos Bendruomenių narius padaryti viską, kad būtų rastas taikus sprendimas, patenkinantis teisėtus baltiečių siekius ("Atgimimas" nr. 6 (19).

"The Washington Times" išspausdino Jūratės Kazickaitės, žurnalistės ir filmų režisierės, straipsnį "Prologas į Lietuvos nepriklausomybę". Jame autorė pažymi, kad per 50 metų pirmą kartą nepriklausomybės šventė buvo švenčiama Lietuvoje. Pernai tuo laiku demonstrantai buvo suimami ir saugumo mušami. Per paskutinius kelis mėnesius Lietuvoj ir aplamai Pabaltijyje vyksta judėjimas, kurio nebuvo galima prieš kiek laiko net įsivaizduoti. Žmonės viešai reikalauja ekonominės ir politinės nepriklausomybės.

Nauji įvykiai Pabaltijy ir kitur (Afganistanas, Angola) suteikia prezidentui G. Bushui istorinę progą pagelbėti šiems kraštams išsilaisvinti. Dabar pats geriausias laikas reikalauti Gorbačiovą, kad viešai paskelbtų Molotovo - Ribbentropo slaptą susitarimą. Šis dokumentas rodo, kad dar prieš karą Sovietų Sąjunga planavo okupuoti Baltijos valstybes. Todėl baltiečiai turi moralinę ir legalią teisę reikalauti savo kraštams nepriklausomybės. Vašingtonas turi viešai kelti laisvo apsisprendimo principą ir Baltijos šalių nepriklausomybių atstatymą.

"The Hamilton Spectator" dienraštis kovo 3 d. paskelbė, kad nekomunistas, vienas iš populiariausių Sąjūdžio vadų Arvydas Juozaitis pasitraukė iš sovietinių rinkimų, įvyksiančių kovo 26 d. Jis kandidatavo prieš Algirdą Brazauską, I komunistų partijos sekretorių, kuris pats esąs reformų šalininkas. Jam esant šiame poste, lietuvių kalba buvo paskelbta valstybine kalba, kraštė plevėsuoja nepriklausomos Lietuvos vėliava, įvesta labiau demokratiška negu kitose respublikose rinkimų tvarka.

Tačiau A. Juozaičio toks didelis populiarumas sostinėje Vilniuje, kad jis galėjo laimėti rinkimus prieš pirmąjį partijos sekretorių. Buvo sušauktas Sąjūdžio seimo tarybos (35 asmenų) posėdis, kuriame ir nutarta, kad A. Juozaitis pasitrauktų iš rinkimų. A. Brazausko pralaimėjimas galėjęs pakenkti sąjūdiečių siekiams.

Arvydas Juozaitis, filosofas, 30 su viršum metų, iškalbus, gražios išvaizdos, 1972 m. olimpinėse žaidynėse Miunchene laimėjęs plaukimo čempionatą.

Vilniaus radijo pranešimu, kovo 4 d. Vilniuje įvyko Lietuvos teisininkų visuotinis susirinkimas, į kurį buvo suvažiavę teisininkai iš visų Lietuvos kampelių. Jie paskelbė, kad atgaivina Teisininkų draugiją, gyvavusią nuo 1920 iki 1940 m. Pasigarsino, kad tęs gerąsias draugijos tradicijas ir veiks dabarties visuomenės atgimimo dvasia. Kaip tik ši dvasia ir paskatinusi teisininkus burtis į profesinę organizaciją, kurios aukščiausias tikslas siekti tikro teisingumo, nepriklausomo nuo jokios žinybos politinės ir valstybinės jėgos, jokio asmens noro ir kovoti prieš visuomenines negeroves.

Susirinkime buvo svarstomas statuto priėmimas ir rezoliucijos apie suverenitetą, teisinės valstybės koncepciją, nusikalstamumą Lietuvos liaudžiai, žemės ūkio teisinį reguliavimą ir kt. Susirinkime vyko gyvos diskusijos, buvo reiškiamos įvairios ir priešingos nuomonės.

Pvz. vieni dabartinę teisę Lietuvoje vadino gėdinga, kiti manė, kad netokia jau bloga, reikia tik kai kurių pataisų. Buvo nuomonių, kad nereikia bendros konstitucijos Sovietų Sąjungoje. Santykiai su respublikomis turėtų būti tvarkomi sutartimis, kaip ir pridera suverenioms valstybėms. Tačiau kiti gynė bendros su pakeitimais konstitucijos reikalą.

Pasak radijo, tik diskusijose surandama tiesa. Ko iki šiol nebuvo. Būdavo tik bendrai priimama, ar atmetama.

Arturas Sakalauskas grąžintas į Lietuvą. Jis tarnavo Raudonojoj armijoj ir buvo kareivių skriaudžiamas, pajuokiamas, kankinamas ir niekinamas. Netekęs kantrybės, nušovė kelis sovietų kareivius. Buvo suimtas. Jo likimu labai rūpinosi Lietuvos žmonės. Buvo rašomos peticijos ir renkami parašai. Net A. Brazauskas daręs intervenciją. Jo sveikata esanti bloga, kur šiuo metu jis yra, neskelbiama. **J.A.**

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

MIELAI MOTINAI

A†A

ONAI KAPTAINIENEI

Lietuvoje mirus,

dukrą SOFIJĄ ir jos vyrą JUOZĄ SENDŽIKUS giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

J. J. Šarūnai
P. Bacevičius
V. V. Nausėdai
A. E. Pūkai

Mylimam tėvui

A†A

STASIUI NUTAUTUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

dukterį ALDONĄ KVEDARIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame kartu liūdėdami —

M. Kvedarienė
V. B. Kvedarai
L. Vl. Kybartai

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

JAU GALIMA GAUTI...
KANADOS VALDŽIOS
NUORODŲ KNYGUTĘ MOTERIMS
APIE PROGRAMAS BEI PASLAUGAS

Kanados valdžia yra įsipareigojusi padėti moterims pasiekti pilną lygybę ir teikia daugelį programų bei paslaugų to tikslo atsiekimui.

Jau galima gauti naują nuorodų knygelę, suteikiančią žinias apie valdžios programas bei paslaugas moterims per "Status of Women Canada" žynybą.

Nuorodų knygelėje pateikiamos tokios programos kaip apmokymas darbui, permokymas kitam darbui, mokymuisi bei tyrinėjimui parama, socialinės paslaugos, vaikų priežiūra, sveikatingumo puoselėjimas, žmogaus teisės, apsauga nuo šeimos žiaurumų, kultūrinės programos ir parama bendruomenės organizacijoms. Ypatingas dėmesys teikiamas čia gimusioms moterims, o taipgi ir moterims įvairiose daugiakultūrės Kanados bendruomenėse.

Šią nuorodų knygutę galite gauti nemokamai. Pakanka užpildyti žemiau pateikiamą lapelį.

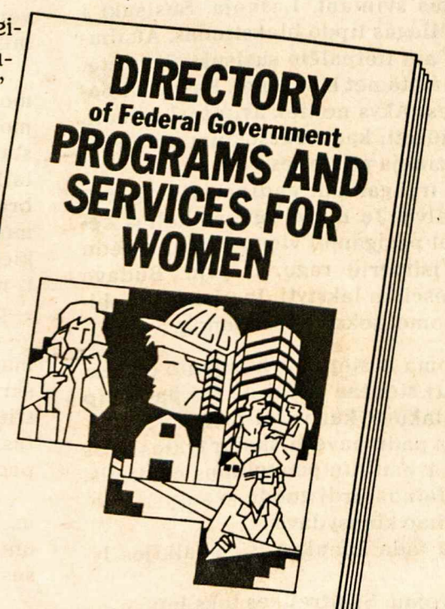

return to: The Honourable Barbara McDougall
Minister Responsible for the
Status of Women
151 Sparks Street
RM. 1005
Ottawa, Ontario K1A 1C3

STATUS OF WOMEN CANADA
Partners in Action
CONDITION FÉMININE CANADA
Partenaires dans l'action

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ PROVINCE: _____ POSTAL CODE: _____

Status of Women Canada
The Hon. Barbara McDougall
Minister

Condition féminine Canada
L'Hon. Barbara McDougall
Ministre

Canada

Vyto Čuplinsko "Vizijos"

Patraukiančios akys kviečia į susitikimą su gyvenimu. Tos akys žvelgia iš plakato, skelbiančio jauno lietuvio menininko Vyto Čuplinsko premjerinį spektaklį.

Ši pavasarį Vytas baigia Yorko universitetą BFA (Bachelor of Fine Arts in Visual Arts) laipsniu. Jo gabumai vaizduojamo meno srityje ne kartą yra praturtinę lietuviškus renginius. Jis yra buvęs "Volungės" choro koncertų techninis režisierius, kultūros kongreso metu tvarkė pagrindinio koncerto apšvietimą ir sceninį apipavidalinimą, o vėliausiai, šių metų Vasario 16-tosios minėjimui paruošė scenos dekoracijas ir skaidrių montažą, kūrybingu apšvietimu pakėlė minėjimo nuotaiką.

Paskutiniais mokslo metais šalia kitų kursų, Vytas paėmė atskirą kursą, kurio vaisius matysime jo premjeriniame spektaklyje. Spektaklio pavadinimas – "Visions! Imaging the Life". Iš pavadinimo galima spėti, kad bus nauja, neįprasta, ypatinga. Šiame pastatyme menininkas suves visas vaizduojamojo meno šakas.

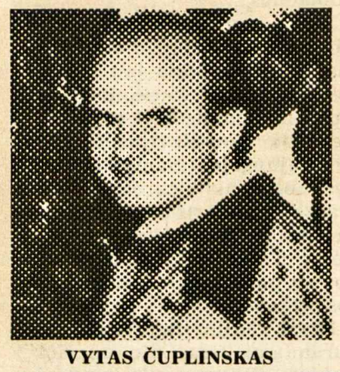

VYTAS ČUPLINSKAS

Per šokį, skaidres, filmą, scenines dekoracijas, apšvietimą, muziką ir pritaikytus tekstus atskleis gyvenimo vizijas. Spektaklio šokius atliks "Dance Allegro" vieneto profesionalai šokėjai. Taip pat dalį muzikos specialiai šiam spektakliui parašė talentingas jaunas muzikas Darius Polikaitis. Išskyrus minimus dalykus, visos spektaklio dalys sukurtos paties menininko, ir tų atskirų dalių audinys jo surežisuotas.

Skirtingų išraiškos formų, atskirų vaizdų sujungimas į prasminga vienetą atspindi tiek menininko įvairius gabumus, tiek jo filosofiją. Paklaustas, ko siekia savo menu, Vytas tvirtina, nemėgstąs per didelio abstraktumo, tikįs, kad menas turi būti visiems suprantamas. Todėl tikisi, kad jo spektaklį kiekvienas, nuo jauniausio iki vyriausio, supras, jame atpažins žmogų gyvenimo kelyje.

Spektaklis bus rodomas St. Michael's College School auditorijoje kovo 17,18 d. 8 v.v. ir kovo 19 d. 2 v.p.p. Šios patalpos lengvai pasiekiamos požeminiu traukiniu – jos yra skersai nuo St. Clair West stoties, 1515 Bathurst St. Informacijos ir bilietų reikalais skambinti Vytui Čuplinskui tel. 537-7899.

Šio jaunojo menininko drąsus bandymas sveikintinas. Šis jo premjerinis spektaklis plačios apimties – reikalavo daug valandų, darbo, daug lėšų. Jam pirmu profesiniu darbu išeinant į viešumą, gražiausias jo pastangų įvertinimas būtų dalyvavimas spektaklio pastatyme. **R.**

Ateitininkų suruoštame talentų vakare Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje dainuoja moksleivių dainos būrelis. Iš kairės: A. BALEIŠYTĖ, D. BARŠKAUSKAITĖ, M. GOŠTAUTAITĖ, V. BIJŪNAITĖ, A. LEPAITĖ, V. ROSAITĖ, A. DŪDAITĖ ir J. ŠUKYTĖ

Nuotr. M. Šmitienės

Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje

Šiais mokslo metais Vysk. M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopa turi šešiolika narių atvykusių iš skirtingų kraštų. Šie moksleiviai pasiryžę dirbti ir todėl kuopos veikla buvo ir yra stipri.

Pirmame susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. Antanas Vainius, sekr. Audra Baleišytė, ižd. Raimundas Laurinavičius, ryšininkė Julija Šukytė ir korespondentė Daiva Baršauskaitė. Kuopos laikraštėlį redaguos Vilija Bijūnaitė.

Tautos šventė įvyko rugsėjo 8 d. Per šią šventę ateitininkai suruošė programą, kurioje buvo pavaizduota dalis Lietuvos istorijos. Dalyviai buvo vedami istoriniu keliu, kuris prasidėjo su LKB kronikos atsiradimu (1972 m.) ir baigėsi dabartiniais įvykiais Lietuvoje. Spalio 23 d. vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir buvęs sąžinės kalinys kun. Alfonsas Svarinskas apsilankė gimnazijoje. Su jais turėjome pokalbį ir apibūdinome ateitininkų bei skautų veiklą šioje gimnazijoje. Buvo proga pasikalbėti su kun. A. Svarinsku, kuris papasakojo apie savo gyvenimą įvairiuose kalėjimuose. Buvo labai įspūdingas ir jautrus momentas, kai jis įteikė Vasario 16 gimnazijos mokiniams Lietuvos trispalvę, kurią gavo iš Lietuvos jaunimo.

Gimnazijos talentų vakaras įvyko lapkričio 12 d. Šis vakaras, kurį suruošė ateitininkai, labai gerai pavyko. Buvo devyniolika pasirodymų su daug įvairių talentų. Pasirodymai buvo komisijos įvertinti ir atrinkti penki laimėtojai. Ateitininkai vaidino gimnazijos mokytojus ir visus svečius pralinksmino. Lapkričio mėnesio gale per Kristaus Karaliaus šventę ateitininkai vaizdavo Kristaus įtaka žmonėms okupuotuose kraštuose. Gruodžio mėnesį buvo suruoštas adventinis susikaupimas – pamąstyti apie save, kitus ir apie Advento reikšmę. Salėje, kuri buvo išpuošta žvakėmis ir adventiniu vainiku, jautėsi ramu ir jauku. Mąstymą pravedė kun. E. Putrimas ir buvo proga atlikti išpažintį.

Po Kalėdų atostogų vėl tęsiame kuopos savaitinius susirinkimus, kurie vyksta sekmadieniais po vakarienės. Klausomės pranešimų ir diskutuojam įvairias temas. Aštuoni kandidatai ruošiasi egzaminams ir įžodžiui, kurį duos Vokietijos ateitininkų metinėje šventėje gegužės 19-21 d.d. Memmingene.

Daiva Baršauskaitė,
Vasario 16 gimnazijos mokinė

Vilniaus ansamblis Toronte

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio "Ratilio" atvykimas balandžio mėnesio viduryje žada būti vienas iš įdomiausių įvykių Toronte lietuvių kultūriniame gyvenime. Viena, kad asmeniškai bus įdomu susitikti su tokiu akademinio jaunimo būriu iš Lietuvos, antra, "Ratilio "yra viena stipriausių šios rūšies grupių visame krašte.

Ansamblis gyvuoja nuo 1968 metų. Susikūręs gaivinti ir skleisti lietuvių liaudies žodinę bei muzikinę kūrybą su etnografinėmis charakteristikomis ir tarmių savitumais, jis nesitenkina vien tik tiksliu medžiagos atlikimu. Autentiško dainų atlikimo ansambliečiai mokosi iš kaimo žmonių, su kuriais jie bendrauja kasmetinių tautosakos rinkimo ekspedicijų metu. Nes vienaip dainuoja choristas, išmokęs dainą iš gaidų lapo, ir visai kitaip dainuoja ją kaimo žmogus, kuriam ta daina buvo tapusi neatskiriama buities dalimi. Kas kartas vis mažėja žmonių, mokančių dainuoti savo gimtąja tarme. O tarmė – be galo svarbu. Žemaičių, dzūkų, aukštaičių, sūduvių melodiniai ypatumai labai skirtingi. Nesumodernintoje ir neiškraipytoje liaudies dainoje yra kažkas labai tikra, nuoširdu, be apsimetimo, be vaidybos.

Ansambliečiai ne tik dainuoja. Jie groja senaisiais liaudies instrumentais – ragais, skudučiais, birbynėmis ir kanklėmis. Jie šoka ir pasakoja. Studentai, suvažiavę Vilniun iš įvairių Lietuvos vietų, dažnai prabyla scenoje savo krašto tarme. Ypatingą vietą programoje užima sutartinės. Jos yra polifoninės muzikos pirmtakas – kelių individualių melodijų simultaniška kombinacija. Tai labai senos darbo dainos, išlaikę tiesioginį ryšį su darbo procesu ir ritmu. Europoje šios rūšies dainos yra jau išnykę, todėl lietuviai gali didžiuotis, vieninteliai išlaikę šios rūšies dainavimo formą.

1986 metais ansamblis dalyvavo Prancūzijoje vykusiame XIII-jame tarptautiniame folkloro festivalyje. Šio festivalio rengėjų nuomone, "Ratilio" programa ir pasirodymai buvo stipriausi iš visų ten dalyvavusių grupių. Turtingas ir įvairus repertuaras, artistų entuziazmas, dainų ir šokių originalumas ir jų meistriškas atlikimas nuolatos stebino prancūzų publiką.

Ansambliui vadovauja Zita Kelmickaitė – Valstybinės konservatorijos vyresnioji dėstytoja, uoli tautosakos rinkėja. Kiekvieno tokio ansamblio sėkmė priklauso nuo vadovo intelekto, susipažinimo su folkloru. Ji pradėjo važinėti su tautosakos rinkėjų ekspedicijomis į kaimus dar būdama studentė, o dabar jau pati organizuoja konservatorijos ir "Ratilio" išvykas tautosakai užrašyti. Šiuo metu ji rašo disertaciją apie folkloro pritaikymą dabar.

Šiuo metu daugiau negu bet kada yra svarbu atgaivinti ir parodyti ypatingą dėmesį savo tautos kūrybiniam palikimui, jo savitumui ir originalumui, stengtis suprasti senovės dainų, muzikos ir šokio turinį bei reikšmę. Liaudies dainos ir melodijos turėjo įtakos lietuvių rašytinei literatūrai ir moderniai muzikai, kaip svarbus idėjinis ir meninis komponentas. Šiandien jos padeda mums geriau pažinti Lietuvos praeitį, pasaulėžiūrą, jausmus ir siekimus, turi didelės ideologinės reikšmės ir yra viena pagrindinių tautinio išlikimo sąlygų.

Toronto "Volungė", atsikviesdama "Ratilio" ansamblį koncertui, pasiėmė atsakingą darbą, surištą su didelėm išlaidom. Ratiliečiai atvažiuoja iš ekonomiškai nualinto ir suvargusio krašto, ir padengti nors dalį transatlantinės kelionės išlaidų trisdešimčiai asmenų "Volungė" niekad nepajėgtų, nes ir pati savo keliones baigia su nuostoliais. Neabejotina, kad rengdama šį koncertą pasitiki Toronto lietuvių besąlygine pagalba ir dosnumu.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2
SUTVARKOM dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos arba jums privačiai ten apsilankyti.
PALAIKOM ryšius su kultūriniais vienetais, ansambliais Lietuvoje.
IŠRŪPINAM iškvietimus meninėms grupėms apsilankyti – koncertuoti Lietuvoje.
Šiais ar visais kitais reikalais, kreipkitės į
Stefą ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. (416) 434-1847.**

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

Svarstybos apie baltiečių pabėgėlius

Kanados baltiečių studijų puoselėjimo draugijos komitetas neseniai paskelbė, kad yra organizuojami du simpoziumai apie baltiečius kaip pabėgėlius ir imigrantus. Šios svarstybos užbaigs jų trijų dalių seriją, kuri buvo pradėta 1988 m. pavasarį.

Pirmasis iš šių trijų simpoziumų apibūdino II D. karo paskmes, per kurias daug lietuvių, latvių ir estų pabėgo į vakarus. Šie simpoziumai yra remiami Toronto universiteto Estų studijų katedros, kuri jau veikia trečius metus.

Simpoziumas, kuris įvyks š. m. balandžio 7-8 d.d. Toronto universiteto Trinity College patalpose, pateiks keturias paskaitas. Pirmoji paskaita bus bendro pobūdžio. Kitos trys paskaitos lies specifiniai lietuvių, latvių ir estų pabėgėlių bendruomenes.

Trečiajame ir paskutiniame paskaitų cikle, bus svarstomi baltiečių kaip imigrantų klausimai. Paskaitose bus apibūdinta, kodėl pabėgėliai pasirinko Kanadą, kaip jie čionai atvyko ir įsikūrė.

Nors ir yra daug panašumų tarpe estų, latvių ir lietuvių, kaip jie paliko savo kraštus, tačiau yra ir daug skirtumų. Pvz. daug daugiau latvių sėkmingai pabėgo į Vakarus po II D. karo negu lietuvių ar estų. Švedija priglaudė daugumą estų pabėgėlių, kurių dalis vėliau išvažiavo į Šiaurės Ameriką. Lietuviai turėjo dideles prieškarinių laikų imigrantų kolonijas JAV-bėse. Jos suvaidino nemažą vaidmenį, suteikdamos pagalbą ir atsikviesdamos į JAV naujus ateivius.

Stebėkite "Tėviškės žiburiuose" skelbimus, bus duota detalių apie įvykstantį simpoziumą balandžio 7-8 d.d. **G.M.Š.**

Ąžuolų randai

ANTANINA GARMUTĖ

Dokumentinės apybraižos, vaizduojančios sibirinius lietuvių trėmimus ir gyvenimą Sibiro plotuose. Jų autorė – buvusi Sibiro tremtinė

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Buvęs čabanas šypteli. Nužerdamas nuo kaktos neklusnius plaukus, pratęsia:

— Išgeni ėriukus švintant. Lašnoja. Susisuki į lietpaltį ir styrai. Miegas lipdo blakstienas. Atsibudęs, praplėši akis: ant lietpalčio susisukusi gyvatė, o avių – nėra! Nesimato net horizonte. Pasileidi basas per dygias žolęs! Akys ne tiek avių turi ieškoti, kiek po kojomis žiūrėti, kad neužšoktum ant gyvatės. Jos laisvai šmižinėja po stepes.

— Dideles avis irgi ganiau. Vadinamąją "otarą" sudaro apie 600 galvų. Jų tarpe būdavo kelios dešimtys avinų. Todėl pasigaunu vieną aviną, užsėdu ant jo, rankomis įsitverių ragų, ir joju. Būdavo geriau: nereikia pėsčiam lakstyti. Ir užsnūsti nebijai, nes avinas visuomet seka paskui bandą.

Jonui gerai žinoma ir stepių arkliaganio duona. Arklius ganyti naktį stepėse — tai ne tas pat, kaip Lietuvoje prie ugniakuro, kur vyrai prie laužo dainas plėšia, o jų aidą padūmavę miškai ir tykios upės atkartoja. Lietuvių tremtinių paaugliams naktimis, Sibiro stepėse ne dainos širdį guodė, o ausys — neramaus vilkų staugimo klausydavo . . .

Apie ką galvota tada Jonukas iš Suvalkijos lygumų?

— Nieko negalvojau. Susitraukęs toks buvau . . . Užaugt greičiau norėjau! . . .

Visada, kai tenka bendrauti su buvusiais tremtiniais, mane stebina tas jų širdies gerumas, tas jų noras niekam nekeršyti. Teisūs mūsų senoliai, sakę, kad blogam — visi blogi, o geram — visi geri! Galima tik didžiuotis, kad lietuviui visada geriau skriaudą patirti, negu ją daryti.

— Su vietiniais, rusais, kurių daugumas senieji tremtiniai buvo, mes gražiai sugyvenom. Nors jie nepraleisdavo progos mums įgelti — būdavom jiems ir "banditai", ir "fašistai" . . . Tėvas tada nusispjaudavo: "Velnias ne pusbrolis, o rusas ne brolis!". Bet tuoj pat ir vėl atsileisdavo, nes vietiniai labai gerbė jo darbštumą ir išmanymą. Jis išmokė juos rūkyti mėsą, daryti dešras. Iki tol tie mūsų kaimynai tik mėsos sūdymą žinojo.

— Kai tėvas kalvėje sugadino akis, nuvažiavo gydytis, už 40 km esantį rajono centrą — Bagrado miestuką (mažesnį už Garliavą), — ten jau apie jį — statybininką — žinojo. Vienas viršininkas prikalbino "bėgti" pas juos, davė mašiną ir naktį mūsų šeimą perkraustė. Komendantas tam nepritarė, — ankstesnė taip bėgusi šeima buvo net apšaudyta ir grąžinta atgal. Bet mūsų negrąžino: miestelis buvo vienas lūšnynas, trūko statybininkų rankų. Apsigyvenome. Palikome ten gerus pėdsakus: tėvo rankomis statyti ir dabar stovi namai Bagrade . . .

Jonas tuomet jau galėjo lankyti mokyklą. Tačiau mokėsi nenuosekliai — ištisas savaites, vietoje pamokų, teko dirbti kartu su tėvu statybose. Taip tapo statybininku. Gyvenimas vertė: reikėjo padėti išlaikyti gausią šeimą. Gimė dar dvi sesutės ir vienas brolis. Būdami geri staliai, jie pasistatė ir sau namuką iš apvalių rąstų. (Maumedžių mediena labai kieta — kirviai atšimpa). Pradžioje surentė nedidelį namelį — 18 kvadratinių metrų. Didėjant šeimai — pridūrė ir antrąjį galą.

Jonas Bagrade baigė vidurinę mokyklą, turėdamas nemažą darbo stažą. Be kliūčių ir be jokios diskriminacijos įstojo į Krasnojarsko medicinos institutą. Asmenybės kultas tuomet jau buvo pasmerktas, ir čia į buvusį tremtinį imta žiūrėti su derama pagarba!

— Tėvukai, išbuvę tremtyje dešimtį metų, 1959 m. grįžo į Lietuvą. Aš likau Krasnojarske baigti antrojo kurso. Bet pavasarį, belaikant egzaminų sesiją, gavau telegramą, kad Lietuvoje paskendo brolis! Grįžau ir aš į Lietuvą. Kreipiausi į Kauno medicinos instituto rektoratą, kad leistų mokslą tęsti Lietuvoje. Ot, čia jau buvo kitaip! Sušaukė posėdį. Ėmė kraipyti galvas. Pasipylė klausimai: už ką ištrėmė, kiek seneliai žemės turėjo? Ir taip toliau. Liepė palaukti už durų. Likimui ačiū — išsprendė teigiamai!

Lietuviai tremtiniai stato gyvulinkystės ūkio pastatus Sibire 1957 metais

Besimokydamas trečiame kurse, Jonas pradėjo dirbti Pirmojoje sovietinėje klinikinėje ligoninėje. Arčiau ligonių — pradžioje broliuku, o baigęs institutą — gydytoju.

Trečioje Kauno klinikinėje ligoninėje Jonas Paukštys jau 1 8 metų dirba chiurgu. Sibire gimęs brolis Stasys dirba gydytoju elektrėnuose. Viena sesuo – Kauno klinikų neurochirurginio skyriaus vyr. medsesuo. Antroji — inžinierė-chemikė. Tėvukai, grįžę, apsigyveno Kudirkos Naumiestyje. Tėvą — prieš porą metų palaidojo, o motina — ištikimai auklėja atvežamus iš miestų vaikaičius.

Jono žmona Dalia — buvusi tremtinė no Lenos žemupio. Jiedu ir susipažino likimo draugų — tremtinių susiėjime Šakiuose. Dalia dirba docente Kauno politechnikos institute, kurio vakarinį fakultetą yra baigusi, kai grįžo iš Sibiro. Auga du sūnūs: septyniolikmetis abiturientas Valdas ir dvidešimtmetis Vilius, jau atitarnavęs kariuomenėje ir dabar besimokantis Kauno politechnikos instituto energetikos fakulteto trečiame kurse.

Jų tėvams siekti profesinių aukštumų, užauginti jaunąją Paukščių kartą padėjo Dalios tėveliai — Vincas ir Marija Aukščiūnai, per anksti išėję iš gyvenimo buvę Leono tremtiniai. Jų žingsnių aidas ir šviesus atminimas tebėra gyvas ne tik artimųjų, bet ir visų mūsų draugiško namo kaimynų širdyse. Mano ausyse dar tebeskamba tarytum neseniai pasakyti jų žodžiai: "Turit, vaikai, gerus laikus, bet neužmirškite ir blogų, kad ANIE nepasikartotų!"

Neužmiršime.

Už Trečiosios klinikinės ligoninės, kur dirba Jonas Paukštys, Šančių ąžuolyno trikampyje, kadaise augo Muravjovo-koriko vardu pavadinta liepa. Jos jau nebėra. O greta ąžuolai — kulkų ir skeveldrų prismaigstyti — tebestovi. Auga. Metalą giliuose randuose slepia. Kaip ir žmonės.

Kol vaikštau žeme, lenkiuosi šventiems Lietuvos medžiams, upėms, piliakalniams, Lietuvos dangui. Ir ešelonų broliams — visiems žmonėms su gyvais randais širdyse!

IV. AUŠRA VIRŠ BAIKALO

Mūsų vaikystė, kaip pasakoja sovietiniai laikraščiai, pati šviesiausia pasaulyje. O vaikų darbas – tik kapitalo šalyse. Ir dirba ten vaikai – mažieji vergai. Tik ne suiminėjami ir ne ginklu gabenami už tūkstančių kilometrų . . .

Išgyventa ir iškentėta lietuvių tautos patirtis glūdi mūsų pačių atmintyje. Sugrįžta gyvi prisiminimų paukščiai iš mūsų vaikystės – tos mažųjų vergų šalies! . . .

— Sveika, Birute!

— Sveika . . .

Žiemos vakaras ilgas. Ekskursijai į praeitį užteks.

Dešimtmetę Birutę Kalinauskaitę suėmė 1948 m. gegužės 22 dieną, po vidurnakčio. Namuose – Pakruojo rajone, Lygumų valsčiuje, Norvaišų kaime. Išvežė, kartu su tėveliais, ir keturis vaikus: dvylikos metų broliuką Rimantą, ją – Birutę, šešerių metų sesutę Eugeniją ir dvejų metų Elenutę. Išvežimo priežastis – "buožės", kadangi turėjo 23 ha žemės, gyveno tvarkingai.

— Įsiveržė dviese, – mena Birutė. – Vyriausias išvežėjas – civilis, kalbantis lietuviškai, bet ne mūsiška tarme, kitas – jaunas rusų kareivis. Tas, vyriausias, buvo labai žiaurus ir piktas, o rusas – malonus jaunuolis. Lietuvis perskaitė "kaltinimą". Namuose kilo sumaištis. Tėvas vaikščiojo ir raudojo. Mes, vaikai, klykėm. Mama nežinojo už ko griebtis. Tuomet vyresnysis išvežėjas nuėjo pas kaimynystėje gyvenančią mamos seserį ir pasakė: "Tavo sesuo susirgo – nueik jai padėti!" Moteris nustebo – "nuo kada skrebai pasidarė tokie rūpestingi", bet atėjo ir padėjo susikrauti daiktus. Iškepė užmaišytą duoną; ją, dar šiltą, susidėjom į maišus, kur vėliau ji blynais pavirto. Kareiviukas liepė kuo daugiau visko imti: "vsio progoditsa" ir ramino tėvą, kad neraudotų. Kadangi miltų turėjom mažai, grūdų imti vyresnysis neleido, tai kareiviukas paslapčia patarė grūdus sumaišyti su turimais miltais. Taip paruošėm du maišus. Tačiau skrebas apčiupinėjo maišus, suprato, kad yra grūdų, ir pats išvertė maišus į balą. Netekom ir miltų, ir grūdų. Tuo būdu pirmuosius metus buvom pasmerkti badui.

— Tėvukas buvo kaimo muzikantas, todėl beraudodamas įsikišo į maišą namų darbo armoniką.

— Tėvai, ar pablūdai? – apibarė mama.

— Tylėk! Ant ožkos išmainysiu! (Bus daugiau)

Laisvinimo rūpesčių sūkuriuose

Dr. Kęstučio J. Valiūno atsiminimai "Serving Lithuania"

A. J. KASULAITIS

I

1966 m. gruodžio 11 d. naujuoju VLIKo pirmininku buvo išrinktas dr. Kęstutis J. Valiūnas. Jis pirmininku buvo perrinktas keturis kartus, o savo pareigas perdavė naujajam VLIKo pirmininkui dr. Kaziui Bobeliui 1979 m. kovo 24 d. Tuo būdu dr. Valiūnas VLIKo pirmininku išbuvo daugiau kaip 12 metų. Tai buvo ilgas, darbingas ir vaisingas laikotarpis jau ilgesnėje VLIKo istorijoje.

VLIKas Valiūnui buvo nesvetimas ir anksčiau, nors nuo Amerikon persikėlusio VLIKo jis buvo kiek atitrūkęs. Savo anglų kalba parašytoje knygoje dr. Valiūnas daugiausia ir aprašo aną ilgoką 12 m. laikotarpį. Knygos pradžioje autorius keliais taupiais, bet vaizdingais sakiniais kalba apie Lietuvą skaitytojui kaip savitą, seną, kultūringą tautą Vakarų kultūros tautų šeimoje, apibūdina jos geografinę padėtį, kalbos savitumą ir turtingumą, jos kovas už laisvę.

Toliau seka istorinė Lietuvos apybraiža, pradedant karalium Mindaugu, jo pasikrikštijimu ir įvairių lietuvių kunigaikštysčių sujungimu į vieną valstybę. Keliais vaizdingais paragrafais pavaizduojamos lietuvių kovos su kryžuočiais ir kalavijuočiais, Gedimino laikotarpis, Algirdo ir Kęstučio viešpatavimas, Vytauto valdų išplėtimas iki pat Maskvos vartų. Labai vykusioje istorinėje apžvalgoje minimas Žalgirio mūšis, Vilniaus universiteto įsteigimas, Maskvos kunigaikštystės iškilimas, Lietuvos sąjunga su Lenkija, valstybės smukimas, pagaliau Lietuvos-Lenkijos padalinimas ir ilga Rusijos okupacija.

Minimi – spaudos uždraudimas, sukilimai, rusinimas, pravoslavinimas. Neužmiršti ir Lietuvos atbudimo pradininkai – Simonas Daukantas, vyskupas Motiejus Valančius, dr. Jonas Basanavičius, dr. Vincas Kudirka, Maironis, Tumas-Vaižgantas. Teisingai pabrėžtas "Aušros", "Varpo" ir "Tėvynės sargo" vaidmuo. Prisimenamas lietuvių politinių partijų įsisteigimas, Didysis Vilniaus seimas, vokiečių okupacija.

Pagaliau Nepriklausomybės akto paskelbimas, komunistų pastangos jau tuomet palikti Lietuvą Rusijos valstybėje, kovos su bolševikais, lenkais ir bermontininkais, naujos valstybės atstatymas. Apskritai ši istorinė apžvalga yra labai vykusi: taupi, trumpa, bet keliais sakiniais paliečianti kiekvieną svarbesnį tautinį ir valstybinį įvykį, iškeliant datas, pavardes, įvykius, vietas.

Išryškiname Baltijos tautų tragedija 1939 m. Stalinui su Hitleriu pasirašius gėdingą ir nusikalstamą nepuolimo ir suverenių valstybių pasidalinimo bei pagrobimo aktą. Ilgesniais paragrafais aprašomas sovietų ultimatumas, Lietuvos valstybės pastangos gelbėti savo nepriklausomybę, Raudonosios armijos okupacija, valstybinių Lietuvos institucijų sužlugdymas, komunistų komedija pačiai Lietuvai "prašantis" tapti liaudies respublika, krašto politinio, kultūrinio ir ekonominio gyvenimo visiškas sugriovimas, pirmosios deportacijos į kalėjimus ir Sibirą.

Seka rusų – vokiečių karas, Lietuvos sukilimas, laikinoji vyriausybė, jos sužlugdymas, nacių okupacija. Autorius tuomet dar tik 17 m. gimnazistas jau aiškiai supranta Lietuvos tragediją ir jungiasi į tautos kovą už laisvę. Jis suorganizuojama mažą partizanų būrį kovai prieš bolševikus. Netrukus prasideda karas ir vokiečių-nacių okupacija. Ateina 1943-ji Lietuvai svarbūs metai. Kovingasis pogrindis pradžioje susiorganizuoja į du centrus – Vyriausią lietuvių komitetą ir Tautinę tarybą. Tačiau metų gale, po ilgų derybų, gimsta vieninga laisvinimo institucija – Vyriausiasis lietuvos išlaisvinimo komitetas – VLIKas.

II

Čia pat pateikiamas pilnas VLIKo atsišaukimo į lietuvių tautą tekstas ir VLIKo veikla okupacijos metais. Autorius trumpai užsimena savo studijas Austrijos Graze ir Prahoje bei savo keliones kaip ryšininko tarp Berlyno lietuvių grupės ir rezistencijos vadovybės pavergtoje Lietuvoje. Laikui bėgant jo rezistencinė veikla platėjo ir gilėjo.

Iš Prahos Valiūnas persikelia į tariamai saugų Vokietijos Wuerzburgą. Čia persikelia ir Berlyno grupės vadas min. V. Sidzikauskas. Valiūno butas tampa lietuviškojo pogrindžio susirinkimų vieta. Tuo metu VLIKo narių dalis sėdėjo Bayreuth kalėjime.

Amerikiečiams užėmus Wuerzburgą, ten susibūrė VLIKo nariai – politinės laisvės kovos vadovybė. Čia autorius pateikia taupią, bet vaizdingą ir tikslią Lietuvos padėtį, tarptautinę situaciją ir VLIKo veiklą vokiškosios "tremties" metais.

Iš viso knygą perskaičius į akis krinta kelios pagrindinės jos mintys. Viena, visas knygos centras yra nukreiptas į pavergtąją Lietuvą, jos kančią, jos įvairius įvykius. Pagrindinė knygos mintis yra Lietuva ir jai laisvės siekimas. Antra, visi Lietuvos įvykiai yra priešpastatomi tarptautiniams įvykiams, ypač turintiems tiesioginės ar netiesioginės įtakos Lietuvos bylai. Pagaliau Lietuvos ir tarptautiniai reikalai surišami su VLIKo ir jo pirmininko veikla siekiant Lietuvai laisvės. Kiekviename knygos puslapyje atsispindi autoriaus tyra ir pasiaukojanti tėvynės meilė ir nesuinteresuotas tarnavimas jos interesams.

III

Dr. Valiūno knyga dedikuota "tiems, kurie kovojo ir kurie dabar kovoja už Lietuvos laisvę". Ji suskirstyta į 13 skyrių, kuriuose chronologine tvarka apžvelgiama 13 metų VLIKo pirmininko veikla vadovaujant VLIKui.

Pirmaisiais dr. Valiūno pirmininkavimo metais Lietuvoje padėtis keitėsi labai pamažu. Išleista lituanistinė biblioteka, pagyvėjo teatras, pasirodė įdomių filmų, pakėlė galvas jaunesnieji rašytojai. Tačiau į Lietuvą buvo įvežta pavojingos pramonės, gyvenimo lygis vis toliau smuko, okupantas vis toliau reikalavo Vakarus pripažinti status quo. Tarptautinėje politikoje virė Vietnamo karas, įsiliepsnojo rusų-kiniečių konfliktas, žydų-arabų 1967 m. karas, etc.

Į visus šiuos įvykius VLIKas turėjo kreipti savo dėmesį. Jau 1966 m. gruodžio 27 d. VLIKas specialiu raštu kreipėsi į JAV prezidentą, prašydamas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. 1967 m. sausio mėn. Valiūnas lankė Čikagos lietuvius ir amerikiečius politikus. Už savaitės jis dalyvavo veiksnių konferencijoje Niujorke. 1967 m. sausio 22 – vasario 22 Valiūnas viešėjo Pietų Amerikoje – 7 kraštuose, kur lankė jų vyriausybes ir lietuvių telkinius.

Tų metų pavasarį VLIKo pirmininkas lankėsi penkiuose Europos kraštuose, gindamas Lietuvos interesus, ir Kanadoje. Rudenį įvyko VLIKo seimas, ir Valiūnas vėl lankėsi Europos sostinėse.

1968 m. buvo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 m. sukaktuviniai metai. Jau sausio 17 d. VLIKo pirmininkas ir Lietuvos diplomatijos šefas pasirašė platų memorandumą daugeliui pasaulio kraštų dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Tarptautinėje politikoje vyravo tylos konspiracija. Čekoslovakijoje prasidėjo "Prahos pavasaris", Lietuvoje stiprėjo pasyvi rezistencija. Vasario gale autorius išvyko 2 mėnesių kelionei į Tolimuosius Rytus, Australiją ir Europą. Korėjoje, Taivane, Filipinuose, Australijoje, Irane – visur jis ieškojo Lietuvai draugų ir užtarėjų. Tačiau Maskvos intervencija Čekoslovakijoje juodu debesiu užgožė laisvės viltis.

1969 metai Lietuvai didelių pasikeitimų neatnešė. Lietuvos ūkis skurdo, kolchozai smuko, pramonė vegetavo. Lyg truputį prasivėrė geležinė uždanga. Suaktulėjo ryšių su kraštu klausimas. VLIKas ir toliau plėtė ryšius su keliasdešimt valstybių vyriausybių. Vidurvasaryje VLIKo pirmininkas praleido du mėnesius Anglijoj, Belgijoj, Prancūzijoj, Ispanijoj, Šveicarijoj ir Vokietijoj. Šie metai buvo ir Ribbentropo-Molotovo gėdingo kriminalinio sandėrio sukakties metai. ELTA supažindino savo skaitytojus su sandėrio turiniu ir pasekmėm.

IV

Penktasis skyrius įdomiai atpasakoja Brazinskų pabėgimą ir Simo Kudirkos tragedijos pirmąjį veiksmą. Šeštajame VLIKo pirmininkas pateikia VLIKo kovą už tuos politinius kalinius.

1972 m. buvo svarbūs tarptautiniame forume. Prez. Nixonas siekė detantės su Sovietų Sąjunga ir santykių normalizavimo su Kinija. Buvo pasirašyta SALT sutartis su Sov. Sąjunga. Detantė Lietuvai nieko gero nežadėjo. VLIKas jau vasario mėn. specialiu memorandumu kreipėsi į Vokietijos parlamentarus, gindamas Lietuvos interesus. Nixonui vykstant į Maskvą, jam įteiktas memorandumas, prašant ir toliau nepripažinti Lietuvos okupacijos bei nedaryti sovietams jokių nuolaidų, liečiančių Lietuvos situaciją.

Tų metų rudenį Niujorke įvyko veiksnių konferencija pasiruošti Saugumo konferencijai Helsinkyje. Tuo tarpu Lietuvoje rezistencija ieškojo naujų ir veiksmingesnių formų. 17,000 lietuvių katalikų pasirašė peticiją Brežnevui, reikalaudami sąžinės laisvės. O jau kovo mėnesį pasirodė pirmasis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" numeris. "Kronika" tebeina ir šiandien ir yra pats geriausias visos Sov. Sąjungos pogrindžio leidinys.

Tais metais tragiškai ir didvyriškai žuvo Romas Kalanta, kurio auka nuskambėjo po visą Lietuvą ir visą pasaulį. Pagaliau 1972 m. dr. Valiūnas kartu su latviais ir estais įsteigė Pasaulio baltiečių federaciją, kurios jis tapo pirmuoju pirmininku.

1973 m. VLIKas minėjo savo 30 metų sukaktį. Tarptautinėje politikoje baigėsi Vietnamo karas JAV pralaimėjimu. Rudenį vėl užsiliepsnojo žydų-arabų karas. Vis didesniu šešėliu Vašingtoną dengė Watergate byla. Apkaltintas mokesčių nemokėjimu iš pareigų pasitraukė viceprezidentas Agnew.

Pavergtosios Lietuvos kančia nesibaigė. Krašto ūkis buvo griuvėsiuose. Kultūrinė kūryba vis toliau smuko. "LKB kronika" registravo vis naujus okupantų išpuolius prieš tautą ir tikinčiuosius. Visas Maskvos dėmesys buvo nukreiptas į Saugumo konferenciją. Čia dr. Valiūnas įdomiai aprašo baltiečių pastangas Helsinkio konferencijos metu: informacines delegacijos pastangas, susitikimą su Gromyka, areštą, paleidimą, demonstracijas ir t.t.

Devintasis skyrius prasideda su prez. Nixono atsistatydinimu. Solženicinas išvaromas iš Rusijos. Ryšiai su pavergtuoju kraštu aiškiai lengvėjo. Pogrindinė spauda gausėjo ir pasiekdavo Vakarus. Laisvės radijas pradėjo lietuviškas transliacijas. 1974 m. taip pat mirė Antanas Sniečkus, pragyvenęs ir Staliną ir Chruščiovą. Pagaliau tais metais iš sovietinio kalėjimo buvo išlaisvintas ir Simas Kudirka su šeima po didelių lietuvių ir amerikiečių pastangų.

1975 m. buvo pažymėti Helsinkio konferencijos ženklu. Lietuvoje pasirodė "Aušra". Į kalėjimą uždaryta Nijolė Sadūnaitė. VLIKo dėmesys buvo nukreiptas į Helsinkio konferenciją. VLIKas, Diplomatinė Lietuvos tarnyba, Baltiečių santalka siuntė memorandumą po memorandumo Lietuvos reikalais. Valiūnas su estų ir latvių vadais vėl vyko į Helsinkį, kurio areodrome vėl buvo suimti, bet neilgam. Čia baltiečiai vėl išvystė plačią informaciją, gindami savo kraštų interesus. (Nukelta į 8-tą psl.)

VLIKo pirmininkas dr. K. J. VALIŪNAS sveikina V-tą PLB seimą Toronte 1978 m. birželio 30-liepos 6 d.d. Nuotr. St. Dabkaus

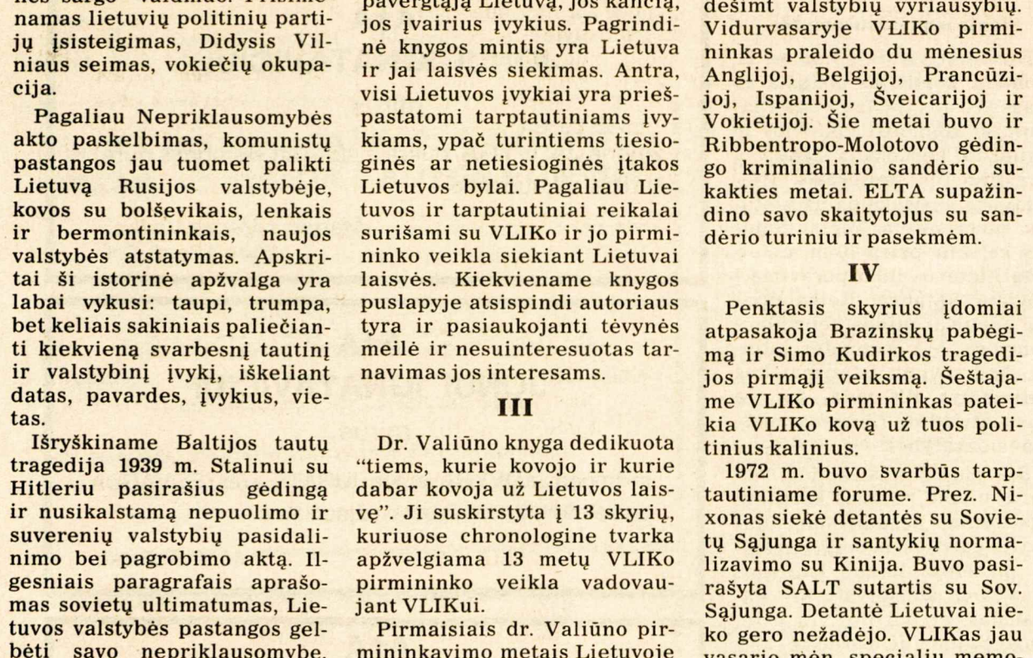

Kauniečiai solistai ALDONA MIKŠYTĖ ir ANICETAS KUNČIUS kovo 19, sekmadienį, 3 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje atliks operų arijų ir liaudies dainų koncertą. Nuotraukoje iš kairės: A. Mikšytė, A. Kunčius, I. Jasiūnaitė, I. Žukaitė, prof. A. Staškevičiūtė Nuotr. S. Šimkaus

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

JUSTINAS MARCINKEVIČIUS

Vasario šešioliktoji

Diena atrištom akim.
Diena iš kapo pakilus.
Viešpatie, leisk jai atkimt.
Tebūna jos žodžiai kilnūs.

Pašauk ją, pašauk atsitiest
ir laisvę išskleist – kaip esmę.
Štai mes – ir mūsų tik tiek,
kiek buvom ir kiek esame.

Kiek būsim šioje dienoje
sudygę augimui ir brandai,
ant žemės gyvi ir po ja,
paženklinti lietuvybės randais.

Prie savo kalbos prikalti,
prie istorijos prirakinti.
Sakau jums: mes nekalti.
Mes tik labai iškankinti.

Bet jau atrištom akim.
Bet vėliava jau pakilus.
Viešpatie, leisk mums atkimt.
Tebūna mūs polėkiai kilnūs.

Skaitytas po kalbos Vasario 16 minėjime Vilniaus dramos teatre.

Aktorė TEOFILIJA VAIČIŪNIENĖ, dramaturgo Petro Vaičiūno našlė, Vilniuje atšventusi devyniasdešimtąjį gimtadienį ir kūrybinio darbo septyniasdešimtmetį Nuotr. Antano Gylio

Atsiųsta paminėti

Vytautas-Antanas Dambrava, EL USO CRIMINAL DE LA PSIQUIATRIA EN LA URSS. Išleido Ediciones Paulinas, Caracas, Venezuela, 1988 m., 71 psl. Iš lietuvių kalbos vertė Jūratė Statkutė de Rosales. Lietuviškasis tekstas buvo išspausdintas LKM Akademijos "Suvažiavimo darbuose": Kriminalinis psichiatrijos naudojimas Sovietų Sąjungoje. Ispaniškosios laidos įvadą parašė psichiatras dr. Algirdas Statkevičius.

Vytautas-Antanas Dambrava, SAN CASIMIRO, Caracas-San Salvador, Venezuela, II laida, 94 psl. Įvadas – apaštalinio nuncijaus Emanuelio Gerada, pratarmė – kun. Antano Perkumo.

Vytautas - Antanas Dambrava, CANCION DEL CORAZON PARA PETRIUKAS. Iš anglų kalbos vertė Federico Alminana. Leidėjas – Ediciones Paulinas. Caracas, Venezuela, 1987 m., 32 psl. Įvadinis žodis – vyskupo Miguel Delgado Avila. Lietuviškoji knygelės laida pavadinta "Širdies giesmė Petriukui".

Kazys Pabedinskas, NUO PLUNGĖS IKI MAROKO. Atsiminimai. Kaina: $10, Spaudė "Draugo" spaustuvė 1988 metais, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Il 60629.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių fronto bičiuliai savo tradicinę studijų ir poilsio savaitę šiemet rengia rugpjūčio 13-20 d.d. "Dainavos" stovyklavietėje. Registracijos mokestis — $15 šeimai. Registruotis ir kambarius užsisakyti prašoma pas valdybos ižd. Joną Vasarį, 979 Proehl Drive, Barberton, Ohio 44203, USA. Tel. (216) 644-7411.

Penkioliktasis Australijos lietuvių dienas Adelaidėje praturtino Justino Marcinkevičiaus poetinės dramos "Mindaugas" spektaklis Scott teatre. Jį paruošė rež. V. Opulskis su saviveikliniu Adelaidės teatru "Vaidila". Rež. V. Opulskis primena Los Angeles dramos sambūrio vadovą P. Maželį. Mat ir jis ne tik režisuoja, bet ir pats sukuria ir netgi pasigamina scenovaizdžius. Mindaugo sostą, karūną, kardus pagamino N. Skidzevičius, drabužius – S. Opulskienė. Pagrindinius vaidmenis atliko aktoriai: Mindaugo – B. Rainys, Daugsprungo – V. Ratkevičius, Vismanto – N. Skidzevičius, Mortos – V. Vanagaitė, Seno puodininko – V. Vosylius. Prie jų mažesniu Vykinto vaidmeniu prisijungė V. Baltutis, Ramunės – A. Baltutytė, Vilikailos – A. Kubilius, Daumanto – R. Sabeckis, Žygūno pasiuntinio ir vienuolio Zyverto – debiutuojantis P. Dunda.

Dail. Viktoro Vizgirdos aštuoniasdešimt penkerių metų sukaktis sausio 15 d. paminėta Bostone, Lietuvių piliečių draugijos salėje. Sukaktuvininkas yra gimęs 1904 m. sausio 14 d. Dominikonių vienkiemyje prie Garliavos. 1926 m. baigė J. Vienožinskio vadovautą tapybos studiją Kauno meno mokykloje, 1927 m. tobulinosi Paryžiuje. Nepriklausomoje Lietuvoje sukūrė daug lietuviško kaimo gamtovaizdžių. Pokarinėje V. Vokietijoje vadovavo tapybos studijai dail. V. K. Jonyno Freiburge suorganizuotoje Taikomojo meno mokykloje. Bostone dirbo vitražų studijoje, dalyvavo parodose. Žilos senatvės sulaukusį sukaktuvininką sveikino apie jo kūrybą kalbėjęs kun. Leonardas Andriekus, OFM, dr. Juozas Girnius, dail. Pranas Lapė ir dail. Vytautas Ignas. Sveikinimus atsiuntė dail. Albinas Elskus, dail. Kazys Varnelis, dail. Vytautas K. Jonynas, Stasys Santvaras, inž. dr. Jurgis Gimbutas, dr. Marija Gimbutienė, sūnaus Rimanto šeima. Popietei vadovavo Antanas Gustaitis. Šiltu žodžiu visiems padėkojo dail. V. Vizgirda.

Čikagos lietuvius praeitin nukėlė "Margučio" išleista kasetė "Balio Pakšto orkestras Lietuvių auditorijoje". Jai panaudotas 1956 m. padarytas magnetofoninis įrašas, kai orkestras planavo išleisti ilgai grojančią plokštelę. Tais laikais Bridgeportas buvo laikomas Čikagos lietuvių centru. Dabar tas dienas primena tik iš lietuvių rankų baigianti išslysti Šv. Jurgio parapijos bažnyčia ir kitataučiams patekusi senoji Lietuvių auditorija, kurioje buvo rengiami vaidinimai, koncertai, pobūviai, grodavo Balio Pakšto orkestras. Jas padės prisiminti ir "Margučio" išleista kasetė. Pirmoje jos pusėje skamba: "Ilgesys" – V. Jančio, "Tu pradingai kaip ryto saulė" – A. Jakavičiaus (žodžiai A. Mirono), "Neužmirštuolės – V. Jančio, "Sudiev" – V. Jančio (ž. A. Sidabraitės), "Mergužėlė iš Havajų" – K. Bette (ž. A. Mirono), "O kaip ilgiuos tavęs" – G. Winklerio (ž. A. Mirono). Iš antros pusės ausis kutena: "Ugningas pabučiavimas" – A. G. Willaldo, "Rožės" – T. Spencerio (ž. A. Mirono), "Renkas aukso žvaigždės" – J. Brahmso (ž. P. Jurkaus), "Džiaukis" – C. Sigmano, "Saulė leidžias" – C. Chaplino (ž. A. Mirono), "Meilė žieduos" – L. Robino (ž. A. Mirono), fokstrotas "Iš ko kyla prisiminimai" – F. Millerio. Nepanaudotą 1956 m. įrašą išleisti kasete pasiūlė B. Pakšto orkestre grojęs ilgametis "Margučio" bendradarbis Leonas Narbutis. Pasiūlymu susidomėjo "Margučio" vadovas Petras Petrutis, jam pritarė ir orkestro vadovas Balys Pakštas. "Margutis" tada ruošėsi pradėti pagal amerikiečių stilių margutonu pavadintą aukų rinkimo vajų skoloms sumažinti. Margutono metu kasetę "Balio Pakšto orkestras Lietuvių auditorijoje" nemokamai gavo asmenys, "Margučiui" paaukoję nemažiau kaip 50 dolerių. Nedidelis skaičius istorinės muzikos kasečių yra likęs "Margutyje", 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, USA.

Martyno Mažvydo biblioteka Vilniuje surengė mokslinį seminarą "Mažvydo skaitymai". Įvairių sričių mokslininkai, pagerbdami pirmosios lietuviškos knygos autorių, skaitė pranešimus apie naujausius senųjų leidinių tyrinėjimus, XVI š. istoriją, kultūros ir mokslo vystymąsi, iškiliausias asmenybes. Tame laikotarpyje pasirodė pirmieji raštai lietuvių kalba, pradėjo ryškėti tautinės kultūros santykiai su Vakarų kultūra.

Pirmojo Lietuvos istoriko Simono Daukanto artėjančiai 200 metų gimimo sukakčiai ruošiasi Akmenės kraštotyrininkai. Lietuvių tautos švietėjas S. Daukantas gimė 1793 m. spalio 28 d. Kalviuose, dabartiniame Skuodo rajone, o mirė 1864 m. gruodžio 6 d. Papilėje, kuri dabar priklauso Akmenės rajonui. Papilėje yra S. Daukanto vardu pavadinta aikštė, 1930 m. jam skulptoriaus V. Grybo sukurtas paminklas, prižiūrimas S. Daukanto vidurinės mokyklos moksleivių. Memorialinis S. Daukanto muziejus atidarytas atnaujintame name, kuriame jam teko praleisti paskutiniuosius gyvenimo metus. Artėjančios sukakties proga visuomeniniais pagrindais veikiantį Daukanto muziejų norima papildyti su jo gyvenimu susijusiais rodiniais. Akmenės rajono kraštotyrininkai šaukiasi visų lietuvių pagalbos.

Panevėžio dramos teatras atitaisė prieš daugelį metų Antanui Žukauskui-Vienuoliui padarytą moralinę kompartijos cenzorių skriaudą. Dar prieš karą jis buvo parašęs lietuviško kaimo buitį vaizduojančią šešių veiksmų dramą "Dauboje", kuri dabar vadinasi "Prieblandoje". 1941 m. ši drama buvo pastatyta Kauno teatre, o 1945 m. Panevėžio. Tada Samoduko vaidmenį Panevėžio dramos teatre sukūręs aktorius Vaclovas Blėdis pasakoja: "A. Ždanovo ir kitų stalinizmo ideologų sukurti priverstinio meno suidėjinimo vėjarodžiai ne kartą buvo įsisukę į mūsų jauno teatro repertuarą. Teko atsisakyti Sofijos Čiurlionienės "Pinigėlių", Kazio Binkio "Atžalyno". Kai ėmėme statyti A. Vienuolio dramą "Dauboje", dar iki karo parašytą Kauno valstybiniam teatrui, komisijai vis per maža tekste buvo idėjinio lakumo, buožės buvo nebuožiški ir panašiai. 'Gilinom' idėjinę kryptį, dramos personažus 'aktualinom', o kai parodėm autoriui, ką esame prikūrę, A. Vienuolis tylėjo tylėjo, o paskui pravirko. Pertaisyta drama jam pasirodė kaip tas perdažytas paukštis. Seniai jautėm, kad reikėtų restauruoti, atgaivinti dramą, jos personažus parodyti tokius, kokius juos norėjo pateikti žiūrovui pats dramaturgas, gerai pažinęs lietuvišką kaimą ir jo žmones, mūsų tautos tradicijas ir papročius. Tą ir padarėm dabar, grąžindami mūsų visų sąžinės skolą šviesiam rašytojo atminimui. Ieškojome ne anuometinių socialinių aktualijų bruožų, o brangios mums visiems tautos istorijos, jos etnografijos niuansų, tos pasiilgtos sodžiaus šviesos taurumo".

Autentišką A. Vienuolio dramos "Prieblandoje" tekstą be priverstinių taisymų ir kupiūrų buvo išsaugojęs aktorius Kazys Vitkus. Spektaklį, pasinaudodamas pirminiu A. Vienuolio tekstu, režisavo Juozas Miltinis, scenovaizdžius sukūrė dail. Jonas Surkevičius. Spektaklin įsijungė vyresniosios ir viduriniosios kartos aktoriai, kurių eilėse buvo ir Vaclovas Blėdis, Samoduko vaidmenį paruošęs 1945 m. ir jį atlikęs keturiasdešimt ketverius metus, net ir būdamas Panevėžio dramos teatro režisieriumi. Atgimusia A. Vienuolio drama "Prieblandoje" teatras pradėjo lietuvių dramaturgijos spektaklių bei renginių savaitę "Tauta ir teatras", skirtą Vasario 16-tosios šventei. Jon buvo įjungtas V. Krėvės "Žentas", Justino Marcinkevičiaus "Katedra", R. Gudaičio "Atverk, angele, laiko knygą", R. Markūno "Jungos ir piratai". Mintimis apie tautinę lietuvių kultūrą dalijosi filosofijos mokslų kandidatai R. Ozolas, K. Stoškus ir A. Juozaitis. Filologijos dr. A. Zalatorius savaitės dalyvius supažindino su V. Krėvės asmenybe ir likimu. Jie turėjo progą susitikti su poetu Justinu Marcinkevičiumi, rašytoju Romu Gudaičiu. Vasario 16 dieną jaunieji aktoriai panevėžiečius pakvietė į poezijos ir muzikos vakarą "Lietuvninkais mes esam gimę". **V.Kst.**

Dzūkijos lietuvį išlydint

STASYS DALIUS

Kai liūdnai skambėdami varpai Lietuvoje pranešdavo gūdžią žinią, kad vėl vieną auką paviliojo kapai, jų aidas skausmu suvirpindavo visų širdis. Hamiltone neskamba varpai, bet mirties žinia greit pasklinda per visą lietuvių koloniją, kai mirties angelas nelauktai, netikėtai pasirenka vieną iš mielų ir brangių tautiečių. Vasario 16 d., kai Lietuvoje plevėsavo tautinės vėliavos, minėdamos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, čia Hamiltone staigiai mirė Vincas Narkevičius.

Velionis buvo gimęs 1915 m. lapkričio 5 d. Vengrėnų km., Rudaminos valšč., Lazdijų apskr. Augo gražiojoje Dzūkijoje vidutinio stambumo gerai tvarkomam 40 ha ūkyje penkių vaikų šeimoje, nes dar turėjo 2 brolius ir 2 seseris. Baigęs pradžios mokyklą, lankė Aštriosios Kirsnos žemesniąją žemės ūkio mokyklą. Ją baigęs karinę prievolę atliko kunigaikštienės Birutės ulonų pulke Alytuje. Kadangi buvo žvalus ir pareigingas jaunuolis, buvo paskirtas į mokomąjį eskadroną, kurį sėkmingai baigė ir į atsargą išėjo jaun. puskarinkio laipsniu.

Atlikęs karinę prievolę, buvo priimtas tarnauti policijoje, dirbo ilgiausiai Kaune. Artėjant antrąjai bolševikų okupacijai, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno pabėgėlių stovyklose amerikiečių zonoje. Pokaryje pirmu transportu pagal darbo sutartį atvyko į Kanadą 1947 m. spalio mėnesį miškų darbams. Baigęs sutartį, atkilo į Hamiltoną, kur įsidarbino plieno fabrike. Prieš keletą metų, sveikatai sušlubavus, pasitraukė į ankstyvą pensiją.

Nubėgo, nuskubėjo Vinco gyvenime metai į seniai paliktą tėvynę, gimtuosius namus, ten Dzūkijoje pasilikusias gražiausias jaunystės dienas. Noras ir pasiryžimas tarnauti savajam kraštui neišblėso, tačiau nelemta okupacija, išbloškė iš savojo lizdo svetur ieškoti laisvo be persekiojimo gyvenimo. Turėjo skaudų patyrimą, kai brolis ir sesuo su šeimomis pirmuoju vežimu buvo išplėšti iš namų ir išgabenti į Sibiro platybes, kur brolis mirė, o sesuo, palaidojus vyrą, viena po ilgų vargų su pa-

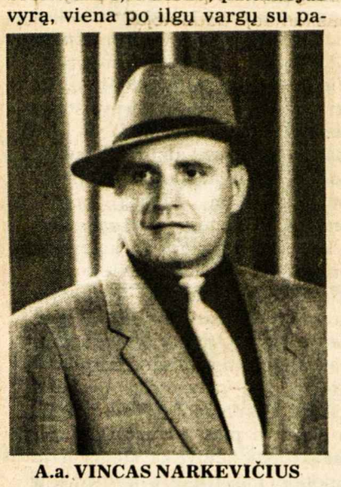

A.a. VINCAS NARKEVIČIUS

laužta sveikata sugrįžo į Lietuvą. Visa tai jis tyliai pergyveno ir pokalbiuose skausmingai prisimindavo.

Vincas Narkevičius iš prigimties buvo rūpestingas, darbštus, ramaus, kuklaus būdo, nesiveržiantis į valdybas ar pirmąsias vietas, tačiau savo įsitikinimų principuose labai tvirtas ir kietai gindavo savo nuomonę bei įsitikinimą. Turėdamas taurų patriotinį nusistatymą mielai patarnaudavo organizacijoms renkant aukas, aktyviai dalyvaudavo, minėjimuose ar susirinkimuose. Ir dabar paskutinį kartą prieš savo mirtį dar dalyvavo Hamiltone vasario 12 d. nepriklausomybės šventės minėjime.

Daug nuoširdaus darbo įdėjo Lietuvių fondo kūrimosi pradžioje, būdamas jo atstovu Hamiltone. Tomis dienomis reikėjo daug vaikščioti ir prašinėti, kol gaudavo šimtinę. O tos šimtinės tose dienose labai sunkiai buvo sugaudomos, tačiau jis sugebėjo keletą tūkstančių surinkti šiam fondui. Jis ir pats su stamboka $1.500 suma buvo prisidėjęs ir savo testamente dar $5.000 paskyręs.

Nelaikė pinigo suspaudęs delne, bet atvira širdimi aukodavo lietuviškam reikalui, kas tik prašydavo. Didesnėmis sumomis yra prisidėjęs prie Kanados lietuvių muziejaus ir Lietuvių slaugos namų statybos Toronte. O Vasario 16 gimnazijos pastovus ilgametis rėmėjas per Hamiltono rėmėjų būrelį jau nuo pat 1965 m., nuoširdžiai padėdamas besimokančiam lietuvių jaunimui.

Labai vertino savąją spaudą, prenumeruodamas keletą lietuviškų laikraščių ir vis matydavai spaudoje aukas tų laikraščių parėmimui. Mėgėjas knygų – turėjo sukaupęs nemažai lietuviškų knygų kartu su lietuvių enciklopedija. Mėgo gamtos išvykas, buvo prisiekęs meškeriotojas, aplankęs daugumą šiaurės Ontario ežerų. Taipgi kelionėse aplankė Australiją, Europą, Izraelį, Egiptą, Aliaską ir dar praeitais metais atliko paskutinę kelionę Afrikos trijose valstybėse.

Dabar Viešpats pasišaukė į paskutinę kelionę. Hamiltono lietuviai gausiai susirinkę atsisveikino su velioniu vasario 17 d. vakare laidotuvių namuose per Rožinio pamaldas. Sekančią dieną, šeštadienį Aušros Vartų šventovėje Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė klebonas kun. J. Liauba OFM, giedojo ir vargonavo Paulioniai. Pilna šventovė tautiečių dalyvavo pamaldose. Po apeigų buvo palydėtas į krematoriumą, kur jo kūnas sudegintas. Po pamaldų per laidotuvių pietus artimųjų draugų vardu atsisveikino Juzė Valaitienė, ir giminių vardu pusbrolis Vytautas Krikščiūnas. Laidotuvėse dalyvavo ir kitas pusbrolis Juozas Bakša, gyvenąs Toronte. Ilsėkis ramybėje, Vincai, pakilęs į didžiąją kelionę.

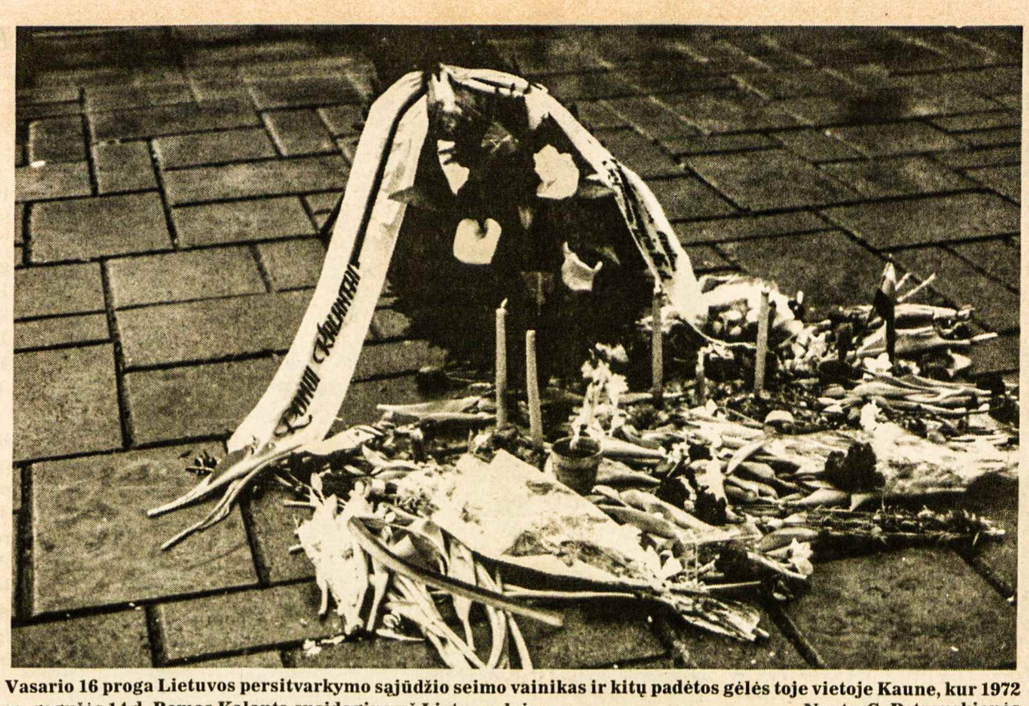

Vasario 16 proga Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo vainikas ir kitų padėtos gėlės toje vietoje Kaune, kur 1972 m. gegužės 14 d. Romas Kalanta susidegino už Lietuvos laisvę

Nuotr. G. Petrauskienės

Lietuva reformų avangarde

Taip aiškina didžioji amerikiečių spauda

BRONIUS VAŠKAITIS

Kaip žinome, žymieji pasaulio laikraščiai vaidina labai svarbią rolę visose gyvenimo srityse, o itin politikoj. Tačiau joje iškelti norimus reikalus nėra lengva. Reikia turėti arba daug pinigų, arba geras pažintis su įtakingais spaudos darbuotojais, arba ką nors, kas būtų įdomu plačiosioms žmonių masėms. Išeivijos lietuvių piniginiai ištekliai yra gana riboti. Šen ten apsukrūs mūsų visuomenininkai užmezga tampresnius ryšius su didžiųjų laikraščių žurnalistais ir prastumia vieną kitą mums svarbų reikalą. Kasdieniniame gyvenime mes neturime kokių nors sensacijų, kuriomis galėtume sudominti svetimtaučius. Todėl pamatyti didžioje spaudoje lietuviams palankų straipsnį yra gana didelė retenybė.

Tradicinė padėtis gana radikaliai pasikeitė, Pabaltyje pradėjus vykdyti įvairias reformas. Kurį laiką išskirtinas dėmesys buvo skiriamas estams dėl jų nuostabaus drąsumo kovoje dėl savųjų teisių. Paskutiniuoju metu, atrodo, ta garbė pradeda atitekti lietuviams. Amerikos spaudos žmones ypač sudomino Vilniaus katedros reikalai ir Lietuvoje vykdomos reformos.

Žinios iš Vilniaus

Filadelfijos ir apylinkių lietuvius labai nustebino dviejų dienų laikotarpyje dienraštyje "The Philadelphia Inquirer", turinčiame per milijoną skaitytojų, pirmuose puslapiuose (kas labai retai pasitaiko) pasirodę net du straipsniai, moderniomis susisiekimo priemonėmis perduoti iš Vilniaus žurnalisto Howard Goodman. Būdamas mūsų sostinėje, jis susitiko ir kalbėjosi su įtakingais Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos nariais, valdžios pareigūnais ir net pirmuoju komunistų partijos sekretoriumi Algimantu Brazausku. Taip pat atidžiai stebėjo pirmąsias iškilmingas Mišias, atnašautas po ilgų metų tikintiesiems grąžintoje Vilniaus katedroje.

Pirmajame straipsnyje (vasario 5) aprašo didžiuosius pasikeitimus Lietuvoje, o antrajame (vasario 6) paliečia katedros reikalus. Žurnalisto manymu, visa tai buvo pasiekta Sąjūdžio dėka, sugebėjusio visą tautą sujungti ir sudaryti didelę politinę jėgą. Jo pastangomis lietuvių kalba tapo valstybine, į viešą gyvenimą grąžinta senoji tautinė vėliava. Sąjūdžiui pavyko įtikinti pareigūnus, kad katedra būtų grąžinama, kam ji priklauso.

Pasikeitė padėtis

"Padėtis mūsų respublikoje nėra pavojinga, o tik gana komplikuota", korespondentui pareiškė Algirdas Brazauskas, šiuo metu Lietuvoje turintis bene svariausią balsą, sprendžiant bet kokius reikalus. Vienok jo padėtis, pasak Goodmaną, yra gana kebli. Jam reikia laviruoti tarp Maskvos ir savo tautos, keliančio įvairius reikalavimus. Brazauskas dažnai telefonu kalbasi su Gorbačiovu ir praneša, kas dedasi Lietuvoje. Skundėsi pokalbininkui, kad Sąjūdyje yra ekstremistų, norinčių pasitraukti iš Sovietų Sąjungos. Betgi tai nesanti Sąjūdžio daugumos nuomonė. Straipsnio autorius sau stato klausimą: kasgi yra ekstremizmas? Prieš metus ekstremizmu buvo laikomas reikalavimas, kad būtų grąžinta tautinė vėliava. Šiandieną šalto žiemos vėjo ji yra blaškoma Gedimino pilies bokšte, plevėsuoja ant Sąjūdžio būstinės. Prieš metus tautinė kalba buvo slopinama rusų kalbos. Dabar ji jau yra valstybinė. Prieš metus Lietuvos nepriklausomybės šventė (Vasario 16) komunistinio režimo buvo griežtai draudžiama. Šiais metais ji jau bus vieša tautos šventė. Jos švęsti į Vilnių susirinks dešimtys tūkstančių žmonių. Kalbėtojų tarpe greičiausiai bus ir Brazauskas.

"Įsivaizduokite, jei kas nors prieš kelerius metus būtų išdrįsęs viešai diskutuoti Vasario 16 minėjimą, kur jis šiandieną būtų," susijaudinęs svečiui aiškino Vytautas Astrauskas, Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininkas. Jis pridėjo, kad Sąjūdis yra "perestroikos" kūdikis, energingai stumiantis įvairias reformas. Kaip jį remia žmonės, matyti ir iš to, kad per trumpą egzistencijos laikotarpį jam jau suaukota 1,3 milijonai rublių (apie 2 milijonai dolerių). Jis leidžia kelis laikraščius, kurių svarbiausias yra savaitraštis "Atgimimas" su 100,000 tiražu. Jis būtų dar didesnis, jei nebūtų popieriaus trūkumo.

Publikai reikalaujant, vasario 8 Sąjūdis televizijoj turėjo savo programą, pavadintą "Sąjūdžio banga". Sąjūdžio būstinė nuolatos pilna įvairiausių lankytojų. Vieni teiraujasi apie dar esančius Sibire, kiti atneša auką, tiesia pagalbos ranką, pateikia įvairius pasiūlymus, treti kreipiasi su visokiais skundais dėl butų, darbų. Žurnalistui esant būstinėje, atsilankė keli aktyvistai net iš Moldavijos.

Didelė įtaka

Arvydas Juozaitis, 32 m., tarybos narys, pastebėjo, jog taip daug žmonių kreipiasi į Sąjūdį todėl, kad jie nepasitiki valdžia. Sąjūdis neturi formalių narių. Tačiau galvojama, kad jį aktyviai remia apie ketvirtis milijono žmonių. Jis neturi legalaus statuso. Vienok jo įtaka Lietuvoje yra labai didelė. Politinė Sąjūdžio jėga yra net didesnė už komunistų partijos, aiškino tas pats Juozaitis, 1976 m. Montrealyje olimpinėse lenktynėse laimėjęs bronzos medalį plaukime. Oficialiai Juozaitis turėtų darbuotis Mokslo akademijoj, bet praktiškai, kaip ir kiti tarybos nariai, darbe retai pasirodo. Veik visą laiką ir energiją pašvenčia Sąjūdžio reikalams.

Organizacijos širdis yra Vytautas Landsbergis, pianistas, muzikos profesorius. Jis yra Sąjūdžio moderatorius. Žvelgdamas į pas jį atvykusius gausius lankytojus, pastebėjo, kad Sąjūdžio įstaiga primena Smolny, tuo vardu Leningrade esantį institutą, iš kurio 1917 m. Vladimiras Leninas pradėjo bolševikų revoliuciją. Šiuo metu Landsbergis yra aktyviai įsijungęs į rinkiminį vajų, kurio tikslas yra išrinkti tautinius atstovus į sovietų deputatų kongresą. Anksčiau daug laiko skyrė naujos konstitucijos paruošimui. Jis taip pat aktyviai seka sovietų valstybinę spaudą, kurioje laiks nuo laiko pasirodo neteisingų pranešimų apie Sąjūdžio tikslus. Taip daroma todėl, kad, eventualiai užėjus norui lietuvius vėl pradėti spausti, publika tam jau būtų paruošta.

Siekia nepriklausomybės

Neseniai Vilniuje lankėsi 11 asmenų komisija, atsiųsta iš Maskvos. Jos tikslas — susipažinti su komunistų partijos ir Sąjūdžio paruoštais Lietuvos konstitucijos projektais. Projektuose pasisakoma už Lietuvos suverenitetą. Tačiau Sąjūdis kelia ir prieš 49 m. neteisėtą Lietuvos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Reikalaujama Lietuvai pilnos nepriklausomybės. Abi grupuotės sutinka, kad sovietų įstatymai bus galiojantys tik tada, jei jie bus patvirtinti Lietuvos aukščiausios tarybos.

Brazauskas nusiskundė, kad centriniame partijos komitete egzistuoja nesutarimai. Kai kurie partijos nariai, paveikti praeitų laikų istorijos, yra gana konservatyvūs. Paklaustas, ar partijoj yra priešingų Sąjūdžiui, pareiškė, kad pavienių žmonių yra. Betgi dauguma remia jo užmojus.

Įdomus straipsnis baigiamas Juozaičio pareiškimu: "Valdžios pareigūnai bijo mus paliesti, nes visos visuomenės dėmesys yra atkreiptas į mus. Galbūt tai yra mūsų didžiausias laimėjimas. Mes jau esame saugūs nuo pareigūnų fizinės jėgos pavartojimo. Mes reiškiamės visur".

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

ENCHANTÉ Inc.

2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 **Fax 769-0586**

Daugiarūšė sistema 110-220 voltų
50—60 Hz

Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams

*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo

Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

Laisvinimo rūpesčių sūkuriuose

(Atkelta iš 7-to psl.)

V

Tais metais VLIKas veikė ir kitose srityse. Jis išvystė plačią korespondenciją su Amnesty International skyriais įvairiose sostinėse ryšium su lietuviais politiniais kaliniais sovietų kalėjimuose. Dalyvauta pasauliniame moterų kongrese Meksikoje, informuota Airijos spauda ryšium su Lietuvos dainų ir šokių grupės pasirodymu Dubline. Pagaliau 1975 m. gale Andriejus Sacharovas gavo Nobelio taikos premiją, ir už tai jį sveikino Lietuvos pogrindis. Gi premijos įteikimo dieną Vilniuje prasidėjo kito žmogaus teisių kovotojo Sergiejaus Kovaliovo teismas, kuriame dalyvauti atvyko ir pats Sacharovas.

1976 m. buvo neramūs. Anksti tais metais komunistai užgrobė Angolą. Kinijoje mirė Maotsetungas. Rytų Berlyno konferencijoje Prancūzijos, Italijos, Ispanijos, Rumunijos, Anglijos ir Jugoslavijos komunistų partijos atsiribojo nuo Maskvos priklausomybės. Tūkstančiai lietuvių sėdėjo komunistų kalėjimuose ir kentė psichiatrinėse ligoninėse. Pogrindis ir toliau leido laisvą spaudą. Sovietai ir toliau bandė išgauti Lietuvos okupacijos pripažinimą iš įvairių valstybių. Pavergtieji lietuviai apie VLIKą sužinojo iš plačiai platinamos knygelės "Išdavystės keliu", kurią greičiausiai parašė išdavikas Vytautas Alseika. Metų gale Lietuvoje viešai susiorganizavo Lietuvių Helsinkio grupė, kuriai vadovavo Viktoras Petkus.

Netrukus jis ir kitas laisvės kovotojas Balys Gajauskas buvo suimti ir teisiami linčo teismo. Gajauskas buvo nuteistas 10 m. kalėti ir 5 m. tremties. Petkus buvo nuteistas 3 m. kalėti, 7 m. koncentracijos stovyklos ir 5 m. tremties.

Tačiau tas kovotojų nebaidė. 1978 m. Lietuvoje įsisteigė Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas, kurį sudarė penki kunigai. Netrukus ir jo vadovai – kun. Alfonsas Svarinskas ir kun. Sigitas Tamkevičius buvo nubausti 10 m. kalėjimo bausmėmis.

VLIKas ir toliau dėjo daug pastangų, ypač informacinėje srityje, padėti kovotojams Lietuvoje ir šviesti Vakarų pasaulį. Tais metais dr. Valiūnas du kartu lankėsi Europos sostinėse. Antrą kartą jis dalyvavo popiežiaus Jono-Pauliaus II vainikavimo iškilmėse. Lenko popiežiaus išrinkimas pradžioje buvo sutiktas skeptiškai tiek pavergtoje Lietuvoje, tiek išeivijoje. Bet įvyko priešingai – popiežius pasirodė nuoširdus ir atviras lietuvių tautos draugas.

Dr. Valiūno kadencija ėjo prie pabaigos. 1979 m. kovo 24 d. jis perdavė pareigas naujajam pirmininkui dr. Kaziui Bobeliui. Taip pasibaigė viena VLIKo veiklos fazė ir dr. Valiūno labai tvirtas įsipareigojimas laisvės kovai, vadovaujant VLIKui.

Jau minėjome, kad "Serving Lithuania" yra gerai parašyta ir sumaniai suredaguota knyga. Niekas joje nėra pertempta, bet niekas ir nepraleista. Kiekvienas puslapis atskleidžia vis naujus faktus, vietas, vardus: įvykius Lietuvoje, tarptautinės politikos foną, VLIKo ir dr. Valiūno veiklą. Knyga skaitoma kaip įdomus, intriguojantis romanas. Pradėjus skaityti, sunku ją palikti.

Kiek žinoma, knyga siuntinėjama didžiosioms pasaulio viešosioms ir universitetų bibliotekoms. Tai labai geras būdas informuoti ir Lietuvos interesams ginti. Tačiau būtų dar geriau, jei VLIKas bent tūkstantį egzempliorių jos nupirkęs pasiųstų ir kitoms institucijoms bei organizacijoms, kurioms siuntinėjama ELTA ir kitokia medžiaga.

Dr. Valiūno knyga gražiai, profesionališkai išleista ir išspausdinta, maloni paimti į rankas. Būtų labai prasminga, jei ši knyga atsirastų kiekvieno jauno lietuvio knygų spintoje ir būtų atidžiai skaitoma.

J. K. Valiunas, SERVING LITHUANIA. Published by Valiunas Publishing, Ltd., 31 Kenwood Road, Southampton, N. Y. 11968, USA. Kietais viršeliais, 288 psl., kaina $18.00.

A†A
RAMULEI E. DAUGĖLIENEI
mirus Lietuvoje,

seserį MARIJĄ GARBAČIAUSKIENĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Wasagos moterų būrelio valdyba ir KL Bendruomenės įgaliotinis

A†A
ERNAI KURAITIENEI
mirus,

jos vyrui VINCUI, dukrai RŪTAI, sūnui VYTUI reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Alfonsas, Gražina ir Edvardas Sudeikiai

BRANGIAI MAMAI
A†A
ONAI KAPTAINIENEI
Lietuvoje mirus,

dukrai SOFIJAI SENDŽIKIENEI, jos vyrui JUOZUI ir visiems giminėms reiškiame gilią užuojautą –

J. Ignatavičienė *V. Kecorienė*
J. V. Plečkaičiai

A†A
JONUI IGNATAVIČIUI
mirus,

žmoną JADVYGĄ, dukrą ir sūnų su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

Marytė ir Vacys Vaitkai,
Wasaga Beach, Ont.

A†A
JONUI IGNATAVIČIUI
mirus,

jo žmoną JADVYGĄ, dukrą JŪRATĘ, sūnų EDVARDĄ su šeimomis, nuoširdžiai užjaučiame –

M. J. Zažeckai

A†A
EUGENIJAI URBONAITEI
mirus,

brolį LINĄ, jo žmoną REGINĄ ir šeimą, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Valė ir Mečys Šniuoliai
Aleksandra ir Ramūnas Šniuoliai

A†A
BRONIUI ČEIKAI
staiga iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną ONUTĘ, dukras – BIRUTĘ, IRENĄ, DANUTĘ, sūnų RIMĄ, jų šeimas, gimines, artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame bei kartu liūdime ir jungiamės maldoje –

V. P. Lapieniai *S. P. Pargauskai*
Z. P. Augaičiai *A. Budreika*
V. Kecorienė

KANADOS ĮVYKIAI

NDP rinks naują vadą

Save naujaisiais demokratais vadinantys Kanados socialistai lapkričio 30 – gruodžio 3 d.d. Winnipege rinks naują vadą. Atsistatydinimą paskelbė 1975 m. vasarą vadu išrinktas politinių mokslų dėstytojas E. Broadbentas, Kanados parlamentui atidavęs jau 20 metų. Jam teko pakeisti žymiuosius šios partijos vadus – Tommy Douglas ir David Lewis. Kai E. Broadbentas buvo išrinktas vadu, partija jau ištisus metus jautė politinę krizę ir neturėjo vado. Rinkiminiame vajuje E. Broadbentas žadėjo pagrindinį dėmesį skirti angliškajai Kanadai. Esą būtų netikslu jį nukreipti į Kvebeką ir vadu išrinkti prancūziškai kalbantį politiką, kai Kvebekas gali atsiskirti nuo Kanados. E. Broadbentas partijai vadovavo beveik 14 metų, kai ji keturis kartus bandė laimę Kanados parlamento rinkimuose. Deja, tie bandymai ir su E. Broadbentu buvo nesėkmingi – nepavyko iškopti iš trečios vietos ir tapti pagrindine opozicine partija.

Nors naujieji demokratai laikosi socializmo principų, savęs nedrįsta vadinti tikruoju socialistų vardu, matyt, nujausdami, kad kanadiečiai nenori socializmo. Pastaraisiais metais socialistų partijos susilaukė skaudžių pralaimėjimų didžiosiose Vakarų pasaulio valstybėse. Tad nenuostabu, kad savo tikrojo vardo vengia ir Kanados socialistai, dangstydamiesi nedaug tepasakančia naujųjų demokratų skraiste, kai iš tikrųjų visi žino, kad NDP yra socialistų partija. Tiems, kurie užmiršta, socializmą primena kairysis NDP partijos sparnas, kurio siekiai beveik visada būna labai palankūs Maskvai užsienio politikos reikaluose. Su tuo karinguoju sparnu daug vargo turėjo ir už jį gerokai nuosaikesnis E. Broadbentas. Jam taip ir nepavyko visiškai nutildyti labai nepopuliaraus reikalavimo, kad Kanada pasitrauktų iš V. Europą ginančios Atlanto sąjungos. Buvo pasitenkinta tik raminančiu kompromisu: jeigu NDP laimėtų parlamento rinkimus, pirmaisiais valdymo metais Kanadai būtų leista pasilikti Atlanto sąjungoje. Lemtingasis sprendimas būtų padarytas tik po antrosios NDP pergalės.

Deja, to sprendimo taip ir neteko sulaukti, nes parlamento rinkimuose 1979 m. NDP susilaukė tik 26 atstovų, 1980 m. – 32, 1984 m. – 30 ir 1988 m. – 43. NDP tvirtove ir toliau liko Vakarų Kanada. Paskutiniuose rinkimuose buvo laimėti 43 atstovai, kurių net 29 yra iš Britų Kolumbijos ir Saskatčevano. E. Broadbentas džiaugėsi asmeniniu populiarumu, ilgą laiką pripažintas populiariausiu vadu Kanadoje. Tačiau dėl to netenka stebėtis, nes jis tik pažerdavo populiarių pasiūlymų bendrybių forma, nepaaiškindamas, kaip juos įgyvendintų jo vadovaujama partija. Kanadiečiai paaiškinimų neprašydavo, nes visiems buvo aišku, kad NDP rinkimų nelaimės. Jų žvilgsnis krypdavo į rinkimus galinčias laimėti konservatorių ir liberalų partijas, kurių vadai spręsdavo ir nepopuliarias, bet Kanadai svarbias problemas, nesivaikydami pigaus populiarumo.

E. Broadbento populiarumas turėjo įtakos ir jo partijai, kai 1988 m. rinkiminiame vajuje ji netgi buvo iškopusi į pirmą vietą. Ir šiuo atveju tas staigus populiarumas buvo apgaulingas, reiškęs tik kanadiečių nusivylimą didžiosiomis partijomis, bet ne jų nusisukimą nuo tų partijų. Kai atėjo rinkimų diena, už NDP ir vėl balsavo tik 20% rinkėjų. Klaidingas populiarumas apsuko galvą E. Broadbentui, kuris rinkiminiame 1988 m. vajuje drįso pranašauti, kad J. Turnerio liberalai yra pasiekę liepto galą. Pasak E. Broadbento, liberalų nė nereikia Kanadai. Jai pilnai pakanka dviejų partijų – B. Mulronio konservatorių ir jo NDP. Esą dabar daugelyje valstybių yra tik dvi partijos. E. Broadbento pranašystė nepasitvirtino. Pagrindine opozicine partija liko liberalai, o jo NDP socialistai atsidūrė prie liberalams pranašauto liepto galo, nelaimėję nė vieno atstovo Kvebeko provincijoje. Be Kvebeko NDP socialistus netikslu vadinti visos Kanados partija. Prie NDP nepopuliarumo, matyt, prisidėjo ir gaunama didžiųjų Kanados darbo unijų parama. Keistai skambėdavo E. Broadbento teigimas, kad jis atstovauja eiliniam kanadiečiui, kai iš tikrųjų NDP rėmėsi didžiosiomis darbo unijomis, kurių narių uždarbis yra gerokai aukštesnis už eilinio kanadiečio. Jų per dideli atlyginimai ir beveik nuolatiniai streikai yra tapę infliacijos rakštimi Kanadoje. O nuo infliacijos labiausiai kenčia mažai uždirbantys kanadiečiai.

Pranešdamas pasitraukimą iš vado pareigų, E. Broadbentas pabrėžė, kad NDP socialistams reikia naujo vado ir naujų idėjų. Pasigirsta balsų, siūlančių atsiriboti nuo didžiųjų darbo unijų, labiau laikytis socializmo principų, švelninti užsienio politiką. Galbūt vertėtų susigrąžinti ir tikrąjį socialistų vardą, nes dangstymasis kitais pavadinimais neduoda jokios naudos, tik pabrėžia partijos narių didesnį ar mažesnį nepasitikėjimą socializmo idėjomis.

"Gintaro" paviljonas, laimėjęs II-ją premiją Užgavėnių karnavale vasario 4 Toronto Lietuvių namuose

Bendruomenės atstovų nutarimai

Kanados Lietuvių Bendruomenės XIII-sios krašto tarybos trečiosios sesijos, įvykusios 1988 m. lapkričio 12-13 d.d. Bishop Morocco-Merton gimnazijos ir Anapilio sodybos patalpose Toronte nutarimai

Taryba:

1. Sveikina jus, brangios sesės ir broliai, džiaugiasi jūsų darbais tautos persitvarkymo ir atgimimo istorinėje kovoje už išlaisvinimą. Tegu ši kova jus dar labiau sujungia ir duoda jums ištvermės bei susiklausymo nenuleisti akių nuo amžino Lietuvos priešo galimų kėslų jūsų darbui pakenkti.
2. Sveikina Jo Eminenciją Vincentą Sladkevičių ir dėkoja Šventajam Tėvui Jonui-Pauliui II už jo paskyrimą Lietuvai kardinolu.
3. Sveikina naująją PLB valdybą su jos pirmininku dr. Vyt. Bieliausku ir linki jai sėkmės. Tautos likiminė kova už laisvę ir išeivijos lietuvybės išlaikymo organizavimas tegu būna jums kelrodžiu jūsų darbuose per sekančius penkerius metus.
4. Džiaugiasi PLB valdybos iniciatyva užmegzti artimus ryšius su Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio, Laisvės lygos ir kitais atgimimo kovos organizatoriais, dėkoja jos pirmininkui dr. Vyt. Bieliauskui už jo asmeniškai perduotus išeivijos linkėjimus, dalyvaujant Vilniuje LPS suvažiavime 1988 m. spalio 22-23 d.d.
5. Dėkoja KLB krašto valdybai už sėkmingą darbą informuojant Kanados valdžios įstaigas, televiziją, radiją, spaudą ir aplamai Kanados visuomenę apie įvykius Lietuvoje.
6. Dėkoja visiems ir visoms savo darbu ir finansine parama atėjusiems į pagalbą KLB krašto valdybai organizuojant PLB seimo, kultūros kongreso ir lietuvių tautinių šokių šventės darbus. Kanados lietuviai gali su pagrindu didžiuotis gražiu šių renginių pasisekimu.
7. Dėkoja PLB valdybos pirmininkui dr. Vyt. Bieliauskui už jo dalyvavimą, sveikinimus tarybos sesijos dalyviams ir pranešimą visuomenei apie įvykius Lietuvoje.
8. Sveikina KLB krašto valdybos iniciatyvą organizuojant simpoziumą tema "Dabartiniai įvykiai Lietuvoje" ir dėkoja simpoziumo dalyviams – dr. Vyt. Bieliauskui, doc. Vyt. Skuodžiui, Antanui Šileikai ir simpoziumo moderatorei Joanai Kuraitei-Lasienei už jų pastangas aiškinant įvykius Lietuvoje.
9. Dėkoja gen. Lietuvos konsului dr. J. Žmuidzinui, VLIKui ir visiems tarybos sesiją sveikinusiems raštu ar žodžiu.
10. Ragina KLB krašto valdybą organizuoti paramą mažoms KLB apylinkėms, ypač kreipiant dėmesį į šeštadieninių lituanistinių mokyklų išlaikymą. Kur tokių mokyklų negalima suorganizuoti dėl per mažo mokinių skaičiaus, skatina padėti vaikus turinčių tėvų būreliams juos mokyti grupelėmis.
11. Naujiems įvykiams Lietuvoje vystantis, skatina Kanados lietuvius teikti visokeriopą pagalbą broliams Lietuvoje šiuo lietuvių tautai lemiamu laikotarpiu, atsižvelgiant į okupacinio režimo sąlygas.
12. Primena, kad Kanados vyriausybės sutikimas pratęsti pripažinimą Lietuvos garbės konsulato po 26 metų yra pasiektas tiktai Kanados Lietuvių Bendruomenės pastangomis. Taryba įpareigoja krašto valdybą, tariantis su diplomatine tarnyba, parinkti kandidatą, atitinkantį Kanados Lietuvių Bendruomenės reikalavimus ir Kanados vyriausybės sąlygas.
13. Taryba įpareigoja KLB apylinkes, kad jos prisiųsdamos surinktus solidarumo mokesčio pinigus, kartu atsiųstų ir sąrašą asmenų, sumokėjusių įnašus.
14. Dėkoja Kanados Lietuvių Fondui už jo nuolatinę paramą KLB darbams. Didelė padėka taipgi priklauso lietuvių bankams, parapijoms ir visoms kitoms organizacijoms už jų pastangas bei paramą organizuojant lietuvybės išlaikymo ir politinės veiklos darbus Kanadoje.
15. Ragina jaunimo organizacijas ir jų valdybas jausti didesnę atsakomybę už drausmės išlaikymą viešų renginių metu ir sudaryti gaires priežiūrai grupėms nepriklausančio jaunimo.
16. Sveikina Anapilio sodybos vadovybę, užbaigusią statybą, dėkoja už pažadėtas patalpas KLB archyvui-muziejui ir ragina tautiečius savo įnašais šį projektą remti.
17. Dėkoja Toronto lietuvių pensininkų klubo valdybai ir Anapilio korporacijos valdybai už leidimą pasinaudoti patalpomis tarybos sesijos metu.

Nutarimų komisija:
Dr. Petras Lukoševičius, Montrealis
Juozas Mažeika, Wasaga-Stayner
Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, Torontas

• **Lietuviškas žodis vaikui yra kaip sėkla dirvon, kuri su laiku pražysta gėlių žiedais**

SKAITYTOJAI PASISAKO

PASITARIMAI SU LENKAIS

Spaudoje vis rašoma apie pasitarimus su lenkais. Mano nuomone, be reikalo vargstama. Juk mes jau turime Vilnių, nors ir okupacijos formoje. Ir Sov. Sąjunga, ir Vokietija (abi) Vilniaus kraštą laiko Lietuvos teritorija. Tai žino ir visa Europa. Užuot aiškinusis su lenkais Vilniaus priklausomybę, reikėtų parūpinti tuo klausimu daugiau literatūros svetimomis kalbomis. Jos labai reikia. Antai, Detroito "Free Press" laikraštyje skaičiau straipsnį, kuriame, tarp kitų dalykų, buvo aprašytas ir Žalgirio mūšis. Vytauto ir Lietuvos vardo neradau. Karo vadas buvęs latvis. Paminėtas ir Latvijos dalyvavimas.

Juk dėl Vilniaus su lenkais aiškintasi jau daug kartų, ir tai be jokios naudos – lenkai tebetvirtina tą patį, kad tai jų miestas. Neseniai "TŽ" buvo aprašytas egzilinės lenkų vyriausybės apsilankymas Toronte, kur jos atstovas pareiškė, kad Vilnius – jų miestas.

Lenkai dabartinėje Lietuvoje purkštauja dėl lietuvių kalbos paskelbimo valstybine. O jei kas Lenkijoje prakalba ne lenkiškai, išgirsta pabarimą – atvykai lenkų duonos valgyti, išsikraustyk.

Ir dar vienas epizodas iš Vasario 16 minėjimo Detroite. Lenkų atstovas tarė gerą sveikinimo žodį, kuriame Vilnių pripažino Lietuvai, bet dar tą pačią dieną lenkų klube (Century Polish Club) pareiškė, kad Wilno yra lenkų. O aš sakau: jeigu Vilnius yra Lenkijos miestas, tai Krokuva – Lietuvos.

Stasys Juzėnas

MŪSŲ GINKLAS – VIENYBĖ

Malonu buvo skaityti "Tėviškės žiburių" 1989 m. 5 nr. Algimanto Gurecko straipsnį, pavadintą "Ne be salygų", kuriame jis labai išsamiai nupasakojo dialogo su lenkais raidą ir tiksliai nurodė visus nesklandumus tarp mūsų veiksnių šį dialogą vykdant.

Algimantas Gureckas nustato taip pat gaires mūsų sekmingesniam su lenkais dialogui ateityje, nurodydamas labai teisingai, kad pagrindinis mūsų ginklas prieš lenkus – tai mūsų vienybė.

Pilnai pritardamas Algimanto Gurecko išreikštoms mintims, aš, kaip senas vilnietis, norėčiau papildyti dėl Vilniaus arkivyskupijos. Mes turėtume pasikliauti vilniečio vysk. Julijono Steponavičiaus nuomone. Vyskupas, kaip žinia, pokalbiuose su lietuvių išeivijos veikėjais ragino siekti Vilniaus arkivyskupijos priskyrimo prie Lietuvos katalikų Bendrijos provincijos.

Kalbėdami su lenkais, turėtume pirmiausia jų paklausti, ar jie pasiruošę pasmerkti Suvalkų sutarties sulaužymą? Ji buvo pasirašyta 1920 m. spalio 7 d. ir sulaužyta po dviejų dienų. Jeigu atsakymas neigiamas, tai dialogas neįmanomas.

Stasys Jakaitis

VAISTAI IR MEDICININĖS PRIEMONĖS Į LIETUVĄ

Siunčiame video bei stereo aparatūrą, siūvimo mašinas ir kt.
Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69th St., Chicago IL 60629.
Įstaigos valandos: kasdien nuo 12-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-4 v.p.p. Pirmadieniais uždaryta.
Tel. 312 - 436-7772, namų 312 - 430-4145.

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

TAX TRONIX Certified Service

2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto,769-4558

PASINAUDOKITE NAUJĄJA VALSTYBINIŲ MOKESČIŲ REFORMA!

Remdamiesi šiuo šūkiu mes peržiūrime kiekvieną atvejį savo klientų naudai. Nors naujosios mokesčių reformos įvesti pakeitimai padaro mokesčių grąžinimo lapus labai sudėtingais, mūsų mokesčių pildymo kompiuterizuota programa (plačiai naudojama sąskaitininkų) lengvai pasitarnauja naudotojui.

Naudojant šią programą, mes užtikriname, kad visi jūsų **MOKESČIŲ KREDITAI** turimi mintyje, savo patirtimi mes siekiame pagrindinio savo įsipareigojimo jums – galimai sumažinti jūsų mokesčius.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje, 2290 Bloor St. W., mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalba apskaičiavimo rezultatus. Mes **garantuojame**, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi.

Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome $20.00 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Mūsų atlyginimo dydis remiasi jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumu ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Nežiūrint didelių pakeitimų ir pridėtinių mokesčių formos sudėtingumų, praktiškai savo atlyginimą laikome praeitų metų lygyje. Kompiuterio dėka ne tiktai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitybos kompanijų – "chartered accounting companies" – naudojasi mūsų patarnavimu), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas – $22.00, statistinių lapų užpildymo vidurkis – tarp $28.00 ir $35.00).

Be to mes teikiame **AUTOMATIŠKĄ 30% NUOLAIDĄ** jūsų sutuoktiniui(ei).

Atlyginiman taipgi įeina:
- Ištisų metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Vienkartinis patarimas pradedant arba parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimas, arba
- nuomojimo nuosavybės pajamų patarimas.
- Investuoto pastato nuomojimo pajamų patarimas.

DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE tel. 769-4558.

DĖMESIO VERSLININKAI! Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų **"BUSINESS 1"** programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą: • knygvedyboje, • pajamų ir išlaidų lapuose, • balanso lapų paruošime.

Norint pasinaudoti priedine 10% nuolaida, atneškite šį kuponą ir gausite 10% nuolaidą nuo kompiuterio apskaičiuoto atlyginimo.

Įstaiga atidaryta darbo dienomis nuo 10 v.r. – 19 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. – 16 v.v.

Toronto miestas

Koordinatorius – Rasinės darnos metams (1 metų sutartis)

Miesto raštininko skyrius

Toronto miesto taryba 1989 metus pavadino Rasinės darnos metais. Išvystymui bei įgyvendinimui temai atitinkančių specialių programų, reikės ypatingo rasiniams santykiams pasišventusio asmens. Tarnautojas, prisistatydamas Toronto burmistro visuomenės ir rasinių santykių komiteto koordinatoriui, susiduris ir turės progos susitikti su pagrindiniais pramonės ir organizacijų vadovais, turės skatinti jų dalyvavimą ir vystyti praktiškas jų remiamas programas. Sėkmingasis kandidatas turės: surasti pagrindinius asmenis apylinkėse bei įstaigose, kaip pvz. etninėse draugijose ir didžiosiose korporacijose, idant tie asmenys galėtų vadovauti vystyme programų, puoselėjančių rasinę darną; darbuotis su valdžios atstovais ir švietimo valdybų viršininkais, apylinkių valdžia, korporacijomis bei draugijomis, pravedant 1989 metus kaip Rasinės darnos metus; paruošti spaudai atsišaukimus apie pagrindinę metų veiklą; rašyti žiniaraštį apie viso miesto veiklą; darbuotis ir prižiūrėti mažą biudžetą; duoti mėnesinius pranešimus Toronto burmistro rasinių santykių komitetui apie veiklą bei tiems metams dedamas pastangas; paruošti įvertinamąjį pranešimą uždavinio pabaigoje valstybės sekretoriui, nurodant užsimotus darbus, sėkmes ir nesėkmes, bei siūlymus ateičiai.

Sėkmingas kandidatas turi turėti:
- stiprias organizacines savybes;
- reklaminę patirtį;
- patirtį bendruomeniniuose santykiuose bei susižinojimo priemonėse;
- įrodytą sėkmę aplinkybėse reikalaujančiose jautrumo rasinėje ir etninėje tikrovėje;
- pajėgumą darbuotis su minimalia priežiūra;
- išprusimą žodyje ir rašte;
- pajėgumą pradėti ir tęsti save motyvuojančius renginius.

Atlyginimas: $45,967 metams.

Pristatykite savo kvalifikacijų santrauką, nurodydami konfidencialų numerį **File No. 89-026** iki 1989 m. kovo 20, pirmadienio:

Keith Fielding, Director
Personnel Services Division
Management Services Department
2nd Floor, West Entrance, City Hall
Toronto, Ontario M5H 2N2

Equal Opportunity Employment

XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ NAKVYNIŲ INFORMACIJA

Lietuvių dienos įvyks 1989 m. gegužės 20-21 d.d. Londone

KLD rengimo komitetas viešbučiuose yra rezervavęs kambarius iki **balandžio 19 d.** Kreipkitės į juos, prašydami "Lithuanian Days" rezervuotų kambarių

COMFORT INN, 800 Exeter Road (prie 401 greitkelio)
tel. 519 - 681-1200

RAMADA INN, 817 Exeter Road (prie 401 greitkelio)
tel. 519 - 681-4900

RADISSON HOTEL London Centre, 300 King Street (mieste)
tel. 519 - 439-1661

BRIARWOOD INN, 299 King Street (mieste)
tel. 1-800-265-1234

SHERATON ARMOURIES HOTEL – London (mieste)
tel. 1-800 - 387-5353

KLD rengimo komitetas

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

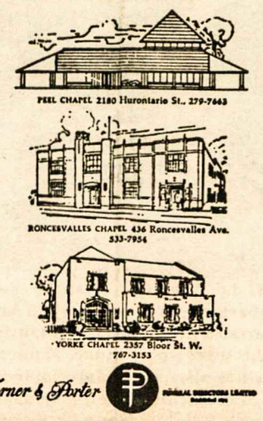

Toronto miestas

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Toronto mieste atmatos nebus išvežamos Didįjį penktadienį, kovo 24 ir Velykų pirmadienį, kovo 27. Tomis dienomis yra šventės savivaldybių tarnautojams.

Normalus ***kovo 24, penktadienio,*** *atmatų išvežimas bus atliktas* ***kovo 28, antradienį.***

Reguliarus ***kovo 27, pirmadienio,*** *atmatų išvežimas bus atliktas* ***kovo 30, ketvirtadienį.***

Jūsų talka išnešant išvežtinas atmatas atitinkamom dienom labai laukiama.

Prašome išnešti mėlynas dėžes kovo 29, trečiadienį, kaip ir visada. (Lapkričio ir gruodžio mėnesį mieste buvo surinkta išskirstomos medžiagos 3,632 tonos. Stenkimės tai išlaikyti!)

Niekados nedėkite sudužusių stiklų ar kitokių aštrių daiktų į plastikinius maišus.

R. M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	9¼%
180-185 d. term. ind.	9¼%
1 metų term. indėlius	9½%
2 metų term. indėlius	9½%
3 metų term. indėlius	9½%
1 metų GIC-met. palūk.	11¼%
2 metų GIC-met. palūk.	10¾%
3 metų GIC-met. palūk.	10¾%
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11¼%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10¾%
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk	9 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	12 %
Sutarties paskolas nuo	12 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11½%
2 metų	11¾%
3 metų	12 %
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų	11¼%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000

res: 231-2839

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Nuo katedros iki miesto rotušės – per patį Adelaidės centrą – žygiavo Australijos lietuvių dienų atidarymo dalyviai. Vėliavas nešė ir Lietuvos sporto pasiuntiniai

Nuotr. R. Griniūtės

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5, telefonas (416) 766-5367

Iš Lietuvos spaudos apie PLS žaidynes

Apie jau istorija tapusias PLS žaidynes Australijoje 1988 gruodžio 26-31 d.d. daug buvo rašyta išeivijos ir Lietuvos spaudoje. Visuomet buvo malonu skaityti, nes jautėsi pakili nuotaika. Ir kaip kitaip galėjo būti, nes pirmą kartą pokaryje susitikta lietuvių žaidynėse ir su broliais sportininkais iš Lietuvos. Nuo dabar tvirtai pasiryžta šį bendravimą išlaikyti ir jį gerinti. Šio rašinio paskirtis yra supažindinti mūsų skaitytoją su mintimis bei pasisakymais Vilniaus "Sporte". Kiekvienoje pastraipoje jaučiama meilė Lietuvai ir lietuviui, kur jis begyventų . . .

Sausio 14 d. laidoje rašo Roma Griniūtė . . . **"Norėtume grįžti, kaip sugrįžta bumerangai"** . . . "Būtų labai gerai, jeigu išsipildytų III pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto pirmininko Jurgio Jonavičiaus žodžiai, kuriuos jis pasakė atsisveikindamas ir įteikdamas mums bumerangus: – Grįžkite, kaip sugrįžta bumerangai.

Australija – nuostabi šalis, o žmonės, su kuriais ten susipažinome ir bendravome – irgi nepaprasti. Jie lietuviai ir dauguma myli Lietuvą taip, kad kitąsyk net pagalvodavau – ar mes ją ne per mažai mylime? Į mus, atvykusius iš Lietuvos, daugelis žiūrėjo, kaip į išrinktuosius, iš dangaus į žemę nužengusius. Glostė, bučiavo ir sakė: – Jūs mums kaip Lietuvos dalelė.

Ten, už tūkstančių kilometrų, anapus pusiaujo, kur naktimis danguje spindi Pietų Kryžius, netgi aiškiau negu Lietuvoje suvokėme, kaip turime ją mylėti ir branginti, ir pasijutome, kaip ji ne tik mūsų, bet ir visų pasaulio lietuvių Motina ir, jeigu kas nors negero atsitiktų, našlaičiais liktume ne tik mes Lietuvoje gyvenantys . . ."

Toliau Roma rašo apie pasaulio lietuvių rinktinės rungtynes prieš Pietų Australijos "žvaigždžių" rinktinę, kurios baigėsi 72:72 ir tik po pratęsimo laimėjimas 81:79 atiteko "žvaigždėms". Suminėta taiklieji taškų rinkėjai: vilnietis L. Kvederavičius, kauniečiai G. Markevičius, E. Bublys ir A. Jokubauskas, Kanados olimpinės rinktinės kandidatas J. Karpis, visoje Amerikoje žinomas krepšininkas R. Šimkus, detroitiškis P. Gražulis ir kt.

Žaidynes uždarant, organizacinio komiteto pirmininkas J. Jonavičius perdavė A. Poviliūnui, atvykusių iš Lietuvos sportininkų vadovui, žaidynių vėliavą ir žaidynių dalyvių vardu tarė: "Tegul ji 1991 metais suplevėsuoja Lietuvoje". JAV lietuvių sportininkų vadovas V. Grybauskas kalbėjo: " . . . į žaidynes Lietuvoje tikriausiai suvažiuos visas lietuvių pasaulis . . ." ir pagaliau Lietuva krepšinio komandos treneris R. Sargūnas pasakė: " . . . vien dėl to, kad patektum į tokias žaidynes, vertėjo ir verta gyventi . . ."

Vilniaus orauostyje sugrįžusius sportininkus pasveikino minia su gėlėmis, trispalve ir muzika, o LTSR sporto komiteto pirmininkas Z. Motiekaitis pasakė šiltą ir nuoširdžią kalbą.

Sausio 21 d. laidoje Antanas Laukaitis, žurnalistas iš Australijos, apie svečius iš Lietuvos jautriai ir nuoširdžiai rašė: **"Nenustebkite, jeigu Vilniuje atsiras kengūrų."** Jis sakė: "Ačiū Jums visiems Lietuvos sporto atstovai ir sportininkai. Jūs šią šventę padarėte neeiline ir tarp išeivijos jaunimo vėl įžiebėte lietuviškumo patriotiškumo liepsnelę, kuri, laikui bėgant, jeigu jos niekas nekurstytų, imtų (jau buvo pradėjusi) pamažu blėsti. Australijos lietuviai dabar reiškia ypač didelį susidomėjimą būsimomis IV žaidynėmis, kurios vyks Lietuvoje. Todėl nenustebkite, jeigu 1991-siais Vilniuje kengūrų (lietuviškų) šokinės daugiau, negu mes jų turime čia Australijoje . . ."

Sausio 28 d. laidoje, vėl rašo Roma Griniūtė, speciali korespondentė, dalyvavusi su Lietuvos sportininkų delegacija III-se PLS žaidynėse Australijoje . . . **"Mes sutikome tik gerus lietuvius"** . . . ir ji tęsia – "Mes, visi šešiolika oficialios Lietuvos sporto delegacijos narių, kuriems teko laimė dalyvauti Pasaulio lietuvių III sporto žaidynėse Adelaidėje, parsivežėme pačius gražiausius prisiminimus, ir tai yra toks turtas, kad apsakyti ir aprašyti nepaprasta. Jeigu kam nors iš mūsų kartais būna liūdna, manau, užteks sugrįžti mintimis į tas 25 dienas praleistas Australijoje, ir – nuotaika pasitaisys."

Toliau Roma kalba . . . "Juk tiek metų Lietuvoje kalta į galvas, kad su išeiviais reikia elgtis labai atsargiai, nes vos ne kas antras iš jų tik laukia patiklių žmogelių iš Lietuvos, kad galėtų juos kapitalistiniais ir nacionalistiniais tinklais apraizgyti ir į patį pragarą nusivest. Tačiau manykime ir tikėkime, jog tai, kas buvo, visiems laikams pražuvo, ir apie kiekvieną žmogų, kur jis begyventų, dabar ir visada bus priimta spręsti pagal jo darbus, o ne pagal kieno nors komandas ar užgaidas."

Roma Griniūtė kalba apie nuotaikas patirtas Lietuvos sportininkų Australijos lietuvių tarpe, apie tą nuoširdumą ir rūpestį parodytą svečiams. Varžybinėje dalyje, kur kiekvienas sportininkas siekia pergalės, irgi buvo išlaikytas džentelmeniškumo principas ir visada ir visur vyravo lietuviško bendradarbiavimo ir pagarbos jausmas vieni kitiems.

"AUŠROS" ŽINIOS

York vyrų krepšinio lygoje George Harvey gimnazijos patalpose po 4 laimėtų rungtynių "Aušros" komanda iš 14 dalyvaujančių šiuo metu yra trečioje vietoje. Sausio 11 d. laimėjo prieš C.M.C.C. 98:67 (42:33), sausio 18 d. pralaimėjo "Vyčių" komandai 94:93 (40:51), kuri buvo sustiprinta naujais žaidėjais ir "neįkandama" – "Aušrai". "Aušrai" trūko ūgio ir negalėjo kontroliuoti lentų, nors pirmą puslaikį baigė savo naudai 51:40 ir antrame vedė net 26 taškų skirtumu, turėjo nusileisti greitesniem ir gerai mėtantiems vytiečiams. Sausio 25 d. "Aušra" laimėjo prieš "Hectors" 96:59 (49:27). Po pralaimėtų rungtynių "Vytiečiams" buvo pertvarkytas gynimas (J. Rautinš, S. Arlauskas, V. Gataveckas ir R. Tonny), kuris kontroliavo savo krepšį ir vidurio aikštės žaidimą.

Vasario 1 d. pilnos sudėties "Aušros" komanda neturėjo vargo laimėti prieš gerai žaidžiančią "Suns" komandą 107:79 (49:42). Sekančiose rungtynėse vasario 6 d. po labai įdomių gero lygio rungtynių "Aušra" laimėjo prieš O.T.H. komandą 113:73 (58:42). Vasario 8 d. po greitų ir permainingų rungtynių "Aušros" komanda įveikė vieną iš stipriausių šios lygos komandų "Celletrack" 94:91 (46:45). Rungtynės buvo kietos ir abi komandos rinko tašką po taško. Prarastas kamuolys reiškė krepšį. Antro kėlinio paskutinių 10 minučių laike I. Kongats pradėjo kontroliuoti lentas ir jam gerai talkininkavo R. Kaknevičius, R. Toony, o savo krepšį gynė J. Rautinš, Arlauskas ir Gataveckas, puolime – S. Žulys, R. Underys, ir K. Bartusevičius.

Šioje lygoje žaidžia geros komandos, gimnazijų ir aukštųjų mokyklų krepšininkai. Norėdami laimėti, turime daug dirbti ir visuomet visi žaidėjai dalyvauti rungtynėse **K.Š.**

"VYČIO" sporto klubo narių metinis susirinkimas įvyks Toronto Lietuvių namuose 1989 kovo 19 d., 2 val. p.p. Kviečiami vytiečiai gausiai dalyvauti. Programoje praeitų metų veiklos apžvalga ir rimtas žvilgsnis į ateities sportinę veiklą.

Valdyba

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai kovo 5 d. atšventė tradicinę Kaziuko mugę. Jos tema – 40 metų skautavimas Toronte. Nuo 5 v.r. visiems smarkiai dirbant, 9.30 v.r. paviljonai buvo paruošti. Mugės komendantas s. P. Butėnas išrikiavo skautus. Tuntininkė v. J. Neimanienė apibūdino šv. Kazimierą. F. Mockus pakvietė Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. sk. vytį Vytautą Biretą atidaryti mugę. Pirmininkas tarė trumpą žodį, atrišo juostų mazgą ir mugė buvo atidaryta. Po to, išskyrus sargybą, visi ėjo dalyvauti Mišiose. Jas atnašavo trys kunigai: kun. Eug. Jurgutis, OFM, prel. J. Tadarauskas, kun. B. Pacevičius. Apie šv. Kazimierą pamokslą pasakė kun. L. Januška, OFM. Mišių skaitinius skaitė J. Neimanienė, giedojo vaikų choras ir visi kartu. vadovaujami muz. D. Viskontienės.

Sk. akademikės platino Lietuvoj atsikūrusių skautų laikraštėlį "Skautas", kurio tris numerius iš Vilniaus, parvežė vyr. sk. M. Šaltmiraitė. Skautininkių-kų draugovės, vadovaujamos v. V. Grybienės ir v. St. Kuzmo, turėjo vertingų laimikių, todėl labai gerai pasisekė. Gautas pelnas paskirtas Lietuvoje atsikūrusiems skautams. Tėvų komitetas su vadovu K. Šapočkinu ir vyr. šeimininke V. Vaitkiene suorganizavo skanių valgių pietus. Jiems talkino – p. Martinaitienė, S. Vaitkus, G. Bijūnienė, G. Slabošević̆ienė, A. Pajaujienė, R. Slapšienė, R. Bekerienė, A. Dailydė, R. Kružikas, A. Stauskas, R. Punkris, J. Vitkūnienė, D. Bonner, N. Liačienė, V. Mockienė, A. Biškevičienė, R. Šileikienė, V. Puzerienė D. Karosas. Svečiai buvo vaišinami cepelinais, kugeliu, koldūnais, dešrelėm su kopūstais, o riestainių įvairiausių ir skanėstų buvo galima gauti pas skautes ir skautus – tai mamyčių dovana. Tautinės juostos, pagalvėlės, lėlės ir kiti rankdarbiai buvo paruošti Kunigaikštienės Birutės draugovės skaučių. Veikė sk. tiekimo ir "Romuvos" stovyklos skyriai. Tai labai gerai pasisekusi mugė.

• Kovo 7 d. "Romuvos" stovyklos posėdyje nutarta skelbti konkursą stovyklos ženkliukui. Konkurse gali dalyvauti visi skautaitės. Pavyzdžius reikia pristatyti iki balandžio 15 d. draugininkams. Laimėjęs galės savaitę veltui stovyklauti. **M.**

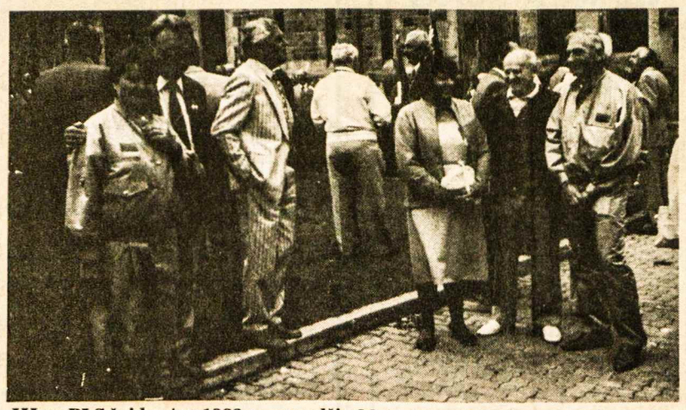

III-se PLS žaidynėse 1988 m. gruodžio 26-31 d.d. Adelaidėje susitikę sporto žurnalistai. Iš kairės: Roma Griniūtė-Grinbergienė iš Lietuvos, šalia Antanas Laukaitis iš Australijos, Danutė Vitartaitė-Rūzgienė, I-sios tautinės olimpiados 1938 m. dalyvė, buvusi žymi Lietuvos sportininkė, Mamertas Duliūnas – torontietis, taip pat I-sios tautinės olimpiados dalyvis, ir Raimundas Sargūnas, panevėžietis, nusipelnęs krepšinio treneris, komandos atvykusios į šias žaidynes vadovas

Nuotr. A. Suprono

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9¼% už 90 dienų term.indėlius	
9¼% už 6 mėn.term.indėlius	
9½% už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11¼% už 1 m. GIC invest. pažym.	
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11¼% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10¾% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10¾% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12 %
2 metų	12 %
3 metų	12 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	11¼%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 71 milijono dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir **Alfonsas Garbenis**, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) **773-6480**

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis. Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas street west islington, ontario M9A 1B2 res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

KLB Toronto apylinkės tarybos SUSIRINKIMAS

įvyks 1989 m. kovo 21, antradienį, 7.30 val. vakaro, Toronto Lietuvių namuose, Gedimino menėje.

Toronto apylinkės tarybos nariai, organizacijų atstovai ir visuomenė kviečiami dalyvauti.

Numatoma darbotvarkė:

1. Registracija
2. Susirinkimo atidarymas
3. Darbotvarkės priėmimas
4. Prezidiumo sudarymas
5. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas
6. Pranešimai: apylinkės pirmininko, iždininko, revizijos komisijos, karavano komisijos, visuomeninės veiklos komisijos
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. Apylinkės valdybos rinkimai
9. Susirinkimo uždarymas

KLB Toronto apylinkės valdyba

PADĖKA

KLB Toronto apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja Vasario 16-tos minėjimo organizaciniam komitetui už jo milžiniškas pastangas šių metų neeilinę iškilmių programą ir apeigas.

Komitetą sudarė šie asmenys: Birutė Čepaitienė, dr. Judita Čuplinskienė, Kazimieras Manglicas, dr. Rimas Petrauskas, kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Angelika Sungailienė, Dalia Viskontienė.

Taip pat dėkojame meno vadovui Vytui Čuplinskui, menininkei Daliai Tunaitytei, minėjimo sagų projekto vadovei Snaigei Šileikienei.

Labai dėkojame programos pranešėjai Inai Lukoševičiūtei-Sungailienei, muzikui Jonui Govėdui, Toronto dainos ansambliui "Volungei", Maironio mokyklos chorui.

Ypatingas ačiū komiteto pirmininkei Daliai Viskontienei, kuri, šalia pirmininkės pareigų, vadovavo meninei programai ir didelėm pastangom rūpinosi atvykimu mūsų svečio iš Lietuvos – dr. Kazimiero Antanavičiaus. Taip pat labai dėkojame Eugenijui ir dr. Juditai Čuplinskams už svečio globą bei vaišes.

Dėkojame prelatui dr. Pranui Gaidai už prasmingą invokaciją.

Labai dėkojame dr. Vytautui Bieliauskui – PLB valdybos pirmininkui už sutikimą dalyvauti vienam iš dviejų pagrindinių kalbėtojų, juoba, kad atvažiavo su sulaužyta koja.

Nuoširdžiausias ir šilčiausias ačiū dr. Kazimierui Antanavičiui – antrajam pagrindiniam kalbėtojui, išryškinusiam Sąjūdžio ir kitų Lietuvos veikėjų pastangas bei viltis mūsų Tėvynės laisvei.

Dėkojame visiem lietuviam ir svečiam, dalyvavusiem Vasario 16 minėjime bei prisidėjusiem, prie didelio šios iškilmės pasisekimo.

Apylinkės valdyba dėkoja KLB krašto valdybai ir Tautos fondui už sutikimą kartu su apylinkės valdyba padengti šio minėjimo išlaidas.

Rimas Strimaitis,
KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas

TORONTO NT

"Paramos" darbo valandos Didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį 9.30 v.r. – 8 v.v., D. penktadienį uždaryta, D. šeštadienį 9 v.r. – 1. v.p.p., Velykų pirmadienį, kovo 27 d., uždaryta.

Vedėja

Naujas dainos ir muzikos vienetas, vadovaujamas Vacio Povilonio, atliko gražią ir įvairią meninę programą metinėje Prisikėlimo parapijos vakarienėje kovo 12, sekmadienį. Vieneto nariai: Janina Dzemionienė, Teresė Vyšniauskaitė, Vytas Spudulis, Juozas Balaišis. Jų programa grynai lietuvišką, susidedanti iš liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ir instrumentinės muzikos. Vienetas kol kas dar neturi vardo.

Toronto "Gintaro" ansamblio 25 šokėjai viduriniosios grupės, vadovaujami Ramonos Yčienės, dalyvaus Toronto "Sky Dome" atidarymo iškilmėse. Gintariečiai drauge su 2000 etninių grupių šokėjais atliks įdomią iškilmių atidarymo programą, kuri bus transliuojama per visą Kanadą. Atidarymas yra numatytas š.m. birželio menesį. Šokėjai repetuoja po 2 val. kas sekmadienį.

Gintaro ansamblio lėšų telkimo komitetas kelionei į Lietuvą, kurį sudaro E. Namikienė, D. Gudelytė-Goudie, J. Vingelienė, Č. Jonys, D. ir A. Nausėdai, G. ir R. Strimaičiai ir B. Saplys – pirmininkas, jau pradėjo mecenatų ir aukų rinkimą. Paaukoję $200 ir daugiau tampa garbės mecenatais, jie gaus prisiminimui išvykos ženkliuką, du bilietus į išleistuvių koncertą ir du bilietus į Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio koncertą, kuris įvyks š.m. rugsėjo pabaigoje. Paaukoję $100 ir daugiau tampa mecenatais, gaus išvykos ženkliuką ir du bilietus į išleistuvių koncertą. Išleistuvių koncertas įvyks gegužės 16 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Visi paaukoję $50 ir daugiau gaus pakvitavimus nuo mokesčių atleidimo. Pirmieji aukotojai: $400 – L. Kirkilis; $300 – dr. R. ir S. Sapliai; $250 – H. ir A. Stepaičiai; $200 K. ir R. Poškai, V. ir T. Sičiūnai, R. ir G. Šimkai; $120 – V. Matulaitis; $100 – R. ir I. Paškauskai, V. ir V. Balsiai, dr. V. ir B. Kvedarai; $20 P. Imbrasas.

Jau platinami bilietai į ansamblio metinį koncertą. Sekmadieniais tėvų komitetas platins bilietus Prisikėlimo parapijos ir Anapilio parapijos salėse nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. Žiūrėkite skelbimą. **K.**

Toronto lietuvių pensininkų klubo narių metinis susirinkimas šaukiamas š.m. balandžio 5 d. "Vilnius Manor" patalpose. **J.P.**

A.a. A. Rutkausko atminimui vietoje gėlių P. Ukelis "Tėviškės žiburiams" aukojo $ 20.

A.a. K. Otto atminimui T. ir A. Sekoniai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A.a Kazimiero Otto atminimui, užjausdama šeimą, Viktorija Daugelavičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $ 25.

A.a. Ona Gailiūnaitė, 83 m. amžiaus, Lietuvoje studijavusi istoriją ir išeivijoje besireiškusi visuomeninėje veikloje, mirė 1989 m. kovo 12 d. Women's College ligoninėje. Laidojama kovo 15, trečiadienį, 10 v.r. iš Prisikėlimo šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje.

"The Toronto Sun" kovo 10 d. išpausdino Polish Alliance of Canada direktoriaus R. Tyndorfo laišką, atsakantį į V. Pečiulio laišką, kuriame buvo nusiskųsta Lietuvos sostinės rašymu lenkiškai (Wilno). Laiško autorius stebisi V. Pečiulio išsišokimu. Miesto vardas buvo esą naudojamas istoriniame kontekste. Šis miestas šimtmečiais buvęs lenkų kultūros centras ir tarpukaryje Lenkijos dalis. Kaip gali lietuviai išimtinai savintis Vilnių, kai jame 1916 m. surašyme buvo tik 2,6% lietuvių (vokiečių duomenys). Laikraštis nuo savęs priduria: "Atrodo, kad seni nesutarimai niekad nemiršta.

PADĖKA

KLB Toronto apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja apylinkės tarybos rinkimų komisijai už atliktą darbą. Nuoširdi padėka pirm. Pranui Berneckui ir nariams – Birutei Abromaitienei, Marijai Dambarienei, Broniui Mackevičiui bei Vytautui Skrinskui, taip pat komisijos talkininkams ir balsų skaičiuotojams. **Valdyba**

Velykos pasaulyje

Toronto liaudies meno taryba (Folk Art Council of Metropolitan Toronto) kovo 12 d. Toronto miesto rotušėje suorganizavo priešvelykinį renginį, pavadintą Toronto Velykos pasaulyje. Šiame spalvingame renginyje dalyvavo įvairių tautybių nepelno kultūrinės organizacijos bei atskiros grupės. Čia pavaizdavo velykinius papročius, valgius, kultūrinius įvairumus skirtingose tautose. Šis pažmonys jau tapo kasmetiniu Toronte.

Šiais metais miesto burmistras suruošė jaunimui (2 – 12 metų) kiaušinių ieškojimo rotušės sodelyje žaidimą. Tam buvo skirta 1,000 šokoladinių kiaušinių ir 100 prizų. Prie žaidimo registracijos buvo ilgos eilės, o radusiems daug džiaugsmo.

Rotušės pirmame aukšte aplink centrą buvo išdėstyti su įvairiausiais papuošimais velykiniai stalai: filipiniečių, makedoniečių, rumunų, vengrų, portugalų, lenkų, lietuvių, ukrainiečių, vokiečių, čekų, austrų, bulgarų, švedų ir kroatų. Būtų per ilga aprašyti kiekvienos tautybės stalo rodinius, nors daug kur kartojosi panašūs daiktai, tat tenka bent bendrai paminėti. Visur buvo įvairūs pyragai, pyragaičiai, kiaušiniai, įvairūs mėsos valgiai. Rankų darbo margučių teko matyti pas ukrainiečius, lenkus, čekus ir lietuvius, o kitur buvo dažyti tik viena lygia spalva arba techniškais piešiniais. Kai kur stovėjo tautinės arba krikščioniškos statulėlės, paveikslai. Lenkai ir švedai turėjo savo vėliavas. Prie keleto stalų buvo paaiškinamieji lapeliai. Prie stalų niekas nebuvo parduodama.

Gražiausiai papuoštas stalas buvo lietuvių. Čia ilgai fotografavo "The Toronto Star" fotografas ir CFTO televizijos filmuotojas. Buvo išdėlioti: krustai, tortas, pyragas "beržo šaka", rankų darbo spalvingi margučiai, gėlės, pyragas "kelmas su ežiukais ir grybais", pintinė su pyragaičiais "grybai", saldus sūris, šokoladiniai kiaušinukai. Tarp jų – 14 lėlių, papuoštų lietuviškais drabužiais, lino staltiesės, juostos, rankų darbo keletas kilimų, medinis smūtkelis. Daug dėmesio patraukė L. Nakrošienės gražus kiaušinių marginimas.

Visa tai paruošė ir aptarnavo Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus narės: G. Baltaduonienė, A. Byškevičienė, A. Kazanavičienė, H. Lasienė, L. Nakrošienė, S. Našlėnaitė, O. Taseckienė, A. Vekterytė, A. Zanderienė, pirm. A. Vaitonienė.

V. Matulaitis

Gėlės apsuko galvą

– Sakyk, Genute, kas pasidarė iš to kavalieriaus, kuris tau praeitais metais vis atsiųsdavo gėlių?

– Ach, tas šnorkelis . . . Prieš keletą savaičių jis vedė tų gėlių pardavėją.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

GEO. H. CREBER MONUMENTS INC.

208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712, 694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.

Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Parduodame ir siunčiame 220 voltų/50 H_2 elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835
- *Patarnauja lietuvių kalba.*
- *Nemokamas namų įvertinimas*

130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9
Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

Galima gauti tik LCBO parduotuvėse
Jeigu negalite rasti Alpenbitter (100 ml ar 750 ml) jūsų LCBO parduotuvėje, klauskite parduotuvės vedėjo, kad užsakytų arba rašykite Rittmeister of Canada Inc., 297 South Service Road, Grimsby, Ont., L3M 4E9

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų **Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.**
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127

Mississauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argentia Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 **TELEX: 06-960168**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, *B.A. M.L.S. LL.B,*
perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-3362**
namų **621-2136**

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker

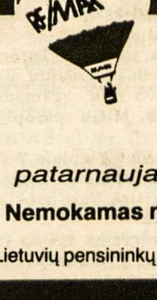

Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

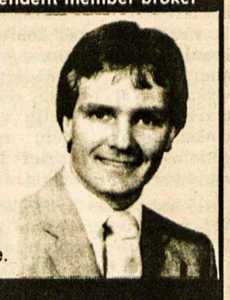

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

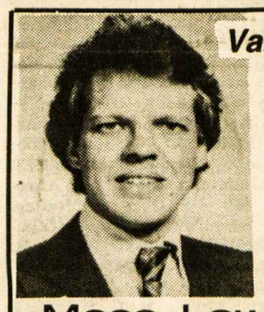

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų **897-0068**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Century 21®
DRESHER Ltd.
Tel. 233-3334
FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Kreipkitės į Valterį Drešerį.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos
Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksite, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.
Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

"Tėviškės žiburių" 40 metų sukakties vakaras-pokylis

1989 m. balandžio 1, šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje.

Dalyvaukime visi šioje iškilmėje - vakarienėje ir paremkime savo laikraštį!

MENINĖJE PROGRAMOJE *išgirsite* ***"Volungės" chorą****, vadovaujamą muz.* ***D. Viskontienės***

PRAMOGINĖJE DALYJE *galėsite pasidžiaugti smagia orkestro "Les & The Music Masters" šokių muzika*

DALYVAUSITE dviejose loterijose – didžiojoje ir mažojoje (su įėjimo bilietais)

PASIVAIŠINSITE šilta vakariene su vynu.

Stalai (po 10 asmenų) bei vietos užsakomi iš anksto šiokiadieniais "TŽ" administracijoje tel. **275-4672** arba parapijose po pamaldų sekmadieniais. **Bilieto kaina** – $20 asmeniui, jaunimui įėjimas nemokamas – be vakarienės balkone.

Pradžia – 6 valandą vakaro, meninės programos – 6.30 v.v.

Visus dalyvauti kviečia - ***"Tėviškės žiburių" leidėjai***

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos mūsų parapijoje prasideda šios savaitės ketvirtadienį, kovo 16, ir baigsis sekmadienį, kovo 19. Rekolekcijas ves žurnalo "Laiškai lietuviams" redaktorius kun. Juozas Vaišnys, SJ, iš Čikagos. Rekolekcijų tvarka: ketvirtadienį (III.16) 7 v.v. – Mišios su konferencija; penktadienį (III.17) 11 v.r. – Mišios su konferencija ir Kryžiaus keliai, 7 v.v. – Mišios su konferencija; šeštadienį (III.18) 11 v.r. – Mišios su konferencija ir Kryžias keliai; 5.30 v.v. – Mišios su konferencija; sekmadienį (III.19) viskas pagal įprastą sekmadienių tvarką su rekolekcijų vedėjo pamokslais. Išpažinčių rekolekcijų vedėjas klausys prieš ir po pamaldų bei konferencijų.

— Autobusas rekolekcijų proga veš maldininkus Anapilin nuo Islington požeminių traukinių stoties penktadienį (III.17) ir šeštadienį (III.18) 10.30 v.r. Atgal nuo Anapilio tomis dienomis išvažiuos 12.30 v.p.p. Sekmadieninis autobusas važiuos įprasta tvarka.

— Praeitą pirmadienį iš mūsų parapijos palaidotas a.a. Antanas Raščius, 76 m. amžiaus. Nuoširdi užuojauta jo artimiesiems.

— Muz. Nijolė Benotienė organizuoja Jaunučių chorą, kuris pradžioje talkintų Sutartinei, giedančiai per 9.30 v.r. Mišias mūsų šventovėje. Registruotis galima klebonijoje.

— Ateinantį savaitgalį klebonas bus išvykęs vesti rekolekcijų Čikagoje. Grįš sekmadienį apie pietus.

— Toliau yra tęsiamas finansinis vajus Kanados lietuvių kultūros muziejui Anapilyje. Iki šiol vajui suaukota $160,651.09, o pastatas kainavo $1,094,300.70. Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – J. Gribulis; $84 – L. Rudaitis. Religinei Lietuvos šalpai papildomai šią savaitę surinkta $1,382. Stambesnes sumas aukojo: $1,000 – Staškevičių šeima (Juozo Staškevičiaus 80 m. amžiaus sukakties proga); $100 – M. A. Vaišvilos, J. Arštikaitis; $50 – M. Andriušk evičius, V. V. Baliūnai. Sudburio lietuviai Religinei Lietuvos šalpai suaukojo $460. Share Life rinkliavai surinkta $458. Stembesnę $100 auką aukojo R. V. Dementavičiai. Parapijos skoloms numokėti aukojo: $300 – E. Galiauskienė (savo a.a. vyro atminimui); $200 – J. Arštikaitis; $100 – J. Gribulis; $50 – V. V. Baliūnai.

— Mišios kovo 19, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Antaną Rinkūną, 11.00 v.r. už parapiją.

Užgavėnių karnavale dalyvavusių organizacijų atstovų susirinkimas šaukiamas ateinantį sekmadienį, kovo 19, 1 v.p.p. Lietuvių namuose. Bus paskirstytas karnavalo pelnas taškų sistema.

LN visuomeninės veiklos komitetas

Mokytojų suvažiavimas. KLB švietimo komisija ruošia mokytojų suvažiavimą, įvykstantį balandžio 15, šeštadienį, Anapilyje, naujai pastatytose archyvo-muziejaus patalpose nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p. Įdomią paskaitą skaitys žymus kalbininkas prof. A. Klimas. Toronto Maironio mokyklos tėvų komitetas paruoš pietus. Kviečiame visų apylinkių lituanistinių mokyklų mokytojus gausiai dalyvauti. Bus gera proga pasisemti žinių, pasidalinti rūpesčiais. KLB švietimo komisija apmokės išlaidas vienam mokytojui iš kiekvienos tolimesnės apylinkės.

KLB švietimo komisija

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį jaukiai praėjo parapijos metinė vakarienė, kurioje programą atliko sol. V. Povilonis ir jo dainos vienetas.

— Praėjusį savaitgalį kun. Pijus Šarpnickas, OFM, buvo išvykęs vesti rekolekcijų St. Catharines, Ont., lietuviams.

— Kauno muzikos teatro solistai Aldona Mikšytė-Kunčienė ir Aniceta Kunčius kovo 19 d. 3 v.p.p. mūsų parapijos salėje atliks operų ir liaudies dainų rečitalį.

— Tautodailės instituto Toronto skyrius demonstruos kiaušinių marginimo meną kovo 19 d., sekmadienį, po 10.15 v.r. Mišių parapijos salės scenoje.

— Gavėnios penktadieniais 7 v.v. mūsų šventovėje einami Kryžiaus keliai, o po jų – Mišios. Taip pat klausoma ir išpažinčių.

— Gavėnios programa vyksta trečiadieniais mūsų šventovėje 7.30 v.v. Sesija prasideda Mišiomis, o po jų – temos svarstymas.

— Maldininkų kelionė į Lurdą ir Fatimą – gegužės 7-23 d.d. Kelionės kaina – $2,980.00. Registruotis parapijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: $210 – K. M. Juzumas; $100 – M. Andriulevičius, A. Danaitis, P. Kudreikis, L. V. Matukai, P. Užbalis; $50 – A. Empakeris, J. S. Freimanai, R. Ruslys, V. Rutkauskas, J. Urbonas; kun. Grauslio paminklui: $50 – M. Daukšienė; pranciškonų klierikų fondui: $100 – M. S. Gudaičiai; $50 – E. A. Abromaičiai, $30 – M. Gegužis; Motinos Teresės labdarai: $25 – A. Tautkuvienė; Religinei šalpai: $500 – H. Kantvydas; $250 – J.A.S, S. V. Liuimos; $200 – J. O. Mickai; $150 – V. Matulaitis; $100 – V. V. Balaišiai, A. B. Girčiai, I. V. Ignaičiai, P. Kudreikis, V. Montvila, B. Narbutas, B. Navalinskas, M. S. Petrylos, P. Skablauskas, J. Strazdas; $50 – A. E. Abromaičiai, I. M. Ehlers, O. Juodišienė, A. Juozapavičius, I. A. Jurcevičiai, A. Kairienė, A. Laurinaitis, A. Ledienė, S. Meškauskienė, A. B. Petrylai, M. Povilaitienė, S. Povilenskis, J. A. Puteriai, S. T. Rakauskai, J. Rimšaitė, P. B. Sapliai, P. Skrupskas, J. B. Stankaičiai, O. V. Taseckai, I. Vadauskienė, I. A. Žemaičiai, A. Žilėnas, V. Žilinskienė, K. B. Žutautai.

— Mišios kovo 19, sekmadienį, 8.30 v.r. – už Juozus, 9.20 v.r. – už a.a. Juozą Pesecką, 10.15 v.r. – už a.a. Bronę Dambrauskienę, Butkevičių ir Pabėdinskų šeimos mirusius, 11.30 v.r. – už parapiją, 7 v.v. – už a.a. Juozą Martinaitį.

Išganytojo parapijos žinios

— Šventovėje kovo 19, Verbų sekmadienį pamaldos įprastu laiku 9.45 v.r. Jas laikys kun. P. Dilys.

— Kovo 24, D. penktadienį, gedulingos pamaldos su Šventa Vakariene 9.45 v.v. Giedos parapijos choras. Pamaldas laikys kunigai P. Dilys ir Jukka Saarinen. Pamokslai anglų ir lietuvių kalbomis.

— Kovo 26, Velykų dieną, pamaldos 9.45 v.r. Išpažinsime Nikeos tikėjimą. Pamaldas laikys kun. P. Dilys.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukos: $10,000 – a.a. Julijos Skrebutėnienės testamentinis palikimas; $600 – V. Lumbis. Iš viso statybos fonde yra $121,220.25. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Aldona Balčiūnaitė-Zviedre iš Biržų, Alma Jarmalavičienė iš Kupiškio, inž. Teodora Labašauskienė iš Kauno ir Jonas Balčiūnas iš Port Severn, Ont.

— Neužilgo bus siuntinėjami nariams pakvietimai į LN metinį susirinkimą balandžio 9 d. Administracija prašo visus narius, kurie yra pakeitę adresus, tuoj pat pranešti raštu LN, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6 arba skambinti LN vedėjui 532-3311.

Aukų pakvitavimai Lietuvių slaugos namų aukotojams išsiuntinėti. Atsiradus klaidai arba visai pakvitavimo negavus, malonėkit pranešti LN raštinei.

— Bilietai į Velykų stalą gaunami sekmadienio popietėje, LN raštinėje arba skambinti A. Skilandžiūnienei bei T. Stanuliui tel. 532-3311.

— Vyras su žmona, atvykę iš Suvalkų trikampio, ieško buto su vienu miegamuoju. Skambinti LN vedėjui tel. 532-3311.

— LN vyrų būrelio valdybos posėdis – kovo 16, ketvirtadienį, 7.30 v.v. V. Dešerio įstaigoje, 3830B Bloor St. W.

— LN valdybos posėdis – kovo 23, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN svetainėje "Lokys" veikia patefonas su šių laikų modernia muzika. Bandoma surasti lietuviškų plokštelių.

— Londono choras "Pašvaistė" koncertuos Toronto Lietuvių namuose balandžio 29 d. Šiai progai choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės, ruošia naują programą. Šokiams gros neseniai sudaryta muz. V. Pavilonio estradinė kapela. Artimoje ateityje bus platinami bilietai.

— LN socialinių reikalų sekcijos ligonių lankytojai renkasi pasitarimui kovo 22, trečiadienį, 8 v.v. Galintys prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami šiame posėdyje dalyvauti.

— Toronto Lietuvių socialinių reikalų darbuotojas Vytautas Lukas budės Vilniaus rūmuose trečiadieniais nuo 10 v.r. iki 12 vl. Kitu laiku norintieji su juo pasitarti prašomi skambinti darbo valandomis tel. 532-3312, vakarais ir savaitgaliais skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

Maloniai kviečiame atsilankyti į ***LIETUVOS RELIGINĖS***

ŠALPOS POPIETĘ

(Gavėnios rekolekcijų užbaigos proga)

kovo 19, Verbų sekmadienį, 12.30 v. p. p., didžiojoje Anapilio salėje.

- *Tai dienai pritaikyta tema kalbės rekolekcijų vedėjas kun. J. Vaišnys, SJ*
- *Meninę programą atliks Lietuvos kankinių šventovės choras, vadovaujamas muz. Jono Govėdo*
- *Bus labai skanūs pietūs ir pyragai.*

Bilietus-kvietimus prašome įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis vakarais užsisakyti pas **Niną Balčiūnienę telefonu 233-1792.** Įėjimas: vaikams iki 6 m. – nemokamas, jaunimui iki 14 m. – $7, suaugusiems – $12. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia –

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir religinė sekcija

Kauno muzikinio teatro solistų

ALDONOS MIKŠYTĖS ir ANICETO KUNČIAUS

KONCERTAS-

š.m. kovo 19, sekmadienį, 3 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

(1011 College Street, Toronto, Ont.)

Akompanuoja pianistė Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė

Įėjimas – $7.50; pensininkams ir studentams – $5.00. **Bilietus** galimas užsisakyti **tel. 593-5879** (Baldwin Books). Jie bus gaunami ir prie įėjimo.

Maloniai kviečiame jus atsilankyti į ***metinį***

"Gintaro" ansamblio

KONCERTĄ

"KELIONĖ PER LIETUVĄ"

1989 metų balandžio 16, sekmadienį, 5.30 v.p.p., Anapilio salėje.

Programoje: *visos "Gintaro" šokėjų grupės ir dainininkės. Vynas, sūris, kava ir skanėstai.*

Bus platinami loterijos bilietai. **Įėjimas** – suaugusiems $7; pensininkams ir studentams $6.

Stalai numeruoti. Rezervuokite, skambindami J. Vingelienei tel. **233-8108.**

"Gintaro" tėvų komitetas

Kviečiame ponias, paneles, mamytes, buvusias jūrų skautes

GERA PROGA

padėti jūrų skautėms-ams čia ir Lietuvoje

Ateikite į vyresniųjų gintarių būrelio

sueigą

š.m. kovo 22, trečiadienį, 7.30 val. vakaro, Toronto Lietuvių namuose. Informacija: **tel. 534-3763**

THORNCREST FORD

A DIVISION OF THORNCREST SHERWAY INC.

Sue Perkauskas

1575 THE QUEENSWAY • TORONTO • ONTARIO • M8Z 1T9

(416) 252-5131

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MONTREALQUE

Vietinė angliškoji spauda dabar gana dažnai spausdina straipsnius apie Lietuvą. Dienraštis "The Gazette" 1989 m. kovo 4 d. išspausdino savo korespondento Christopher Young pranešimą iš Vilniaus, kur jis pats lankėsi ir kalbėjosi su kai kuriais lietuvių veikėjais – kun. V. Aliuliu, A. Terlecku ir kitais. Korespondentas mini vyriausybinį įstatymo projektą, teikiantį daugiau laisvės religinei veiklai, dabar studijuojamą vyskupų. Esą bus leidžiama mokyti tikybos šventovėse ir namuose, bet ne mokyklose. Gyventojai esą laukia sovietinės armijos pasitraukimo. A. Terleckas pareiškęs: "Aš manau, kad tai realus lūkestis, nes pasaulyje beliko viena imperija, būtent Rusija".

Korespondentas pažymi, kad buvo sekamas saugumiečių. Jam lankantis pas A. Terlecką, sukinėjęsis policininkas. Atvykstant ir grįžtant taksiu su dviem latviais į Vilniaus miesto centrą, juos lydėjęs ir saugumiečių automobilis.

"The Gazette" 1989.III.4 laidoje taip pat išspausdino straipsnį apie sovietinius rinkimus. Jame pažymėta, esą Lietuvos komunistai būkštauja dėl galimo jų kandidatų pralaimėjimo. Tas pats laikraštis 1898.II.27 išspausdino Lionelio Alberto rašinį "Lietuvos būklė skirtinga nuo Kvebeko". Jame autorius atsiliepia į Derek Lynch straipsnį, įžiūrėjusį panašumą tarp dabartinės Lietuvos ir Kvebeko provincijos. L. Albert trumpai atpasakoja Lietuvos ir Kvebeko istoriją ir faktais nurodo esminį skirtumą. Lietuva šimtmečiais kovojanti su rusų vergija, o Kvebekas formavosi laisvėje. **Kor.**

"Rūtos" klubas vasario 22 d. turėjo metinį susirinkimą, kuriame valdybos nariai savo pranešimuose priminė praeitų metų veiklą. Septyniasdešimt susirinkusių narių buvo patenkinti pranešimais, ypač iždininko, kuris parodė gana stiprią klubo finansinę praeitį. Sumanymuose buvo pageidauta daugiau ekskursijų. Šiais metais nė vienas valdybos narys nebaigė savo kadencijos, todėl valdyba pasiliko ta pati: pirm. Bronius Staškevičius, I. vicepirm. Petronelė Juškevičienė, II vicepirm. seselė M. Paulė, sekr. Albinas Varšauskas ir ižd. Julius Jurėnas. Revizijos komisijos du nariai, baigę savo kadencijas, buvo perrinkti ir tuo būdu pasiliko tie patys: Joana Kęsgailienė, Vincas Kačergius ir Kostas Toliušis. Po susirinkimo visi buvo pavaišinti kava, užkandžiais ir pyragais. Užkandus dalis susirinkusių pasiliko žiūrėti per naujai klubo įsigytą televizijos aparatą "Laisvojo pasaulio lietuvių VIII-osios tautinių šokių šventės Hamiltone" vaizdajuostės. Nutarta kiekvieną trečiadienį 1.30 v.p.p. rodyti vaizdajuostę lietuviškomis temomis.

A.a. Eugenija Urbonaitė, 76 m. amžiaus, mirė kovo 1 d. Po pamaldų AV šventovėje kovo 3 d. Notre Dame des Neiges krematoriume kūnas sudegintas ir pelenai bus palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje šalia neseniai mirusio brolio. Montrealyje liko kitas brolis su šeima, giminės bei artimieji. Ypač jos pasiges "Rūtos" klubas, kurio viena iš steigėjų ji buvo. Į valdybą nesutikdavo kandidatuoti, bet buvo vadinama reikalų vedėja. Mokėjo daryti įvairius rankdarbius ir su kitomis moterimis suorganizuodavo didingus kasmetinius bazarus, kurie sudarė tvirtą finansinį pagrindą klubui gyvuoti.

Gedulingas pamaldas atlaikė ir gražų pamokslą pasakė klebonas kun. Juozas Aranauskas. Pamaldų metu giedojo sol. Gina Čapkauskienė, vargonavo Medelaine Roch. Į krematoriumą palydėjo irgi kun. J. Aranauskas. "Kosto" restorane vyko pietūs, kurių metu gražią atsisveikinimo su velione kalbą pasakė buvęs "Rūtos" klubo pirm. Jonas Adomaitis.

Baltiečių ir ukrainiečių susitikimas su Montrealio miesto pareigūnais įvyko kovo 2 d. rotušėje. Susirinko apie 70 asmenų, jų tarpe vienuolika lietuvių. Miesto pareigūnai aiškino, kaip veikia atskiri savivaldybės skyriai. Buvo pranešimų ir iš kiekvienos etninės grupės. Tarp platesnių pranešimų pasitaikė ir vienas kitas konkretesnis. Pietų metu pasirodė ir burmistras J. Dore, kuris savo kalboje tvirtino, kad šis miesto su etninėmis grupėmis bendravimas, prasidėjęs praeitais metais, bus plečiamas ir kvietė visus aktyviai prisidėti.

Tarp kitko pietų valgiai buvo mūsiški: silkės, kugelis, balandėliai ir su kava "Napoleonas".

Šaulių metinio susirinkimo proga LK Mindaugo šaulių kuopa dovanojo Lietuvos trispalvę AV šventovei. Kovo 5 d. prieš 11 val. pamaldas, kuriose šauliai dalyvavo organizuotai, atnešė vėliavą; ją pašventino kun. Jonas Kubilius. Klebonas kun. J. Aranauskas vėliavą priėmė ir pastatė prie altoriaus šalia esančios Vatikano. Po sugiedoto Lietuvos himno sekė pamaldos ir po jų šaulių susirinkimas su vaišėmis. Salėje vyko šaulių veiklos nuotraukų paroda.

Kun. Izidorius Sadauskas išvyko vesti rekolekcijų į Vankuverį, Edmontoną ir Kalgarį. Grįš po Velykų. **B.S.**

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.

Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronte

Tel. (416) 624-8181

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 **C. I. B.**

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Montrealio lietuvių kredito kooperatyvui "LITAS"

reikalinga sekretorė - raštinės tarnautoja,

turinti praktikos komercinėje-finansinėje srityje. Pageidautina mokėti prancūzų, lietuvių ir anglų kalbas. Kreiptis pas vedėją tel. darbo **766-1891**, buto **487-4938.**

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	5½%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¼%
1 metų	9¾%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	9¼%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9 %	RRIF – RRSP – term.	11 %
60 d. - 119 d.	8¾%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	8½%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 12½%, asmenines – nuo 12½%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00